

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้น เนื้อหาส่วนใหญ่ เน้นในด้านการรวบรวมข้อมูลทางด้านวิชาการ การศึกษาการเรียนการสอน ด้วยวิธีการต่างๆ และด้านการศึกษาพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยเฉพาะการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย แหล่งข้อมูลการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่นำมาประกอบในครั้ง นี้ จะเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน โดยเฉพาะการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยยึดทฤษฎีที่จะอ้างอิงต่อไปนี้

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าในครั้ง นี้ ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
2. หลักสูตรและเนื้อหาวิชาขับร้องเพลงไทย
3. ขับร้องเพลงไทยกับระดับอุดมศึกษา
4. พัฒนาการของผู้เรียนขับร้องเพลงไทยและพัฒนาการสอนขับร้องเพลงไทย
5. ความรู้เกี่ยวกับรายวิชาทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย
6. ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา
7. ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนดนตรีและขับร้อง
8. การผลิตสื่อคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา
9. งานวิจัยในประเทศ
10. งานวิจัยต่างประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ห้องสมุดงานวิจัย
วันที่... 02... ๓๑... ๒๕๕๕
เลขทะเบียน..... 248130
เลขเรียกหนังสือ.....

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

เบลล์ และ กิลเบิร์ต (Bell & Gilbert, 1996, pp. 6-7) ได้เสนอเกี่ยวกับประเด็นที่สำคัญที่ครูโดยทั่วไปพยายามที่หาทางพัฒนาวิชาชีพของตน สิ่งที่เป็นประเด็นหลักในอันดับแรก ๆ ที่ครูสนใจพัฒนาตนก็คือ ด้านองค์ความรู้ของวิชา (Subject knowledge) ที่ตนกำลังสอน โดยมีความต้องการที่จะปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ในการเตรียมเนื้อหาขององค์ความรู้ที่จะใช้ในการสอน และในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning activities) นั้น นอกจากนั้นครูยังต้องการความรู้ด้านอื่น ๆ อีกรวมทั้งหมด 7 ด้าน ที่ครูจะต้องนำมาประกอบใช้ในการสอนแต่ละครั้ง มีดังนี้

ความรู้เนื้อหาวิชา (Content knowledge)

ความรู้ด้านการสอนทั่วไป (General pedagogical knowledge)

ความรู้ด้านหลักสูตร (Curriculum knowledge)

ความรู้ด้านการสอนของเฉพาะรายวิชา (Pedagogical-content knowledge)

ความรู้เรื่องคุณลักษณะของผู้เรียน (Knowledge of the characteristic learners)

ความรู้ด้านบริบททางการศึกษา (Knowledge of educational contexts)

ความรู้ด้านความมุ่งหมายการศึกษาและคุณค่าของการศึกษา (Knowledge of educational goal and value)

ทฤษฎีการจัดการเรียนการสอนโดยมีจัดมุ่งหมายด้านพุทธิพิสัยของ Bloom (อ้างอิงใน ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, 2539:12) แบ่งเป็น 7 ขั้นตอน คือ ขั้นความรู้ ขั้นการประยุกต์ ขั้นการวิเคราะห์ ขั้นการสังเคราะห์ และขั้นการประเมินผล สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามทฤษฎีของเมเยอร์ (Mayor) ที่มุ่งเน้นในการออกแบบสื่อการเรียนการสอน การวิเคราะห์ความจำเป็นเป็นสิ่งสำคัญ และตามด้วยจุดประสงค์ของการเรียน ผวนกับทฤษฎีพัฒนาการด้านสติปัญญาของ Piaget กับการนำไปปฏิบัติทางการศึกษาในด้านต่างๆ คือ การประเมินผลศักยภาพทางสติปัญญา การเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้จัดลำดับเนื้อหาในหลักสูตร

กาเย่ (Gagne, อ้างอิงในสุกรี รอดโพธิ์ทอง, 2531:75-89) กล่าวถึงสาระสำคัญในการสอนว่า ต้องยึดหลักการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยดัดแปลงจากกระบวนการเรียน 8 ขั้น คือ การจูงใจ (Motivation Phase) การรับรู้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Apprehending Phase) การปรุงแต่งสิ่งที่รับรู้ไว้เป็นความจำ (Acquisition Phase) ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว (Recall Phase) การนำไปประยุกต์ใช้กับสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว (Generalization Phase) การแสดงออกพฤติกรรมที่เรียนรู้ (Performance Phase) การแสดงผลการเรียนรู้กลับไปยังผู้เรียน (Feedback Phase) ผู้เรียนได้รับทราบผลเร็วจะทำให้มีผลดีและประสิทธิภาพสูง

สรุปได้ว่า การเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับมนุษย์ในทุกด้าน โดยมีอิทธิพลต่อพัฒนาการการเรียนรู้ ทางด้านสมอง ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ของมนุษย์

2. หลักสูตรและเนื้อหาวิชาชั้นร้องเพลงไทย

วิชาชั้นร้องเพลงไทย อยู่ในหมวดดนตรี ซึ่งก่อนที่จะเข้าถึงรายละเอียดของเนื้อหาวิชาชั้นร้องเพลงไทย ควรศึกษาข้อมูลความเป็นมาหลักสูตรวิชาเอกดนตรีและชั้นร้องเพลงไทยฉบับนี้ หลักสูตรดนตรีและชั้นร้องฉบับแรกที่ใช้สอนเพื่อผลิตครูดนตรีในปีการศึกษา 2513 ได้รับการพัฒนาขึ้น จากการที่หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ปลัดกระทรวงศึกษาธิการในขณะนั้น ได้เห็นถึงความสำคัญของการสอนดนตรีให้แก่นักเรียนในชั้นระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาซึ่งได้กำหนดให้มีการเรียนการสอนวิชาดนตรีไว้ในหลักสูตรระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ฉบับ พ.ศ. 2503 จึงได้มีนโยบายให้กรมการฝึกหัดครูพัฒนาหลักสูตรวิชาเอกดนตรีและชั้นร้องใช้เปิดสอนเพื่อการผลิตครูดนตรีขึ้น บุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการในครั้งนั้น ประกอบด้วย อาจารย์อวบ เหมะรัชตะ เป็นผู้ร่างหลักสูตร โดยมีอาจารย์वासิชฐ์ จรรย์ยานนท์ เป็นผู้ร่วมพิจารณา ร่าง และ อาจารย์กำทร สนิทวงศ์ ณ อยุธยา เป็นผู้ตรวจร่างหลักสูตร จากนั้นก็ส่งให้กรมการฝึกหัดครูอนุมัติเป็นหลักสูตรเพื่อใช้เปิดทำการเรียนการสอนต่อไป ที่วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

หลังจาก พ.ศ. 2513 ต่อมาอีก 8 ปี มีการขยายการเปิดสอนวิชาดนตรีและชั้นร้องเป็นวิชาเอก ระดับ ป.กศ. ชั้นสูง ที่วิทยาลัยครูแห่งอื่น ๆ ทั้งในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด ดังนี้

วิทยาลัยครูจันทระเกษม กรุงเทพมหานคร เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. 2521

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เปิดสอนที่ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ เมื่อ พ.ศ. 2521

ภาคใต้ เปิดสอนที่ วิทยาลัยครูสงขลา เมื่อ พ.ศ. 2520

ภาคเหนือ เปิดสอนที่ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ เมื่อ พ.ศ. 2521

ในปีการศึกษา 2520 นอกจากมีการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรวิชาเอกดนตรีและการชั้นร้องเพลงไทย ในระดับชั้น ป.กศ. ชั้นสูง แล้ว ยังมีการพัฒนาหลักสูตรวิชาเอกดนตรีศึกษาในระดับปริญญาครุศาสตรบัณฑิต เป็นหลักสูตรที่กำหนดให้เรียน 2 ปีหลังจากสำเร็จประโยคชั้น ป.กศ.ชั้นสูง หรือ ที่เรียกกันภายหลังว่าเป็นหลักสูตร 2 ปีหลังอนุปริญญา เปิดทำการสอนครั้งแรกที่วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เมื่อปีการศึกษา 2521 นักศึกษาที่เข้ามาเรียนรุ่นที่ 1 ส่วนมากเป็นข้าราชการครูประจำการที่ เป็นผู้สอนวิชาดนตรีลาศึกษาต่อ ที่เดิมเคยเป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากระดับ ป.กศ.ชั้นสูง จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จากวิทยาลัยครูแห่งอื่น ๆ และ จากวิทยาลัยนาฏศิลป์

หลักสูตรชั้นร้องเพลงไทย

หลักสูตรดนตรีของสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ แบ่งโครงสร้างหลักสูตรออกเป็น 3 หมวดดังนี้ หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะด้าน และหมวดวิชาเลือกเสรี ซึ่งเนื้อหาวิชาชั้นร้องเพลงไทยจัดอยู่ในหมวดวิชาเฉพาะด้าน วิชาเฉพาะด้านทางชั้นร้องเพลงไทย จัดแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มวิชา คือกลุ่มวิชาปฏิบัติและกลุ่มวิชาเนื้อหา โดยกลุ่มวิชาปฏิบัติเป็น

รายวิชาทางการปฏิบัติทักษะ ซึ่งเป็นการเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติ ได้แก่ การปฏิบัติการขับร้องเพลงไทย ส่วนกลุ่มวิชาเนื้อหาเป็นรายวิชาทางด้านทฤษฎี เป็นการเรียนเกี่ยวกับทฤษฎีขับร้องเพลงไทย ประวัติและความสำคัญของการขับร้องเพลงไทย ความหมายของการขับร้องเพลงไทย ประเภทของการขับร้องเพลงไทย แบบแผนการขับร้องเพลงไทยในกิจกรรมทางสังคม ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย องค์ประกอบของการขับร้องเพลงไทย อารมณ์เพลงและการเลือกใช้เพลงในการขับร้องเพลงไทย (เจตชรินทร์ จิรสันติธรรม , 2550 : บทนำ) หลักสูตรขับร้องเพลงไทยในปัจจุบัน การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีการเปิดสอนวิชาขับร้องเพลงไทยทั้งในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ดังนั้นหลักสูตรขับร้องเพลงไทยระดับอุดมศึกษาจึงต้องทันสมัย ปรับตัวตามความต้องการของตลาด และรองรับแนวโน้มของจำนวนนักศึกษาที่กำลังเพิ่มมากขึ้น การจัดการศึกษาทางด้านขับร้องเพลงไทยในระดับอุดมศึกษา จึงควรเป็นการจัดศึกษาเพื่อสร้างผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญทางด้านขับร้องเพลงไทยออกสู่สังคม และเพื่อสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา

วาทีต สุวรรณสมบูรณ์ (2547:81) กล่าวว่า หลักสูตรขับร้องและดนตรีในอนาคต คงไว้ซึ่งหลักสูตรเดิม และปรับปรุง หรือเพิ่มหลักสูตรใหม่ในสถาบันเดิม รวมไปถึงจำนวนสถาบันที่เปิดหลักสูตรนี้มีจำนวนมากขึ้นดังแผนภาพประกอบ ต่อไปนี้

อดีต	การศึกษาระดับอนุปริญาและปริญาตรี 2 ปี
ปัจจุบัน	การศึกษาระดับปริญาตรี สายครู และศิลปศาสตร์
อนาคต	การศึกษาปริญาตรี สายครู และศิลปศาสตร์ สายครูปรับหลักสูตรเป็น 5 ปี มีแขนงวิชาหลากหลาย เปิดในสถาบันต่าง ๆ มากขึ้น เกือบทุกภาคในประเทศไทย และ ขับร้องเพลงพื้นเมือง เปิดตามภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่น

ภาพประกอบที่ 3 แสดงแผนผังแนวโน้มด้านหลักสูตรจากอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

จากภาพประกอบที่ 3 จำนวนสถาบันที่เปิดหลักสูตรขับร้องเพลงไทยมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยมีลักษณะการคงที่หลักสูตรไว้เหมือนเดิมคือ ขับร้องเพลงไทย แต่แตกแขนงเพิ่มเป็นดนตรีพื้นเมืองตามองค์ความรู้ท้องถิ่น และขับร้องเพลงไทยที่เพิ่มจากเดิม เช่น ขับร้องเพลงลูกทุ่ง

ขับร้องเพลงลูกกรุง หรือขับร้องเพลงไทยเพื่ออาชีพ เช่น ธุรกิจการขับร้องและดนตรี การจัดการขับร้องและดนตรี เป็นต้น แนวโน้มหลักสูตรขับร้อง ในอนาคตที่เกิดขึ้นใหม่ หรือเปิดในสถาบันใหม่นั้น เป็นแนวโน้มการอุดมศึกษาดังที่พจน ะเพียรชัย (2537 : 2-11) กล่าวไว้ว่า สาขาใหม่จะเกิดขึ้นตามความต้องการของตลาด หลักสูตรเชิงสหวิทยาการจะมีมากขึ้น เช่น เทคโนโลยี การดนตรีและการขับร้อง เกิดจากสาขาทางวิศวกรรมไฟฟ้า ดนตรีและขับร้อง บูรณาการเข้าด้วยกัน, ธุรกิจการขับร้องและดนตรี เกิดจากสาขาทางบริหารธุรกิจ การขับร้องและดนตรีบูรณาการเข้าด้วยกัน เป็นต้น

สรุปได้ว่า แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้าน ครูขับร้องเพลงไทย ในหลักสูตรศึกษาศาสตร ์ ขยายเป็นหลักสูตร 5 ปี หลักสูตรศึกษาศาสตร ์และหลักสูตรศิลปศาสตร ์ ขยายเปิดเพิ่มในสถาบันที่ไม่เคยเปิดหลักสูตรเพิ่มมากขึ้น ส่วนสถาบันที่เปิดหลักสูตรเดิมนั้น แดกแขนงวิชาและขยายไปสู่ระดับสูงกว่าปริญญาตรีเพิ่มมากขึ้นด้วย หลักสูตรในอนาคต มีแนวโน้มว่าจะเปิดแขนงวิชาหลากหลายเปิดในสถาบันต่าง ๆ มากขึ้นเกือบทุกภาคในประเทศไทย และการขับร้องเพลงพื้นเมืองเปิดตามภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่น

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกคีตศิลป์ไทย ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ัฒบุรี

การจัดทำหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกคีตศิลป์ไทย ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ได้จัดทำขึ้นจากการศึกษาแนวโน้มความต้องการของสังคมทางด้านขับร้องเพลงไทย และได้ผ่านกระบวนการพัฒนาหลักสูตรหลายขั้นตอน ตั้งแต่การวิเคราะห์หลักสูตรของสถาบันที่เปิดสอนขับร้องเพลงไทย และดูงานในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งของรัฐบาลและเอกชนที่มีชื่อเสียง การปรึกษาหารือและขอคำแนะนำจากคณาจารย์ ผู้ชำนาญการ และผู้เชี่ยวชาญทางขับร้องและดนตรี และได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหลายครั้ง ตลอดจนได้ใช้เวลาและทรัพยากรในการพัฒนาหลักสูตรไปเป็นอันมาก ฉะนั้นหลักสูตรฉบับนี้จะต้องมีการประเมินผลหลักสูตรและมีการปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้นตามกระบวนการของการพัฒนาหลักสูตร (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล , 2539 : ไม่มีเลขหน้า)

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชานาฏดุริยางคศิลป์(หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2552) คณะศิลปกรรมศาสตร์ได้พัฒนาหลักสูตรมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2518 จนถึงพุทธศักราช 2549 ได้มีการปฏิรูปการศึกษาโดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ทางการศึกษา คือผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเพื่อรับใช้สังคม ดังนั้นคณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้ปรับปรุงหลักสูตรเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ และสนองพระราชบัญญัติปฏิรูปการศึกษาดังกล่าวข้างต้น โดยกำหนด วัตถุประสงค์ของหลักสูตรดังนี้

4.1 เพื่อพัฒนากำลังคนด้านครุศิลปะ สาขาวิชานาฏดุริยางคศิลป์ ให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ มีประสบการณ์ ที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความชำนาญในการปฏิบัติงานเฉพาะสาขา

4.2 เพื่อฝึกอบรมให้มีความคิดริเริ่มสามารถสร้างสรรค์ผลงานในวิชาชีพ มีกิตติยศในการศึกษา ค้นคว้าพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ สามารถวางแผนและปฏิบัติงานด้วยหลักวิชาอย่างมีประสิทธิภาพความประณีต ตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมอันเป็นงานสร้างสรรค์ของมนุษยชาติ และเผยแพร่อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ตลอดจนส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ

4.3 เพื่อปลูกฝังและเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรม ความสามัคคี ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความมานะอดทน ความสำนึกในจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

เนื้อหาวิชาขับร้องเพลงไทย

การศึกษาเนื้อหาทางด้านขับร้องเพลงไทย มีความคล้ายคลึงกับการศึกษาของศาสตร์ด้านอื่นๆ ที่ต้องมีการเรียนรู้ การฝึกฝน การศึกษาความหมาย การศึกษาที่มา เพื่อให้เกิดความรู้ทางขับร้องเพลงไทย สามารถเข้าใจขับร้องเพลงไทยได้อย่างแท้จริง

เนื้อหาในหลักสูตรขับร้องเพลงไทยในประเทศไทย ได้แบ่งเนื้อหาตามระดับการศึกษา สำหรับในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาเฉพาะสาขา โดยทั่วไปจัดเป็นรูปของวิชาเอกในสาขาขับร้องทั่วไป เช่น วิชาทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย วิชาศัพท์สังคีต วิชาขับร้องเพลงไทย วิชาการบรรจเพลงและการประพันธ์เพลงขับร้อง เป็นลักษณะของการศึกษาความรู้ทั่วไปของการขับร้องเพลงไทยที่ผู้สนใจเลือกเรียน (สุนันท์ สุขเจริญ, 2529:2)

จากเนื้อหาในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกขับร้องเพลงไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2539) สรุปได้ว่าครูผู้สอนนับว่าเป็นส่วนที่มีความสำคัญต่อกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งต้องมีความรู้ความสามารถทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติอย่างลึกซึ้งเพราะมีแต่คำอธิบายรายวิชานั้น ส่วนคู่มือ บทเรียน แผนการสอน วิธีการสอน เป็นหน้าที่ของครูผู้สอนจะต้องใช้ดุลยพินิจและประสบการณ์เพื่อจะหาวิธีการที่เหมาะสมในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ทำให้การสอนขับร้องเพลงไทยของอาจารย์แต่ละคนแตกต่างกัน ทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เทคนิคการสอน สื่อการเรียนการสอน รวมถึงการวัดผลและการประเมินผล (ชิตี ปัญญาอินทร์, 2550 : 5-6) ดังนั้นการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนทฤษฎีการขับร้องเพลงไทยโดยการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนสำหรับหลักสูตรขับร้องเพลงไทยในระดับอุดมศึกษาต่อไป

3. ขับริ่องเพลงไทยกับระดับอุดมศึกษา

สุกรี เจริญสุข (2551) ได้รวบรวมข้อความที่เป็นเนื้อหาอยู่ในเอกสารของหลักสูตรต่าง ๆ ในอดีตที่ผ่านมา สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของแนวคิด ปรัชญา และความมุ่งหมาย ของการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี ขอยกมาบางตัวอย่างที่เด่นชัด ดังต่อไปนี้

ข้อความที่ 1 “... การเรียนวิชาการขับริ่อง ซึ่ง ได้แก่ เพลงสรรเสริญพระบารมี ทำนองต่าง ๆ ตามแต่สามารถสอนได้...”

ข้อความที่ 2 “... การเรียนดนตรีเพื่อให้รู้ไว้เป็นเครื่องแก้ความรำคาญสำหรับบ้านเรือนในเวลาว่าง หัดร้องเพลงง่าย ๆ ส่วนเพลงยาก ๆ และการคิดสี่ตีเป่า ให้เป็นไปตามใจรักและสามารถสอนได้...”

ข้อความที่ 3 “... วิชาขับริ่องเป็นวิชาเลือก จุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตใจเบิกบาน และคลายความเครียด...”

ข้อความที่ 4 “... วิชาขับริ่องมีเนื้อหาเดิม แต่เริ่มมีการสนับสนุนการหัดเล่นดนตรี เริ่มมีการเรียนดนตรีแบบท่องจำสมตัวโน้ตสากลในการเรียนบ้าง...”

ข้อความที่ 5 “... จุดมุ่งหมายของการเรียนขับริ่องและดนตรี เพื่อให้จิตใจผู้เรียนเบิกบาน เห็นความงามและความไพเราะ เพลงที่ใช้ยังคงเป็นเพลงเดิม คือ เพลง 2 ชั้น เพลง 3 ชั้น และเพลงบทดอกสร้อย ง่าย ๆ...”

ข้อความที่ 6 “... ความมุ่งหมายของวิชาขับริ่องเป็นการฝึกใช้เสียงดนตรีและให้รู้จักจังหวะ ให้เพลิดเพลินและรู้จักใช้เวลาว่าง เป็นเครื่องกล่อมกล่อมให้เกิดอุปนิสัยอันดีงาม...”

ข้อความที่ 7 “... จุดมุ่งหมายของวิชาดนตรี มีจุดมุ่งหมายที่ให้เห็นคุณค่าของวิชาดนตรี นาฏศิลป์ ให้มีความรู้และทักษะ ตามความถนัดและความสนใจของตน แสดงออกตามความคิดเห็นและจินตนาการของตน ให้นำไปปรับปรุงบุคลิกภาพของตน...”

จะเห็นได้ว่าไม่มีข้อความใดที่เน้นถึงการปฏิบัติขับริ่อง หรือปฏิบัติดนตรี ในระดับที่สามารถแสดงได้ มีแต่เพื่อเป็นการนันทนาการ สร้างความเบิกบาน เท่านั้น อย่างไรก็ตามก็เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นที่ยังต้องมีการสอนวิชาดนตรี ขับริ่อง อยู่ในหลักสูตรทุกหลักสูตรที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขมาจนถึงแม้ในหลักสูตรปัจจุบัน

ในส่วนของการศึกษานักเรียนฝึกหัดครุ นั้น ก็คือ โรงเรียนฝึกหัดครู ตั้งแต่ได้มีการตั้งโรงเรียนฝึกหัดครู เมื่อ พ.ศ. 2435 เป็นต้นมา ก็มีพัฒนาการหลักสูตรและระดับการศึกษา มาโดยตลอด ในช่วง 60 ปีแรก สถาบันการฝึกหัดครูถูกปรับเปลี่ยน ยุบรวม ถูกถ่ายโอนความรับผิดชอบให้สังกัดภายใต้หน่วยงาน หลายหน่วยงานมาโดยตลอด จนเมื่อ พ.ศ. 2497 การสอนดนตรีในสถาบันการฝึกหัดครู ส่วนใหญ่เน้นไปในทางการสอนขับริ่อง ดังตัวอย่างในประวัติศาสตร์ของการฝึกหัดครู ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนฝึกหัดครูพระนคร เมื่อ พ.ศ. 2490 ที่เปิดสอนวิชาครู ระดับ

ป.ป. ก็มีกรบรรจุวิชาขับร้องเป็นวิชาหนึ่งกลุ่มวิชาความรู้เนื้อหาของผู้ที่จะไปเป็นครู โดยเรียนตามกลุ่มวิชาที่จัดไว้เหมือน กับของหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 7 – 8 นอกเหนือจากวิชาครูแล้วนั้น

ความเป็นมาของการเปิดสอนวิชาขับร้องเพลงไทย และดนตรีไทย เป็นวิชาเอก ของกรมการฝึกหัดครูนั้น ในครั้งแรกสุดที่ได้เปิดทำการสอนขึ้นที่วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เมื่อ พ.ศ. 2513 ความเป็นมาในตอนนี วาสิษฐ จรรย์ยานนท์ (2538) ซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการเปิดสอนวิชาเอกดนตรีศึกษา ได้บันทึกไว้ว่า

“ . . . การขาดครูขับร้องและดนตรี ทำให้ที่ประชุมอธิบดีราวเดือนสิงหาคม 2512 กำหนดให้กรมการฝึกหัดครูจัดการผลิตครูดนตรีประถมขึ้น กรมฯ ตั้งกรรมการขึ้นมา มี อาจารย์ อวบ เหมรัชตะ อาจารย์กำธร สนิทวงศ์ ณ อยุธยา เป็นกรรมการ. . . ปี 13 ได้มาเป็นอาจารย์ประจำสอนที่วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จ มีภาควิชาดนตรี นักเรียนเอกดนตรีปีแรกให้เขาส่งมา . . . รุ่นที่ 2 ไปคัดมาจากต่างจังหวัด กว่าจะได้สอบเองก็ตกเข้ารุ่น 6 รหัส 18. . . ”

จะเห็นได้ว่าเหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปิดสอนวิชาขับร้องและดนตรีเป็นวิชาเอกขึ้นมา ก็เพราะเหตุว่า เกิดสภาวะขาดแคลนครู และครูที่ต้องไปทำการสอนต้องเป็นครูที่ศึกษาวิธีการสอนที่เน้นเฉพาะวิชาหรือเป็นวิชาเอกมา เนื่องการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตรของโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีความต้องการครูเฉพาะทางมากขึ้น วิชาขับร้องและดนตรีก็เป็นอีกวิชาหนึ่งที่โรงเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ต้องการครูมาสอนในวิชานี้ เพื่อแก้ปัญหาในเรื่องการที่มีการใช้ครูสาขาวิชาการอื่น ๆ มาทำการสอนขับร้องและดนตรี โดยหาครูดนตรีที่จบการศึกษาโดยตรงมาแทน

ดังนั้นการสอนขับร้องเพลงไทยในสถาบันระดับอุดมศึกษา จึงควรมุ่งพัฒนาให้นักศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐานสากล เชี่ยวชาญด้านวิชาการ สร้างสรรค์ความรู้ใหม่ และเตรียมความพร้อมเพื่อการพึ่งตนเองในอนาคต (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล:หลักสูตรปรับปรุง 2539) เช่นเดียวกับ สมศักดิ์ สร้อยระย้า (2538 : 51) กล่าวว่า ในระดับอุดมศึกษาเนื้อหาทฤษฎีทางการขับร้องเพลงไทยก็ยังคงเน้นพื้นฐานของเนื้อหา ที่เลือกสรรเฉพาะสิ่งที่จำเป็นนำมาใช้ให้สอดคล้องกับความรู้ กิจกรรม และชีวิตประจำวัน จะเห็นได้ว่าเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยในระดับอุดมศึกษา มีเป้าหมายที่กว้างขวางมาก เป็นวิชาที่พัฒนาคุณลักษณะให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะมีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญและชำนาญในการปฏิบัติงานในการที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สมศักดิ์ สร้อยระย้า, 2538 : 51) ดังนั้นการเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยในระดับอุดมศึกษา ผู้สอนต้องมีหลักการหรือเทคนิควิธีการสอนที่ถูกต้องเหมาะสมและควรเป็นวิธีการที่พัฒนามาจากหลักการ หรือแนวคิดที่เหมาะสมกับการพัฒนาการของผู้เรียน

4. พัฒนาการของผู้เรียนขับร้องเพลงไทยและพัฒนาการการสอนขับร้องเพลงไทย

พัฒนาการของผู้เรียนขับร้องเพลงไทย

เมื่อผู้เรียนผ่านพ้นระดับมัธยมสู่หลักสูตรขับร้องเพลงไทยระดับอุดมศึกษา ผู้เรียนควรมีความพร้อมและพัฒนาการด้านต่างๆ ที่เพียงพอและเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในสถาบันอุดมศึกษา ขับร้องเพลงไทยเป็นเนื้อหาวิชาที่มีอยู่ในหลักสูตรระดับนี้ โดยมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ มีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญและชำนาญทางขับร้องเพลงไทย

เจตชรินทร์ จิรสันติธรรม (2550 : 17 – 21) ได้กล่าวถึง การพัฒนาขับร้องเพลงไทยของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาว่าผู้เรียนจะต้องพัฒนาความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ให้มีวิชาการในลักษณะของวิชาชีพ และกล่าวถึงการเรียนขับร้องเพลงไทยให้ได้ผล จำเป็นต้องพัฒนาทั้งทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ดีและทันสมัย จะช่วยให้การเรียนของผู้เรียนได้รับการพัฒนาทั้งเนื้อหาและทัศนคติที่ดีที่เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ที่มีประสิทธิภาพ

สรุปว่าการเรียนในระดับอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญกับการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ ซึ่งมีทฤษฎีที่จำเป็นและจะต้องจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ให้มากที่สุด ซึ่งผู้สอนและผู้เรียนขับร้องเพลงไทย จะต้องคำนึงถึงการพัฒนาการของผู้เรียนที่จะมีความพร้อมในการเรียนรู้ ซึ่งนำไปสู่การเป็นผู้มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล เชี่ยวชาญด้านวิชาการ สร้างสรรค์ความรู้ใหม่ และเตรียมความพร้อมเพื่อการพึ่งตนเองในอนาคต อันเป็นเป้าหมายของหลักสูตร

พัฒนาการการสอนขับร้องเพลงไทย

นอกจากนั้น กริกซ์ (Griggs. 1973 : 5) ได้กล่าวว่า การสอนขับร้องและดนตรีเพื่อให้บรรลุถึงจุดประสงค์ของการสอนขับร้องและดนตรีนั้น ต้องเตรียมผู้เรียนด้านความพร้อมให้เกิดผลดีด้วยประการต่างๆ อันได้แก่ สมองจะมีความไวต่อการรับรู้ จ้า คิด รู้ และมีกำลังสมาธิดี ร่างกายได้รับการฝึกอย่างถูกวิธี มีพลังจิตและร่างกายแข็งแรง มีวินัยในตัวเองสูง เนื่องจากต้องปฏิบัติกรในสิ่งเดียวกันให้สัมพันธ์กัน กลมกลืนกันอย่างไม่ขาดสาย และมีจิตใจอันสมบูรณ์ นอกจากนั้นครูต้องเน้นความพร้อมด้านการเรียนการสอน คือ เนื้อหา ซึ่งจะต้องเน้นเกี่ยวกับทฤษฎี (Cognitive Domain) ทักษะและความสามารถทางขับร้องและดนตรีทั้งการร้องเพลง การฟังเพลง และการเล่นดนตรี (Psychomotor Domain) ทศนคติและความซาบซึ้งต่อการขับร้องและดนตรี เป็นหน้าที่และช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง และเกิดการเรียนอย่างร่าเริง (Affective Domain) สอดคล้องกับเลโอนาร์ด (Leonard, 1975 : 227 – 268) ให้ความสำคัญว่า การขับร้องและดนตรีเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ การสอนให้เข้าถึงทั้งสองอย่างนั้นต้องอาศัยเวลา ความตั้งใจจริงทั้งผู้เรียนและผู้สอน และเทคนิคในการสอนในแง่ของการสอนทั่วไป

กระบวนการสอน ก็คือ แนวทางในการดำเนินการสอน การจัดแบบแผนการสอน รวมถึงวิธีสอน อย่างเป็นลำดับต่อเนื่องกันไปตั้งแต่ต้นจนจบ แล้วเสร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ กิจกรรมที่ครูผู้สอนทำอย่างมีระบบมีแบบแผน วิธีการ อย่างเป็นลำดับขั้น (ชัยวัฒน์ เขavnรัตน์, 2543 : 9) สอดคล้องกับ สุรพันธ์ ต้นศรีวงษ์ กล่าวถึง กระบวนการสอน ที่มีการเตรียมการมาอย่างดี จะก่อให้เกิดความมั่นใจในการสอน ทำให้การสอนราบรื่นไม่สับสน การสอนตรงตามจุดประสงค์และตรงตามเวลาที่กำหนดไว้ สุรพันธ์ ต้นศรีวงษ์ (2538 : 11-12) ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของครู ที่จะต้องจัดเตรียมการสอนเพื่อให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของการสอน การพัฒนาการสอนขับร้องเพลงไทยในลักษณะวิชาชีพระดับอุดมศึกษา ครูผู้สอนจึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างลึกซึ้ง รวมทั้งกำหนดแผนการสอน เทคนิควิธีสอน สื่อและอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย รวมทั้งการวัดผลและประเมินผล เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อาจสรุปได้ว่ากระบวนการสอน เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่ระยะเวลา กำหนดไว้ ควรมีการเตรียมแผนการสอน เทคนิคและวิธีการสอน การใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน การวัดผลประเมินผล

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2536 : 99- 100) ได้กล่าวถึง เทคนิคการสอนขับร้องและดนตรีว่า การเรียนการสอนขับร้องและดนตรีไม่ว่าในระดับใดก็ตาม ถ้าผู้สอนมีหลักการหรือเทคนิควิธีการ ที่ถูกต้องเหมาะสมยอมช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจในสาระขับร้องและดนตรีได้ เทคนิควิธีสอนเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนให้ดีขึ้น การเรียนการสอนขับร้องและดนตรีที่ดี จึงควรเป็นวิธีการที่พัฒนามาจากหลักการหรือแนวคิดที่เหมาะสมกับการพัฒนาของผู้เรียน และสาระขับร้องและดนตรี หลักการที่กล่าวถึงนี้ได้แก่ การสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์เกี่ยวกับเสียง ก่อนที่จะแนะนำหรือสอนเกี่ยวกับลักษณะทางขับร้องและดนตรี ประการที่สองผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมขับร้องและดนตรีทุกประเภท ประการที่สาม สาระขับร้องและดนตรีและกิจกรรมควรจัดให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ประการที่สี่ กิจกรรมที่จัดในการเรียนดนตรีควรมีความหลากหลายต่างๆกันไป ซึ่งหลักการต่างๆไปที่กล่าวมานี้ มีลักษณะคล้ายคลึงกับการจัดการเรียน การสอนของระบบเพสตารอสซี่ (Abeles, Hoffer and Klotman , อ้างอิงในณรุทธ์ สุทธจิตต์ , 2538 : 104)

พอกล่าวสรุปได้ว่าการพัฒนาการสอน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ วิธีสอนขึ้นอยู่กับสิ่งที่เรียน ควรประกอบไปด้วยการเตรียมแผนการสอน เทคนิควิธีสอน สื่อและอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย รวมทั้งการวัดผลและประเมินผล เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนการสอนดนตรี

5. ความรู้เกี่ยวกับรายวิชาทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย

หลักสูตรศึกษาศาสตร်ในประเทศไทย ได้แบ่งเนื้อหาตามระดับการศึกษา สำหรับในรายวิชาทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย ระดับอุดมศึกษา โดยทั่วไปจัดเป็นรูปของวิชาเอก ในสาขาศิลปะไทยและสาขาคันทรียทั่วไป เช่น วิชาทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย

กาญจนา อินทรสุนานนท์ (2540 :159) กล่าวถึง วิชาทางการขับร้องไทยว่า เป็นอีกวิชาหนึ่งซึ่งถือได้ว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการศึกษาการขับร้องและดนตรี เพราะเป็นการที่เราจะทำความเข้าใจกับบทเพลงต่างๆ

ธิตี ปัญญาอินทร์ (2550:5) กล่าวถึงรายวิชาภาคทฤษฎีว่า เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาการขับร้องและดนตรีที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องในการปฏิบัติ และการศึกษาการขับร้องและดนตรีในด้านอื่นๆ กลุ่มรายวิชาทฤษฎีเป็นการศึกษาเนื้อหาด้านต่างๆของการขับร้องและดนตรี อาทิ ประวัติศาสตร์ ทฤษฎี ฯลฯ ซึ่งเนื้อหาสาระการขับร้องและดนตรีในรายวิชาต่าง ๆ นั้น มีความสำคัญต่อผู้เรียนที่ศึกษาทางด้านการขับร้องและดนตรี

ความหมายของคำว่าขับร้องเพลงไทยและคีตศิลป์ไทย

คำว่า ขับร้อง กับคำว่า คีตศิลป์ มีความหมายใกล้เคียงกันมาก เฉพาะส่วนที่เป็น การขับร้องอย่างไร้เพราะประณีตละเอียดอ่อน และทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตามเท่านั้น ที่เป็นคีตศิลป์ ถ้าร้องอย่างไม่มีประณีตละเอียดอ่อนหรือร้องแล้วผู้ฟังไม่เกิดอารมณ์คล้อยตามก็ไม่เรียกการขับร้องนั้นว่า คีตศิลป์

การขับร้องเพลงไทยที่ขับร้องอย่างไร้เพราะประณีตละเอียดอ่อน เรียกอีกอย่างว่า “คีตศิลป์ไทย” คำว่าคีตศิลป์ เป็นคำสมาสระหว่างคำสองคำรวมกัน คือคำว่า “คีตะ” กับคำว่า “ศิลป์” มีความหมายดังต่อไปนี้

คีต หรือ คีต - (คีต หรือ คี - ตะ) หมายถึง เพลงขับ , การขับร้อง

ศิลป์ (สีน) หมายถึง การแสดงออกซึ่งอารมณ์สะท้อนใจให้ประจักษ์ด้วยสื่อต่างๆ อย่างเสียง เส้น สี พิว รูปทรง เป็นต้น

เมื่อนำคำสองคำมารวมกันเป็น “คีตศิลป์” จึงหมายถึง การแสดงออกซึ่งอารมณ์สะท้อนใจให้ประจักษ์แก่ผู้ฟังด้วยการขับร้อง นั่นคือ การรู้จักจัดระดับเสียงมาเรียบเรียงด้วยความประณีตละเอียดอ่อนและปรุงแต่งให้เกิดความไพเราะอย่างมีกระบวนการ ทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตามได้ คีตศิลป์ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การร้อง
2. การพากย์
3. การขับ

ศิลปะทั้ง 3 ประเภทนี้ เป็นศิลปะไทยที่ได้รับการสืบทอดต่อกันมา เป็นเวลาช้านาน และเป็นศิลปะที่ประณีต ละเอียดอ่อนและมีแบบแผน อยู่ในความนิยมของชนทุกชั้นทุกวัย ตั้งแต่องค์พระมหากษัตริย์จนถึงกลุ่มชนชั้นสูง กลุ่มชนชั้นกลางและราษฎรสามัญ

เนื่องจากเพลงไทยเป็นเพลงที่ฟังยาก เมื่อพิจารณาทำนองขับร้องเพลงไทยอย่างผิวเผิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ไม่ค่อยได้ฟังเพลงไทยหรือผู้ที่ไม่รู้จักเพลงไทยดีนัก ก็คิดว่าเพลงไทยนั้นมี สำเนียงการขับร้องคล้ายๆกันทุกเพลง แต่ความเป็นจริงแล้ว เมื่อฟังอย่างพินิจพิเคราะห์หรือที่เรียกว่าฟังให้ถึงแก่นแท้และถ่องแท้แล้ว ก็จะสามารถเห็นความแตกต่างซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละเพลงได้ และเมื่อถึงเวลานั้นท่านก็จะได้ชื่อว่า เป็นผู้ที่ฟังเพลงไทยเป็น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 188) ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ขับ ก. ร้องเป็นทำนอง เช่น ขับกล่อม ขับเสภา

ร้อง ก. เปล่งเสียงดัง... (ปาก) ใช้หมายความว่าร้องเพลง , ร้องให้ ก็มี แล้วแต่คำแวดล้อมบ่งให้รู้

เรณู โกศินานนท์ (2543 : 5) ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ขับ หมายถึง การเปล่งเสียงไปตามบทกวี โดยยึดลำนำเป็นบทสำคัญ มีทำนองตกแต่ง บ้างเล็กน้อย ส่วนเสียงสูงต่ำอนุโลมไปกับเสียงแต่งแห่งถ้อยคำนั้นๆ และไม่กำหนดกฎเกณฑ์ว่าสั้นยาวเพียงไร ส่วนจังหวะก็ไม่สู้จะแน่นอน เช่น การแห่ ขับซอ แอ่ว เป็นต้น

ร้อง หมายถึง การเปล่งเสียงที่มีทำนองและจังหวะ การดำเนินเสียงสูงต่ำ ยึดถือเนื้อเพลงเป็นส่วนสำคัญ ถ้อยคำที่มีเสียงสูงต่ำอนุโลมไปกับเสียงเข้าหาทำนองแห่งเนื้อเพลงนั้นสั้นหรือยาวต้องอยู่ในความบังคับของเพลง เสียงที่ร้องนี้ดนตรีสามารถดำเนินตามได้อย่างสมบูรณ์”

เนื้อหาของรายวิชาทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย

หลักสูตรวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ (2548 : 3) ได้กำหนดเนื้อหาวิชาการศึกษาการขับร้องเพลงไทย ดังนี้

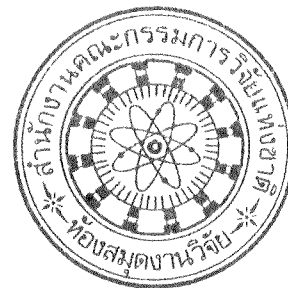
ประวัติความเป็นมาของการขับร้อง ความหมายของคีตศิลป์ หลักคีตศิลป์ ประเภทของเพลงขับร้องไทย ศัพท์สังคีตที่เกี่ยวกับการร้อง แหล่งกำเนิดของเสียงระบบการหายใจ การควบคุมการหายใจ การเปล่งเสียงขับร้อง การควบคุมคุณภาพเสียง การเอื้อน การออกเสียงให้ถูกอักขรวิธี การแบ่งวรรคตอนตามฉันทลักษณ์และคีตศิลป์ เทคนิคการขับร้องเพลงไทย ลักษณะการขับร้องแบบต่างๆ เช่น การร้องส่งเสภา การขับร้องประกอบการแสดง การใช้ไม้ตีประกอบการขับร้อง มารยาทในการขับร้อง

หลักสูตรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (2552 : 3) ได้กำหนดเนื้อหารายวิชา ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทยดังนี้

ศึกษาประวัติความเป็นมาของการขับร้อง(กำเนิดและวิวัฒนาการ) ประเภทของการขับร้อง ทฤษฎีการขับร้องขั้นพื้นฐาน การขับร้องประกอบการแสดง โขน-ละครและการพากย์ชนิดต่างๆ ศึกษาประวัติที่มาของเพลง เช่น เพลงเสภา, เพลงมโหรี, เพลงภาษา, เพลงเถา, เพลงดับ

เจตชนินทร์ จิรสันติธรรม (2553 : สารบัญ) ได้กำหนดเนื้อหาดังนี้

1. ประวัติและความสำคัญของการขับร้องเพลงไทย
2. ความหมายของการขับร้องเพลงไทย
3. ประเภทของการขับร้องเพลงไทย
4. แบบแผนการขับร้องเพลงไทยในกิจกรรมทางสังคม
5. ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย
6. องค์ประกอบของการขับร้องเพลงไทย
7. อารมณ์เพลงและการเลือกใช้เพลงในการขับร้องเพลงไทย

จากเอกสาร วรรณกรรมข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า วิชาขับร้องเพลงไทยโดยเฉพาะระดับอุดมศึกษา เน้นเนื้อหาความรู้เชิงทฤษฎีการขับร้องเพลงไทยมากกว่าปฏิบัติ เพื่อตระหนักในคุณค่าของการขับร้องเพลงไทย จึงใช้ชื่อว่า “ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย” ซึ่งหมายถึง การยอมรับ ชื่นชมและเห็นคุณค่าของการขับร้องเพลงไทย ซึ่งมีเนื้อหาวิชาประกอบด้วย ภูมิหลังอย่างกว้างๆของวัฒนธรรมในมุมมองของเพลงขับร้อง ประวัติและความสำคัญของการขับร้องเพลงไทย ความหมายของการขับร้องเพลงไทย ประเภทของการขับร้องเพลงไทย แบบแผนการขับร้องเพลงไทยในกิจกรรมทางสังคม ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย องค์ประกอบของการขับร้องเพลงไทย อารมณ์เพลงและการเลือกใช้เพลงในการขับร้องเพลงไทย

ความสำคัญของรายวิชาทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย

บทบาทความสำคัญของวิชานี้ ให้ความสำคัญกับการแสดงให้เห็นถึงกำเนิดการขับร้องเพลงไทย และขั้นตอน วิวัฒนาการของขับร้องเพลงไทย โดยเริ่มตั้งแต่สมัยสุโขทัย จนถึงสมัยปัจจุบัน โดยประมวลเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในทางวิชาการขับร้องเพลงไทย ความเคลื่อนไหวและความเปลี่ยนแปลงอย่างพร้อมมูล ทั้งความหมายของการขับร้องเพลงไทย ประเภทของการขับร้องเพลงไทย แบบแผนการขับร้องเพลงไทยในกิจกรรมทางสังคม ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย องค์ประกอบของการขับร้องเพลงไทย อารมณ์เพลงและการเลือกใช้เพลงในการขับร้องเพลงไทย ศัพท์สังคิตที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องเพลงไทย

วิชาทฤษฎีการขับร้องเพลงไทยในหลักสูตรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

สาขานาฏดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เดิมมีวิถียฐานะเป็น “คณะนาฏศิลป์และดุริยางค์” ได้ก่อตั้งขึ้นมาพร้อมกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เมื่อปี พ.ศ. 2518 และได้เริ่มเปิดดำเนินการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี เมื่อปี พ.ศ. 2519 เป็นต้นมา มี 6 สาขาวิชาเอก คือ นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล ดุริยางค์ไทย ดุริยางค์สากล คีตศิลป์ไทย คีตศิลป์สากล โดยวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร ขอสมทบเข้ากับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ในพ.ศ. 2532 เป็นคณะนาฏศิลป์และดุริยางค์ ภาควิชานาฏศิลป์และดุริยางค์ศึกษา ต่อมาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาได้รับ พระมหากรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามเป็นสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เมื่อปี พ.ศ. 2532 ได้จัดตั้งภาควิชาดุริยางค์ สังกัดคณะนาฏศิลป์และดุริยางค์ และในปี พ.ศ. 2540 ได้ย้ายสถานที่ดำเนินการอยู่ที่ อาคารนาฏศิลป์และดุริยางค์ ศูนย์กลางสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี คลองหก อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2542 : 1) ต่อมาได้รับการเปลี่ยนแปลงจากคณะนาฏศิลป์และดุริยางค์ เป็นสาขานาฏดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และเปลี่ยนแปลงจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปัจจุบันคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้พัฒนาหลักสูตรเพื่อใช้ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ในหลักสูตร ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิชาขับร้องเพลงไทยจัดอยู่ในกลุ่มสาขานาฏดุริยางคศิลป์ มีการจัดหมวดวิชาตามโครงสร้างหลักสูตร ดังนี้

1. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป
2. หมวดวิชาเฉพาะ
3. หมวดวิชาเลือกเสรี

วิชาขับร้องเพลงไทย จัดอยู่ในวิชาเฉพาะ ใช้ชื่อว่าทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย เป็นรายวิชาในกลุ่มวิชาเนื้อหา โดยมีเนื้อหาสาระดังนี้

รายวิชา ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย

จุดมุ่งหมายรายวิชา เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของการขับร้อง(กำเนิดและวิวัฒนาการ) ประเภทของการขับร้อง ทฤษฎีการขับร้องขั้นพื้นฐาน การขับร้องประกอบการแสดง โขน-ละคร และการพากย์ชนิดต่าง ๆ ศึกษาประวัติที่มาของเพลง เช่น เพลงเสภา, เพลงมโหรี, เพลงภาษา, เพลงเถา, เพลงตับ

คำอธิบายรายวิชา ศึกษาประวัติความเป็นมาของการขับร้อง(กำเนิดและวิวัฒนาการ) ประเภทของการขับร้อง ทฤษฎีการขับร้องขั้นพื้นฐาน การขับร้องประกอบการแสดง โขน-ละครและการพากย์ชนิดต่างๆ ศึกษาประวัติที่มาของเพลง เช่น เพลงเสภา, เพลงมโหรี, เพลงภาษา, เพลงเถา, เพลงตับ

บทที่ 1ประวัติและความสำคัญของการขับร้องเพลงไทย

สันนิษฐานกันว่า การขับร้องเพลงไทยเกิดขึ้นก่อนสมัยสุโขทัย แต่จะเกิดขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. ไฉน ยังไม่ปรากฏหลักฐานที่ยืนยันอย่างแน่ชัด ในการอธิบายประวัติการขับร้องเพลงไทย สามารถแบ่งเนื้อหาตามสมัยของไทย ดังนี้

1. สมัยกรุงสุโขทัย (พ.ศ. 1781-1893)
2. สมัยกรุงศรีอยุธยา (พ.ศ. 1893-2310)
3. สมัยกรุงธนบุรี (พ.ศ. 2310-2325)และสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ (พ.ศ. 2325-ปัจจุบัน)

สมัยกรุงสุโขทัย

หลักฐานที่พบในสมัยกรุงสุโขทัย ได้ปรากฏทั้งในหลักศิลาจารึกและจากหลักฐานวรรณคดีหลายแห่ง เช่น หลักศิลาจารึกสมัยสุโขทัย หลักที่ 1 , ไตรภูมิพระร่วง , หลักศิลาจารึกวัดพระยืน จังหวัดลำพูน

ตามที่ปรากฏเป็นหลักฐานในหลักศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง ก็มีคำว่า เสียงเลื่อนเสียงขับ ส่วนไตรภูมิพระร่วงและหลักศิลาจารึกวัดพระยืน จังหวัดลำพูน ไม่มีคำว่า “เลื่อน” แต่มีคำว่า “ร้อง” แทน จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นอาจกล่าวได้ว่าในสมัยสุโขทัยนั้น การขับร้องได้เข้ามามีบทบาทมากแล้ว เพราะในสมัยสุโขทัยนั้นมีทั้งร้องและขับ แต่ทำนองขับและทำนองร้องจะเป็นเช่นไรนั้นมิได้ปรากฏเป็นหลักฐาน

สำหรับ เพลงดนตรีในสมัยสุโขทัยนั้น ไม่ปรากฏหลักฐานว่ามีจำนวนเพลงมากน้อยเพียงใด เพลงดนตรีที่เชื่อกันว่าเป็นเพลงที่ตกทอดมาจากสมัยสุโขทัย ได้แก่ เพลงขับไม้ บัณเฑาะว์ นอกจากนี้ยังมีเพลงเทพทอง หรือ เพลงสุโขทัย สำหรับการเรียกชื่อเพลงนั้น เรียกชื่อเพลงตามชื่อของการแสดงของเดิมว่าเพลงเทพทอง แต่บางที่เรียกว่า เพลงสุโขทัย เพื่อแสดงถึงสมัยและสถานที่กำเนิดของเพลง การเล่นเพลงเทพทองนี้ในสมัยสุโขทัยเป็นเพลงร้องพื้นเมืองเท่านั้น ยังไม่มีดนตรีรับ นอกจากเพลงเทพทอง หรือ เพลงสุโขทัย ยังมีเพลงซึ่งสันนิษฐานว่าอาจเป็นเพลงในสมัยสุโขทัยเหมือนกัน คือเพลงพระทองกับเพลงนางนาค

นอกเหนือจากเพลงที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น มีการบรรเลงขับไม้ปรากฏในพระราชพิธีของหลวง เช่น เพลงกล่อมช้างหรือกล่อมพระยาช้างเผือก กล่อมพระเสวตฉัตร และใช้บรรเลงในเวลาทรงเครื่องพระใหญ่ ลงพระอุ้ กล่อมพระบรรทม และปลุกพระบรรทม เป็นต้น

ส่วนคำว่า “บัณเฑาะว์” นี้ เป็นเครื่องมือประกอบจังหวะในวงขับไม้ ซึ่งชื่อเพลงขับไม้บัณเฑาะว์นี้ อาจจะมาจก “ขับไม้บัณเฑาะว์” ซึ่งเป็นการเรียกชื่อเพลงที่ใช้ในการขับไม้ในพระราชพิธี วงดนตรีที่เกิดขึ้นในสมัยสุโขทัยมีหลายประเภท อาทิ วงแตรสังข์ วงปี่ไฉนกลองชนะ วงขับไม้ วงมโหรีโบราณซึ่งมีผู้แสดง 4 คน เรียกว่า วงมโหรีเครื่องสี่ วงปี่พาทย์เครื่องห้า ซึ่งใช้ในการขับกล่อมและบรรเลงในพระราชพิธีต่าง ๆ

สรุปจากหลักฐานด้านประวัติศาสตร์และหลักฐานทางด้านเอกสาร เกี่ยวกับวิธีการขับร้องเพลงในสมัยสุโขทัยนั้น สันนิษฐานว่าแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การขับ ได้แก่ การขับไม้บัณเฑาะว์
2. การร้อง ได้แก่ เพลงนางนาค เพลงเทพทอง เพลงพระทอง

สมัยกรุงศรีอยุธยา

ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ศิลปวัฒนธรรมของไทยมีความเจริญรุ่งเรืองสูง โดยเฉพาะการดนตรีของไทยเจริญขึ้นมา เนื่องจากได้รับอิทธิพลทางด้านศิลปวัฒนธรรมจากอาณาจักรต่าง ๆ โดยเฉพาะอาณาจักรขอม นอกจากนี้ยังเกิดการละเล่นหลายอย่าง เช่น โขน ละครหนังใหญ่ รวมทั้งการเล่นดอกสร้อยสัทวา ซึ่งการแสดงดังกล่าวต้องมีเพลงร้องประกอบทั้งสิ้น จึงสามารถอนุมานได้ว่าในสมัยกรุงศรีอยุธยานั้น การขับร้องได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น

ในสมัยกรุงศรีอยุธยาเพลงไทยและดนตรีไทยเข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องกับชีวิตของคนไทยมากและยาวนานมากที่สุด มีการพัฒนางมโหรีโบราณ ซึ่งเดิมมีผู้บรรเลง 4 คน เพิ่มเป็น 5 คน ได้แก่ คนขับร้อง คนสีซอสามสาย คนตีกระจับปี่ คนเป่าขลุ่ย และคนตีทับ นอกจากนี้วงมโหรีได้วิวัฒนาการเพิ่มเครื่องดนตรีเข้าไปแล้ว สมัยอยุธยายังมีเพลงในอัตราจังหวะ 2 ชั้นอีกมากมาย บทร้องในอัตราจังหวะ 2 ชั้นเนื้อเติมที่เรียกว่าบทมโหรีนั้น ก็ดูจะพัฒนาควบคู่มากับท่วงทำนองของเพลงไทยด้วย จนแทบกล่าวได้ว่าเป็นแม่แบบของเพลงไทยที่นำมาขยายเป็นเพลงเถา ในสมัยต่อมา

นอกจากนี้มีหลักฐาน สันนิษฐานได้ว่า บทร้องเพลงในสมัยกรุงศรีอยุธยามีทั้งหมด 137 เพลง ดังมีปรากฏในเพลงยาวตำรามโหรี พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาตำราจรรยาภาพ ทรงสันนิษฐานว่า เจ้าพระยาพระคลัง (หน) แต่งไว้ในสมัยรัชกาลที่ 1

นอกจากมโหรีแล้ว สมัยกรุงศรีอยุธยามีเพลงสองชั้นมากมาย จนสามารถกล่าวได้ว่าเป็นแม่แบบของเพลงไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ส่วนเพลงร้องสามชั้นนั้น ได้เกิดขึ้นแล้วในสมัยนี้ โดยการเล่นสัทวา ซึ่งเป็นการเล่นที่คู่กับการเล่นดอกสร้อย การเล่นสัทวาจะมีเฉพาะเครื่องดนตรีที่ใช้กำกับจังหวะเท่านั้น เช่นเดียวกับการดอกสร้อย นั่นคือ ฉิ่ง กรับ โทน รำมะนา นอกจากการแต่งกลอนว่าได้ตอบกันแล้ว บางครั้งอาจเล่นเป็นเรื่อง และว่ากันเจ็บ ๆ จึงต้องใช้เวลาคิดทบทวนนานและต้องคิดให้ยากขึ้น ผู้ร้องจึงต้องช่วยยี่คระยะเวลาในการร้องออกไป เพื่อให้ผู้

แต่งคิดบทได้ทัน จึงประดิษฐ์ทำนองร้องและดำเนินเรื่องด้วยเพลงสามชั้น นอกเหนือจากนั้น เป็นเพลงที่ใช้ร้องไอ้อวดกัน และมีเพลงสำหรับร้องเพื่อเป็นการลาอีกเพลงหนึ่งด้วย

ข้อที่น่าสังเกต คือ ในสมัยกรุงศรีอยุธยา เพลงไทยและดนตรีไทยเข้ามามีบทบาท เกี่ยวข้องกับชีวิตคนไทยมากที่สุดและยาวนานที่สุด ทั้งการแสดงและการละเล่นในงานหลวง งานราษฎร์ ซึ่งต้องอาศัยดนตรีไทยทั้งสิ้น บทร้องในอัตราจังหวะสองชั้นเนื้อเต็ม ที่เรียกว่า “บทมโหรี” นั้นจะพัฒนาควบคู่มากับทำนองไทยด้วย(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.2544 : 657)

เพลงขับร้องในสมัยกรุงศรีอยุธยานั้นจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ดังนี้

1. การขับ แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่หนึ่ง ได้แก่ การขับลำนำทำนองในวงขับไม้ และรูปแบบที่สอง ได้แก่ การขับเสภา
2. เพลงร้อง แบ่งออกเป็นเพลงร้องสองชั้นและเพลงร้องสามชั้น บทร้องในสมัยอยุธยา ส่วนใหญ่จะเป็นบทร้องเพลงในอัตราจังหวะสองชั้น นอกจากเพลงร้องในอัตราจังหวะสองชั้นแล้ว ยังมีการเล่นคอกสร้อยสัควากันอย่างแพร่หลาย

สมัยกรุงธนบุรีและสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ การดนตรีมีวิวัฒนาการมากที่สุด ไม่เพียงแต่เครื่องดนตรีและวงดนตรีเท่านั้นการขับร้องและเพลงดนตรีก็ได้พัฒนาขึ้นมากเช่นเดียวกัน มีวงปี่พาทย์เสภาเกิดขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 2 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ โดยใช้วงปี่พาทย์ไม้แข็งเครื่องห้าบรรเลงร่วมกับการขับเสภา วงปี่พาทย์นี้ใช้กลองสองหน้าแทนตะโพน

การขับร้องเพลงไทยนับแต่สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น นักร้องส่วนมากเป็นสตรี นักร้องผู้ชายหายากมากที่พอจะร้องได้ ส่วนมากเป็นนักเทศน์ นักสวดคฤหัสถ์

ในสมัยรัชกาลที่ 5 เกิดวงปี่พาทย์ชนิดใหม่ขึ้น นั่นก็คือ วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ซึ่งตั้งชื่อตามโรงละครดึกดำบรรพ์ของเจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์ การขับร้องจึงเกิดเป็นทางร้องแบบดึกดำบรรพ์ขึ้นด้วย ในรัชสมัยนั้นได้มีการค้นคว้านำเพลงเก่ามาขับร้องบรรเลงประกอบการแสดง โขนละคร และบรรจุเพลงดับกันมากขึ้น รวมทั้งได้มีนักดนตรีไทยเป็นจำนวนมาก ได้ประดิษฐ์เพลง 3 ชั้นและเพลงเถาขึ้นจากเพลง 2 ชั้นของเก่า เป็นจำนวนหลายร้อยเพลงเพื่อประกวดประชันกันบ้าง หรือแต่งขึ้นทูลเกล้าฯถวายบ้าง ทำให้มีพัฒนาการทางการขับร้องและดนตรีไทยยิ่งขึ้นไปอีก

ในสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ยุคนี้เพลงเถาเกิดขึ้นมากมาย เพราะผู้นิยมฟังเพลงเถากันมากขึ้นและผู้ที่ประพันธ์เพลงเถาไว้มากที่สุด คือ หลวงประดิษฐ์ไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) และเป็นผู้ประพันธ์เพลงทางกรอเป็นคนแรกอีกด้วย การขับร้องก็พัฒนาควบคู่มาพร้อมกับการดนตรี

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว การดนตรีเริ่มซบเซาลงอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก ซึ่งเป็นผลกระทบจากสงครามโลกครั้งที่ 1 แต่พระองค์ก็มีได้ทรงละทิ้งดนตรีไทย เพราะทรงหัดดนตรีไทยและยังทรงพระราชนิพนธ์เพลงไทยซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายทั้ง 3 เพลง ได้แก่ เพลงโหมโรงคลื่นกระทบฝั่ง 3 ชั้น เพลงราตรีประดับดาวเถา และเพลงเขมรลออองค์เถา

รัชกาลปัจจุบัน ดนตรีไทยและเพลงไทยอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญอีกช่วงหนึ่ง เป็นช่วงที่อาจเรียกได้ว่า ยุคอารยธรรมใหม่ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติ มีบทบาทกำหนดความเป็นไปในสังคมไทยมากที่สุด เพลงไทยและดนตรีไทย การขับร้องก็ตกอยู่ในสภาวะซบเซาลงด้วย เพราะเยาวชนรุ่นใหม่ไม่สนใจการฝึกหัดขับร้อง บุคลากรที่เป็นคีตศิลปินก็มีอยู่เพียงไม่กี่ท่าน

การขับร้องเพลงไทย เป็นวัฒนธรรมของชาติแขนงหนึ่ง ทั้งยังเป็นเครื่องบ่งชี้ความเป็นชาติไทยที่คงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยได้อย่างสมบูรณ์ แต่ปัจจุบันศิลปวัฒนธรรมเหล่านี้กำลังจะสูญหายไป ทั้งนี้เพราะสภาพเศรษฐกิจและอิทธิพลจากสื่อต่าง ๆ ของสังคมเมือง เข้ามามีบทบาทในสังคมไทย ความสำคัญของการขับร้องเพลงไทยที่มีความผูกพันกับชีวิตของคนไทยมายาวนานจึงลดบทบาทลง ดังนั้นการขับร้องเพลงไทยจึงควรได้รับการอนุรักษ์ ส่งเสริม ทำนุบำรุง และสืบทอดการขับร้องเพลงไทย ให้มีบทบาทที่มีความสำคัญต่อสังคมไทยในปัจจุบัน ปลุกฝังให้เกิดความภูมิใจในภูมิปัญญาไทย และฟื้นฟูเผยแพร่ให้เป็นมรดกของชาติสืบไป

ความหมายและความสำคัญของการขับร้องเพลงไทย

ความหมายของคำ

คำว่า ขับร้อง กับคำว่า คีตศิลป์ มีความหมายใกล้เคียงกันมาก เฉพาะส่วนที่เป็นการขับร้องอย่างไร้เพราะประณีตละเอียดอ่อน และทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตามเท่านั้น ที่เป็นคีตศิลป์ ถ้าร้องอย่างไม่มีประณีตละเอียดอ่อนหรือร้องแล้วผู้ฟังไม่เกิดอารมณ์คล้อยตาม ก็ไม่เรียกการขับร้องนั้นว่า คีตศิลป์

การขับร้องเพลงไทยที่ขับร้องอย่างไร้เพราะประณีตละเอียดอ่อน เรียกอีกอย่างว่า “คีตศิลป์ไทย” คำว่าคีตศิลป์ เป็นคำสมาสระหว่างคำสองคำรวมกัน คือคำว่า “คีตะ” กับคำว่า “ศิลป์” คีตศิลป์ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การร้อง
2. การพากย์
3. การขับ

การร้อง

ก. กำเนิดของเสียง

เสียงเกิดขึ้นได้จากการกระทบระหว่างของสิ่งหนึ่งกับของอีกสิ่งหนึ่ง นั่นคือ เสียงเกิดจากการกระทบกระแทกระหว่างสิ่ง 2 สิ่งเสมอ เช่น เสียงน้ำตก เสียงฟ้าร้อง ดังนั้นเสียง จึงมีความหมายรวมถึง สิ่งที่สามารถได้ยินด้วยหู แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. เสียงธรรมชาติ ได้แก่ เสียงฟ้าร้อง ฟ้าผ่า เสียงฝนตก เสียงลมพัด เสียงเหล่านี้เกิดขึ้นตามธรรมชาติไม่มีใครกำหนดให้เป็นไปได้
2. เสียงที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ การผิวปาก การปรบมือ หรือเกิดจากการที่มนุษย์ทำขึ้น เช่น เสียงเครื่องจักร เครื่องยนต์
3. เสียงดนตรี คือ เสียงที่เกิดจากการกระทบ การสั่นสะเทือนของโลหะ หรือวัตถุที่ประดิษฐ์เสียงขึ้นมีหลายอย่างหลายชนิดด้วยกัน มีเสียงสูง-ต่ำ ทุ้ม-แหลม แผ่วเบา-ดังก้อง กังวาน แตกต่างกันไป แล้วแต่ชนิดของเครื่องดนตรีนั้นๆ

ข. กำเนิดของการร้อง

มนุษย์รู้จักแสดงความต้องการของตน โดยมีสัญชาตญาณการแสดงออกตั้งแต่แรกเกิด การร้องหรือการร้องเพลงกับมนุษย์ มีความสัมพันธ์กันตั้งแต่จังหวะการเต้นของชีพจรหัวใจหรือแม้แต่ลมหายใจของมนุษย์ ทารกรู้จักส่งเสียงร้องเพราะหิวหรือไม่สบาย จากการพูดอ้อแอ้ และมีการพัฒนาต่อมา คือ เมื่อโตขึ้นก็รู้จักใช้ภาษาในการสื่อความหมาย รู้จักแสดงความรู้สึกปรารถนาของตนด้วยการพูดโดยใช้ถ้อยคำง่ายๆ เป็นประโยคสั้นๆ เมื่อเริ่มเติบโตเป็นวัยเด็ก และวัยรุ่น รู้จักใช้ถ้อยคำที่มีความหมายมากขึ้นและประโยคยาวขึ้น ครั้นเติบโตเป็นผู้ใหญ่ รู้จักใช้ประโยคที่มีใจความที่ยาวขึ้น ใช้ถ้อยคำที่เป็นรูปประโยคซับซ้อนและเป็นสำนวนมากขึ้น ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่ามนุษย์ตั้งแต่วัยทารกจนถึงวัยชรา ยังต้องการสิ่งเร้าที่เป็นเสียงหรือการใช้เสียงเพื่อการสื่อสาร การหาความรู้โดยผ่านสื่อทางเสียง เสียงต่างๆในสิ่งแวดล้อมของมนุษย์จึงเป็นสิ่งเร้าสำคัญทำให้เกิดพัฒนาการได้ ด้วยเหตุดังกล่าวนี้เอง มนุษย์ผู้ชาญฉลาดจึงนำเสียงพูดมาพัฒนาให้เกิดเป็นศิลปะอันวิจิตร คือ การขับร้อง นั่นเอง การขับร้องเป็นการเลียนเสียงต่างๆในสิ่งแวดล้อมของมนุษย์และเสียงธรรมชาติ ดังนั้นการร้องหรือการร้องเพลงทั้งหลายจึงเกิดจากความคิด และสติปัญญา ที่ประดิษฐ์เลียนแบบธรรมชาติ

มนุษย์มีสัญชาตญาณในความกลัว เนื่องจากมนุษย์เชื่อว่าเป็นการลงโทษจากภูตผีปีศาจสิ่งเร้นลับหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นผู้ดลบันดาลให้เกิดฟ้าร้อง ฟ้าผ่า น้ำท่วม ภูเขาไฟระเบิด เกิดพายุ ฯลฯ ดังนั้นเพื่อป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้นกับตนเอง จึงได้คิดค้นหาวิธีระงับความกลัวตามความเชื่อของตนด้วยการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ จากประโยคสั้นๆเป็นคำพูดธรรมดา ต่อมาการพูดธรรมดาได้พัฒนาขึ้นโดยมนุษย์รู้จักใช้ถ้อยคำสละสลวยขึ้น รู้จักใช้คำคล้องจองเพื่อให้พระ

เข้าโปรดปรานและประทานพรให้ตามที่ตนปรารถนา จึงเป็นต้นกำเนิดของร้อยกรองประเภทต่างๆ ต่อมามนุษย์พัฒนาการเปล่งเสียงอย่างมีท่วงทีลีลา มีการประดิษฐ์ถ้อยคำและทำนองที่ดัดแปลงให้วิจิตรพิสดารขึ้นและมีจังหวะตามเสียงของคนตรีด้วย เมื่อเอ่ยออกเสียงมีท่วงทำนองไพเราะกว่าการออกเสียงอย่างธรรมดา การใช้ถ้อยคำในการขับร้องจึงย่อมต้องสละสลวยขึ้นไปกว่าถ้อยคำตามธรรมดา การเปล่งเสียงเช่นนี้เราเรียกว่า “การร้อง” หรือ “การร้องเพลง”

การร้องหรือการร้องเพลงมีบทบาทในการนำมาใช้ในพิธีกรรมต่างๆ เพื่อการบันเทิงและประกอบกิจการต่างๆ เนื่องจากมนุษย์มีนิสัยรักการร้องเพลงและดนตรีเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว จึงได้นำการร้องเพลงและดนตรีมาเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตในสังคมของตน เช่น บอกจังหวะเพื่อเป็นสัญญาณในการทำงานที่ต้องการความพร้อมเพรียง มีการละเล่น การร้องรำทำเพลงเมื่อเหนื่อยล้าจากการทำงาน ต่อมาจึงได้กลายมาเป็นการละเล่นพื้นเมือง

การละเล่นพื้นเมืองนั้น ก็มีวิวัฒนาการเช่นกันแต่ไม่มากนักและยังปรากฏตามภาคต่างๆ เพลงพื้นเมืองนั้นเจริญมากในภาคกลาง ซึ่งเป็นรูปแบบของเพลงปฏิพากย์ เช่น เพลงเรือ เพลงฉ่อย ลำตัด เป็นต้น

ค. การขับร้อง

การขับร้องเป็นการเปล่งเสียงที่มีทำนองลำนํา โดยอาศัยบทกวี เป็นเสียงที่เปล่งออกมาจากลำคอโดยตรง สามารถแสดงออกในทางอารมณ์ จิตใจ และความรู้สึก ด้วยเสียงที่ประณีตและมีระเบียบแบบแผน

เมื่อสังเกตรูปศัพท์ของคำว่า ขับร้อง จะพบคำอยู่ 2 คำ ได้แก่ คำว่า ขับ และคำว่า ร้อง สังเกตได้ว่าคำว่า ขับ มาก่อนคำว่า ร้อง จึงวิเคราะห์ได้ว่าการขับอาจจะมาก่อนการร้อง หรือ การขับร้องอาจจะมาก่อนการร้อง

กล่าวโดยสรุป ขับ หมายถึง การเปล่งเสียงออกมาเป็นทำนองที่ไม่มีกำหนดความสั้น ยาวจะลงจบตอนใดก็ได้ โดยขึ้นอยู่กับบทร้องเป็นสำคัญและมีจังหวะไม่แน่นอน เช่น การขับลำ การขับเสภา การขับซอ เป็นต้น ส่วนร้อง หมายถึง การเปล่งเสียงออกมาเป็นทำนอง จะมีเนื้อร้องหรือไม่มีก็ได้ การร้องนี้ยึดถือทำนองเป็นสำคัญ ถ้อยคำที่ร้องนั้นจะต้องนุ่มเข้าหาทำนอง ต้องมีส่วนของทำนองสั้นยาวเป็นประโยชน์วรรคตอนครบถ้วนตามทำนองเพลงที่มีผู้แต่งไว้ว่าจะต้องจบท่อนหรือจบเพลง และมีจังหวะซึ่งกำหนดแน่นอน

ข้อแตกต่างระหว่าง ขับ กับ ร้อง ที่เห็นได้ชัดเจน มีอยู่ 2 ประการ คือ

- การขับ ให้ความสำคัญกับบท แต่ร้อง ให้ความสำคัญกับทำนอง
- การขับ มีจังหวะไม่แน่นอน แต่ร้อง มีจังหวะที่กำหนดไว้แน่นอน

เมื่อนำคำทั้ง 2 คำ มาประสมกันเป็น ขับร้อง ก็จะหมายถึง การเปล่งเสียงออกมาเป็น ทำนองที่มีความไพเราะ มีบทร้องหรือไม่มีบทร้องก็ได้ ยึดถือทำนองเป็นสำคัญ และมีการกำหนด จังหวะไว้เป็นที่แน่นอน

เพลงขับร้องของไทยนั้น ได้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงมาโดยลำดับ ดังนี้

ลำดับที่ 1 เนื้อร้องเต็ม คือการใช้เนื้อร้องเป็นทำนองโดยไม่มีเครื่องดนตรี

ลำดับที่ 2 การขับร้องที่ใช้ดนตรีบรรเลงประกอบ

ลำดับที่ 3 การขับร้องที่ใช้ดนตรีบรรเลงประกอบ โดยมีเสียงเอื้อนวิจิตรพิสดาร สามารถแบ่งการขับร้องเพลงไทยที่ใช้ดนตรีบรรเลง ตามลักษณะการใช้ได้ดังนี้

1. เพลงเถา หมายถึง เพลงขับร้องและบรรเลงในเพลงเดียวกัน แต่มีอัตรา จังหวะและความยาวของทำนองสลับกันไปตามลำดับ ไม่น้อยกว่า 3 ลำดับ
2. เพลงตับ หมายถึง การนำเพลงหลาย ๆ เพลงตั้งแต่สองเพลงขึ้นไป มาขับร้อง และบรรเลงติดต่อกัน เพลงตับ แยกออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่
 - 2.1 ตับเรื่อง คือ เพลงตับที่เรียบเรียงขึ้นจากเพลงหลาย ๆ เพลง นำมารวม ร้องและบรรเลงติดต่อกัน โดยยึดหลักบทหรือที่เรียบเรียงเป็นเรื่องราวเดียวกันเป็นสำคัญ
 - 2.2 ตับเพลง คือ การนำเพลงตับที่เรียบเรียงขึ้นจากเพลงหลาย ๆ เพลง ซึ่ง มีอัตราจังหวะเดียวกัน และมีทำนองสอดคล้องกัน ตลอดจนถึงลาอาวรณ์คล้ายคลึงกันมารวมร้อง และบรรเลงติดต่อกัน โดยยึดหลัก ทำนองเพลงที่ต้องเป็นเพลงอัตราจังหวะเดียวกัน
3. เพลงเกร็ด หมายถึง เพลงขับร้องหรือบรรเลงเป็นเอกเทศโดยเฉพาะเป็นเพลง เพลงเดียว ไม่ติดต่อกับเพลงอื่นและไม่อาจจัดให้อยู่ในเพลงประเภทต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นได้

การพากย์

ก. ความหมายของการพากย์ การพากย์ การเจรจา การขับร้อง และเพลงบรรเลงของ ดนตรีปี่พาทย์ มีความสำคัญในการแสดงโขนเป็นอย่างยิ่ง การรู้ภาษาจากบทพากย์โขน ย่อมทำให้เข้าใจความหมายและรู้เรื่อง ผวนวกกับสามารถรู้ความหมาย และเข้าใจเรื่องราวด้วย ทำทางของผู้แสดงหรือภาษาทำเป็นสำคัญ

การพากย์เจรจานั้น เป็นสัญลักษณ์ของโขนและหนังใหญ่ โดยโขนและหนังใหญ่ นั้น ก็อาจแสดงเรื่องอื่น ๆ ที่มีใจเรื่องรามเกียรติ์ได้ การที่โขนและหนังใหญ่ต่างก็ใช้คำพากย์และ เจริญเป็นสัญลักษณ์ด้วยกัน เนื่องจากเป็นละครใบ้ ผู้จึงต้องดูการแสดงทำทาง ซึ่งจะบอก ความหมาย ความรู้สึก ความคิด ความประสงค์ต่างๆ โดยการที่ต้องสื่อด้วยภาษาทำทางที่ แสดงออกย่อมต้องสัมพันธ์กับดนตรีด้วย ฉะนั้นหน้าพาทย์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการแสดงจึงมี ความสำคัญ รวมไปถึงบทพากย์ บทเจรจา บทขับร้อง ล้วนเป็นการเน้นและเสริมคำอธิบายภาษา ทำให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้น การดำเนินเรื่องราวตามแบบแผนเพิ่มรสชาติการแสดงโขนให้ทวี

ความสนุกในการชมและเกิดอารมณ์สุนทรีย์ คล้อยตามเรื่องราวในวรรณคดีชิ้นได้ ก็ต้องมีการพากย์เจรจาไปด้วย

ข. บทพากย์ บทพากย์หรือคำพากย์ เป็นบทกวีประเภทกาพย์ ได้แก่ กาพย์ยานี กับ กาพย์ฉบัง ไม่ว่าจะพากย์ชนิดใด ๆ เมื่อพากย์จบไปบทหนึ่งๆ (บทของกาพย์) ตะโพนต้องตีรับทำให้กลองทัดตีตาม แล้วเหล่าผู้แสดงภายในโรง ร้องรับด้วยคำว่า “เพี้ย” พร้อม ๆ กันทุกบท

การรับโดยตะโพน กลองทัด และร้องเพี้ยดังกล่าวข้างต้นนี้ ใช้กับพากย์ชนิดต่างๆ ยกเว้นพากย์ไอ้ ซึ่งต้องรองนกว่าปีพาทย์จะรับเพลงไอ้ปี ถึงตอนท้ายเพลงตะโพนจึงตีทำให้กลองทัดตีตาม ตลอดจนผู้แสดงภายในโรงร้องรับด้วยคำว่า “เพี้ย” โดยให้จบลงพอดีกับทำนองของเพลงปีพาทย์

ค. ประเภทของพากย์ พากย์ แบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 6 ประเภท ได้แก่

1. พากย์เมือง หรือ พากย์พลับพลา สำหรับตัวเอก เช่น ทศกัณฐ์ หรือพระราม ใช้ตอนผู้แสดง ออกท้องพระโรง ประทับในปราสาท หรือในพลับพลา

2. พากย์รด เป็นบทชมพาทนะ (รวมถึงพากย์ข้าง และพากย์ม้า) และกระบวนทัพ ตลอดจนชมไพร่พลด้วย

3. พากย์ไอ้ เป็นบทโศกเศร้ารำพัน คร่ำครวญ ร้องให้ ซึ่งทำนองตอนต้นเป็นพากย์ แต่ตอนท้ายเป็นทำนองร้องเพลงไอ้ปี ให้ปีพาทย์รับ เพื่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ ก่อนที่จะรับ “เพี้ย” ท้ายคำสุดท้ายมักสอดรับด้วยเพลงโอด เวลาอารมณ์โศกเศร้ารำพันรำพัน

4. พากย์ชมดง เป็นบทตอนชมป่าเขาลำเนาไพรต่างๆ เป็นการสร้างจินตนาการในการพรรณนาถึงความงดงามของพรรณไม้และนก ด้วยบทประพันธ์ซึ่งแสดงถึงชั้นเชิงและความสามารถของผู้ประพันธ์ ทำนองตอนต้นเป็นทำนองร้อง เพลงชมดงใน ตอนท้ายเป็นทำนอง พากย์ธรรมดา

5. พากย์บรรยาย คือการพากย์ที่เป็นบทขยายความเป็นมา ความเป็นไป หรือ พากย์รำพันรำพันใดๆ เช่น พากย์บรรยายตำนานรัตนธนู

6. พากย์เบ็ดเตล็ด เป็นบทที่ใช้ในโอกาสต่างๆ ไป เป็นเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ที่ไม่เข้าประเภทใด เช่นกล่าวว่า ใครทำอะไร หรือพูดกับใคร ว่าอย่างไร

ง. บทเจรจา

บทเจรจามีบทกวีที่แต่งเป็นร้อยยาว สมัยโบราณเป็นบทที่คิดขึ้นสดๆ ใช้ปฏิภาณคิดขึ้นโดยปัจจุบันทันด่วน โดยใช้เจรจาโต้ตอบระหว่างตัวแสดงโขนในเชิงปฏิภาณ เรียกว่า “กระซู้” ปัจจุบันนี้ ผู้พากย์เจรจาว่าไปตามบทเจรจาที่ได้แต่งไว้เรียบร้อยแล้ว โดยใช้เสียงและลีลา ใส่ความรู้สึกให้เหมาะสมกับอารมณ์ในเรื่อง และให้เหมาะสมกับตัวโขน ในการเจรจาให้เกิดอารมณ์คล้อยตามถ้อยคำ ผู้พากย์และเจรจານี้นิยมใช้ผู้ชายพากย์เจรจา โดยต้องทำหน้าที่ทั้งพากย์และเจรจา

สลัปกัน 2 คน เพื่อได้ต่อกันให้ทันท่วงที เมื่อพาคย์หรือเจรจาจบกระบวนการแล้ว ต้องการจะให้ปีพาทย์ทำเพลงอะไรก็ร้องบอกไป เรียกว่า "บอกหน้าพาทย์" และถ้าการแสดงโขนนั้นมิใช่ร้องคนพาคย์และเจรจายังจะต้องทำหน้าที่บอกบทด้วย

การขับ

การขับ คือ การเปล่งเสียงออกมาเป็นทำนองสูงๆ ต่ำๆอย่างเสรี มีความสั้นและความยาว ไม่คงที่ตายตัว ทำนองสูงๆ ต่ำๆที่ขับออกมานั้นจะดำเนินทำนองไปโดยยึดถือถ้อยคำเป็นหลัก

ก. เสภา

เสภาเป็นการเล่านิทานที่เป็นทำนอง มีเครื่องประกอบจังหวะพิเศษ คือ กรับเสภา เรียกกันว่า ขับเสภา มาตั้งแต่สมัยปลายกรุงศรีอยุธยา มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ดังปรากฏในบันทึกของลาลูแบร์ สมัยพระนารายณ์มหาราชว่า “ลางที่ใช้ไม้สองชิ้นสั้น ๆ เรียกว่า กรับ ขับกระทบบันไปพร้อม ๆ กับการขับร้องเพลง ผู้ที่ร้องเพลงนั้นเรียกว่า ช่างขับ

เมื่อการเล่านิทานเป็นที่นิยมแพร่หลาย ทำให้เกิดการปรับปรุงแข่งขันกันขึ้น ผู้เล่าบางท่านจึงคิดแต่งเป็นกลอน ใส่ทำนองมีเครื่องประกอบจังหวะ คือ "กรับ" จนกลายเป็นขับเสภาขึ้น

ข. การขับเสภา

ครูศิริ วิหเวช (2550:สัมภาษณ์) กล่าวว่า การขับเสภา หมายถึง การขับลำนำเป็นเรื่องราว มีการเปล่งเสียงเป็นทำนองมีทั้งเสียงสูงและเสียงต่ำแต่ไม่ถึงกับเป็นเพลงเหมือนการร้องเพลง ความสำคัญมุ่งเน้นให้ผู้ฟังได้รับรู้เนื้อเรื่อง ดังนั้นถ้อยคำต้องชัดเจน การดำเนินทำนองของการขับจะอิสระ ไม่มีจังหวะบังคับ ไม่มีความสั้นยาวที่แน่นอน

ค. ประวัติการขับเสภา

การขับเสภาตั้งแต่ครั้งสมัยโบราณ ได้มีผู้สันนิษฐานว่า เป็นการขับสรรเสริญเฉลิมพระเกียรติพระเป็นเจ้า หรือขับเฉลิมพระเกียรติพระเจ้าแผ่นดิน ต่อมาจึงเกิดขับเสภาเป็นเรื่องเป็นราวขึ้นในปลายสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ซึ่งเป็นที่โปรดปรานของกษัตริย์และได้รับความนิยมแพร่หลายมาตั้งแต่สมัยโบราณและนิยมตามแบบอย่างเช่นเดียวกับการเล่นนิทาน คือ นิยมขับเสภาในเวลากลางคืน แต่การเล่นนิทานกับการขับเสภา นั้น มีหลักและวิธีการที่แตกต่างกัน คือ การเล่นนิทานต้องหาเรื่องแปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่คนฟังยังไม่เคยทราบเรื่องมาก่อนมาแล้ว การเล่าเรื่องนิทานนั้น ผู้เล่าต้องหากลวิธีการเล่าเพื่อไม่ให้ผู้ฟังเบื่อ ถ้อยคำสำนวนการเล่าต้องสนุก ตลกขบขันเป็นสำคัญซึ่งเรื่องราวต่าง ๆ มิได้บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งเรียกว่า “มุขปาฐะ” และต้องเล่าให้จบเรื่อง แต่การขับเสภาต้องคิดคำคล้องจองการประดิษฐ์คำกลอนทำให้เกิดความไพเราะสละสลวย การใช้เสียงสูงๆต่ำๆ หรือทำนองให้ชวนฟัง และเรื่องที่น่ามาขับต้องเป็นเรื่องที่คนฟังรู้เรื่องมาก่อนแล้วนำมาขับ ต่อมาเมื่อมีคนนิยมชมชอบในกลอนมากขึ้น จึงเกิดการแต่งคำกลอนจากนิทานทั้งเรื่องและมีการจดบันทึกเป็นบทเสภา แล้วนำมาเล่าโดยการขับลำนำทำนอง มี

การเตือนเสียง และมีการขยับกรับเพื่อให้ผู้เล่ามีโอกาสพักเสียง จึงเกิดแบบแผนเป็นการขับเสภาขึ้น
เสภาที่นิยมขับกัน คือเรื่อง “ขุนช้างขุนแผน” เพราะเป็นวรรณคดีที่มีผู้นิยมมากและสันนิษฐานว่า
เกิดขึ้นจริงในสมัยกรุงศรีอยุธยา

ง. ประเภทของเสภา

เมื่อได้ทราบถึงวิวัฒนาการของเสปามาเป็นลำดับแล้วว่า เสภาเคยเป็นที่นิยมกัน
มาก่อน จึงได้มีผู้คิดค้นดัดแปลงการขับให้กว้างขวางและพิสดารมากขึ้น โดยให้เกิดความ
แตกต่างไปจากเดิม ทั้งนี้เพื่อความเหมาะสมของยุคสมัยทางด้านนาฏดุริยางค์ได้กว้างขวาง
ออกไป จึงเกิดเสภาต่าง ๆ แบ่งออกเป็นประเภทอีกหลายประเภท ดังต่อไปนี้

1. **เสภาขับ** คือ เสภาที่ผู้ขับกล่าวถ้อยคำเป็นกลอนไหว้ครูหรือกลอนคำเนิน
เรื่อง โดยไม่มีเครื่องดนตรีใดๆ ประกอบ เสภาประเภทนี้แบ่งออกเป็น 2 อย่าง ได้แก่

1.1 เสภาทำนองไทย คือ การขับไปตามทำนองและสำเนียงเป็นไทย ไม่มี
เสียงเพี้ยนแปร่ง

1.2 เสภาภาษา คือ การขับไปตามทำนองเสภาสำเนียงต่างๆ เสียงเพี้ยน
แปร่งจากสำเนียงไทย

1.2.1 เสภาลาว คือ เสภาที่มีสำเนียงลาว เสพานี้จัดอยู่ในเสภาภาษา

1.2.2 เสปามอญ คือ เสภาที่มีสำเนียงมอญ ทำนองเสปามอญเสียง
เพี้ยนแปร่งจากสำเนียงไทย โดยเกิดขึ้นภายหลังเสภาลาวและเสภาไทย

2. **เสภาประกอบดนตรี** หรือ เสภาทรงเครื่อง สันนิษฐานว่าเกิดขึ้นในสมัย
รัชกาลที่ 2 บางครั้งเรียกว่า “เสภาส่งเครื่อง” เนื่องจากที่ผู้ขับร้อง ร้องแล้วมีปี่พาทย์รับที่
เรียกว่า “ร้องส่ง”

3. **เสภารำ** เสภารำได้วิวัฒนาการมาจากเสภาประกอบดนตรี ที่เกิดขึ้นในสมัย
รัชกาลที่ 2 วิธีขับเสภาประกอบการร้องส่งให้ปี่พาทย์บรรเลง และมีตัวละครเป็นผู้รำตามบทนี้
เรียกว่า “เสภารำ” หรือ เรียกว่า “เสภารำชนิดสุภาพ”

4. **เสภาตลก** เสภาตลกนี้เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 มีนักขับเสภาที่ชำนาญ
ในการแต่งกลอน คิดแต่งกลอนประกอบการเล่นเสภาขึ้นใหม่ โดยดำเนินเนื้อเรื่องไปตาม
เรื่องเดิม แต่กลอนที่แต่งขึ้นนั้นมีบทตลกขบขันอยู่ตลอดเวลา เรียกเสภาชนิดนี้ว่า “เสภาตลก”

5. **ละครเสภา** ละครเสพานี้เกิดขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ ได้ทรงปรับปรุงขึ้นจากเสภารำอีก
ชั้นหนึ่ง แสดงติดต่อกันเป็นเรื่องเป็นราว เรียกว่า “ละครเสภา”

ง. วิธีการแสดงเสภาที่เป็นแบบแผน

วิธีการแสดงเสภาที่เป็นแบบแผนนี้ หมายถึง การขับเสภาที่มีปี่พาทย์บรรเลงประกอบเสภา หรือที่เรียกว่า เสภาทรงเครื่อง สำหรับวิธีการแสดงเสภาดังกล่าว เริ่มมีแบบแผนมาตั้งแต่สมัยที่มีปี่พาทย์ประกอบเสภา คือ ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เป็นต้นมา

จ. กรับเสภา

สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2545 ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ กรับ เครื่องดนตรีประเภทเครื่องตีเพื่อประกอบจังหวะ เสียงดังเช่นเดียวกับช้อน คือ กรับ – กรับ เกิดจากเสียงกระทบกันของวัตถุที่ใช้ทำ เช่น ไม้ โลหะ งา กรับแบ่งตามลักษณะเป็น 3 ชนิด คือ กรับคู่ กรับพวง และกรับเสภา

การตีกรอกรับหรือขยับกรับเป็นลักษณะการทำให้ไม้กระทบกันเป็นเสียงต่าง ๆ ตามจังหวะหน้าทับ วิธีการขยับกรับตามแบบแผนของทางหมื่นขับคำหวาน (เจิม นาอะมาลัย) จำแนกตามลักษณะวิธีการขยับกรับเป็น ไม้ต่าง ๆ ดังนี้

1. ไม้ไหว้ครู คือ ไม้ที่ตีประกอบการไหว้ครูเสภา มี 2 ลักษณะคือ
 - 1.1 ไม้ตีที่ตีเลียนแบบหน้าทับปรบไ้ สามชั้นและทำนองที่ขับซึ่งต่างจากการขับเสภาทั่วไป
 - 1.2 ตีตามลักษณะหน้าทับพิเศษเฉพาะไหว้ครูเสภา แต่ครูเสภาบางท่านใช้หน้าทับปรบไ้ สองชั้น
2. ไม้กรอ คือการกรอกระทบให้เกิดเสียงต่อเนื่อง
3. ไม้สกด คือการกรอกระทบสอดรับกันเป็นช่วง ๆ แบ่งเป็น 2 คือ
 - 3.1 ไม้สกดสั้น เป็นการกรอกระทบสอดรับกับการขับเป็นจังหวะสั้น
 - 3.2 ไม้สกดยาว เป็นการกรอกระทบสอดรับกับการขับเป็นจังหวะยาว
4. ไม้รบ คือ การกรอกระทบให้เป็นจังหวะต่าง ๆ กัน โดยตลอดสอดรับกับการขับ มีลักษณะการกรอ ต่าง ๆ กัน เป็น 5 ไม้ดังนี้
 - 4.1 พิฆาตไพร่
 - 4.2 ตีประจันหน้า
 - 4.3 ทำยั่วรบ
 - 4.4 สยบไม้กรอด
 - 4.5 ถอดไม้เดิน
5. ไม้ประกอบการขับร้อง ใช้ตีตามจังหวะหน้าทับเพลง

บทที่ 2 ประเภทของการขับร้องเพลงไทย

ประเภทของการขับร้องเพลงไทย

การขับร้องเพลงไทยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การขับร้องอิสระ
2. การขับร้องประกอบดนตรี
3. การขับร้องประกอบการแสดง

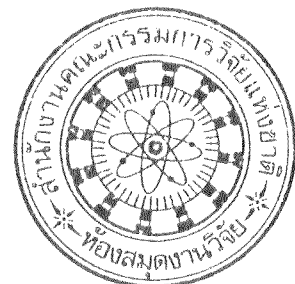
การขับร้องอิสระ คือ การขับร้องทั่วไปตามลำพังโดยไม่มีเครื่องดนตรีบรรเลงรับหรือบรรเลงประกอบแต่อย่างใดผู้ขับร้องสามารถร้องได้ตามใจชอบ เครื่องดนตรีอาจจะมีเครื่องกำกับจังหวะคือ ฉิ่ง กรับ และไม้เคาะจังหวะเท่านั้น การขับร้องประเภทนี้จะยึดเสียงมาตรฐานของเครื่องดนตรีหรือไม่ก็ได้ ไม่บังคับเรื่องเสียงเพราะไม่มีเครื่องดนตรีมากำหนดระดับเสียง แต่ต้องฝึกร้องเพลงให้เสียงลงที่ไม่เพี้ยน ซึ่งการร้องเพลงไม่ตรงเสียงนี้ถือว่าไม่ไพเราะเรียกว่า เสียงเพี้ยนหรือร้องเพี้ยน การขับร้องอิสระนี้ ได้แก่ การฝึกหัดขับร้องเพลงในห้องเรียน หรือขับร้องเพลงทั่วไป เช่น เพลงลาวดวงเดือน โดยไม่มีดนตรีบรรเลงรับ เพียงแต่ขับร้องให้ถูกต้องตามจังหวะเท่านั้น เป็นต้น

การขับร้องประกอบดนตรี หรือการขับร้องร่วมดนตรี คือ การขับร้องที่มีวงดนตรีเข้าร่วมบรรเลงจะเป็นวงเครื่องสาย วงปี่พาทย์ วงมโหรี หรือวงดนตรีไทยใด ๆ ก็ได้ การขับร้องประเภทนี้ต้องคำนึงถึงระดับเสียงดนตรีเป็นสำคัญ เสียงขับร้องต้องกลมกลืนเข้ากันกับระดับเสียงดนตรี โดยจะตั้งระดับเสียงร้องขึ้นเองตามใจชอบเหมือนอย่างการร้องอิสระไม่ได้ เพราะจะทำให้เสียงร้อง และ เสียงดนตรีที่บรรเลงสวมรับมีระดับเสียงเพี้ยนแปร่งไม่ตรงกัน หรือที่เรียกว่า “เสียงเพี้ยน”

การขับร้องประกอบดนตรียังสามารถแยกออกไปได้อีก 3 ชนิด คือ ร้องส่งและร้องรับ ร้องสอดดนตรี ร้องพร้อมดนตรี

1. การร้องส่งและการร้องรับ หมายถึง การขับร้องแล้วมีดนตรีบรรเลงรับเป็นท่อนๆ

การร้องส่ง คือ การร้องวรรคสุดท้ายให้ดนตรีรับ หรือเรียกกันทั่วไปว่า สวม กล่าวคือผู้ขับร้องเพลงขึ้นก่อน เมื่อจบท่อนแล้วดนตรีก็จะรับด้วยทำนองเดียวกัน คือ สวมวรรคสุดท้ายของท่อน การที่จะต้องสวมเพราะจะได้มีดนตรีเป็นสะพานเชื่อมระหว่างการขับร้อง ซึ่งค่อนข้างช้ากว่าบรรเลง และเพื่อให้เกิดความกลมกลืนระหว่างการขับร้องกับการบรรเลงสำหรับเพลงที่นิยมใช้ร้องส่ง ได้แก่ เพลงเกร็ดเพลงตับ และ เพลงเถา

การร้องรับ หรือ บางทีเรียกว่า “ร้องส่ง” ใช้กับวงดนตรีไทย ได้แก่ วงเครื่องสาย วงปี่พาทย์ วงมโหรี หรือวงดนตรีไทยทุกประเภท ส่วนมากเป็นเพลงประเภทเพลงเถา เพลงสามชั้น และเพลงสองชั้นทั่ว ๆ ไป การขับร้องลักษณะนี้เป็นการขับร้องที่สลับกับการบรรเลงดนตรี เนื่องจากทั้งนักร้องและนักดนตรี ต่างทำหน้าที่ทั้งรับและส่ง กล่าวคือ ผู้ขับร้องจะขับร้องไปจนเกือบจะจบท่อนเพลง เป็นเช่นนี้สลับกันไปจนตอนท้ายของเพลง ดนตรีบรรเลงทำนอง“ออกลูกหมด” คือ บรรเลงทำนองเพลงเร็วมากขึ้นในตอนท้ายเพลงจนจบเพลง ลักษณะของการร้องรับนั้น เรียกว่า ผลัดกันร้องรับกับวงดนตรีจนจบเพลง

2. **ร้องสอดดนตรี** หมายถึง การร้องที่มีดนตรีเข้าบรรเลงสอดแทรกในวรรคใดวรรคหนึ่งหรือในตอนใดตอนหนึ่งที่ยังร้องไม่จบท่อน เช่น ขับร้องเพลงสาริกาแก้ว ดนตรีจะบรรเลงสอดเป็นช่วง ๆ เป็นต้น

3. **ร้องพร้อมดนตรี** หมายถึง การร้องที่คนร้องร้องไปพร้อม ๆ กับการบรรเลงดนตรี จำแนกได้เป็น 4 ลักษณะ คือ

ก. การร้องคลอ หมายถึง คือการร้องที่คนร้อง ร้องไปพร้อม ๆ กับการบรรเลงดนตรี โดยผู้บรรเลงจะต้องบรรเลงดนตรีให้เข้ากับทางร้อง ดังนั้นการร้องคลอนี้ทั้งผู้ขับร้องและผู้บรรเลงดนตรีจะต้องดำเนินทำนองอย่างเดียวกัน เรียกว่า ทางเดียวกันไม่ควรพลิกเพลงทำนองเป็นอย่างอื่น

ข. การร้องเคล้า หมายถึง การที่ผู้ขับร้องไปพร้อมกับการบรรเลงดนตรีในเพลงเดียวกัน แต่ทางร้องและทางบรรเลงดนตรีต่างก็ดำเนินไปคนละทางกัน ผู้ขับร้องก็ดำเนินในทางร้องนั้น ส่วนนักดนตรีก็จะบรรเลงดำเนินทำนองไปตามทางบรรเลงโดยใช้ทำนองส่วนของตน แต่เมื่อร้องกับดนตรีเคล้าประสานกันแล้วทำให้มีความไพเราะเป็นอย่างยิ่ง แต่อย่างไรก็ตาม จังหวะและเสียงที่ตกจังหวะ (ลูกตก) ยังมีส่วนที่ไปด้วยกันได้บ้าง ฟังไม่ขัดเงิน เพลงที่ร้องกับเพลงที่บรรเลงอยู่นั้นต่างก็เป็นเพลงเดียวกัน เช่น การร้องเพลงทะเลแยกคลองโยนในดับพรหมาสตร์ ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ เป็นต้น

ค. การร้องล้าลอง หมายถึง การขับร้องพร้อมกับการบรรเลงดนตรี (เช่นเดียวกับคลอและเคล้า) แต่วิธีการขับร้องและการบรรเลงดนตรี ต่างก็มีอิสระด้วยกันทั้งสองฝ่าย การดำเนินทำนองทั้งทางร้องและทางดนตรีแม้เป็นไปพร้อม ๆ กัน แต่ต่างก็ดำเนินทำนองไปตามทางของตนผู้ร้องก็ร้องไปตามทางร้อง ผู้บรรเลงก็บรรเลงไปตามทางดนตรี และไม่จำเป็นต้องเป็นเพลงเดียวกัน เสียงที่ตกจังหวะก็ไม่ต้องเป็นเสียงเดียวกัน ในบางครั้งไม่มียึดถือจังหวะของกันและกันก็ได้ สิ่งที่ต้องยึดถือในการร้องแบบล้าลอง คือ เสียงที่บรรเลงกับเสียงที่ขับร้องต้องอยู่ในบันไดเสียงเดียวกัน และทำนองของเพลงทางร้องและทางดนตรีต้องสัมพันธ์กลมกลืนกัน ส่วนเสียงที่ลงจังหวะตกจะตกเสียงเดียวกันหรือไม่ก็ได้

ง. การร้องประสาน หรือ ร้องประสานเสียง หมายถึง ร้องและบรรเลงเพลงเดียวกัน และพร้อมๆ กัน แต่การดำเนินทำนองและระดับเสียงไปคนละอย่าง อาจเป็นการประสานกันระหว่างเครื่องดนตรีกับเครื่องดนตรี การประสานกันระหว่างร้องกับร้อง หรือการประสานกันระหว่างดนตรีกับร้องก็ได้

การขับร้องประกอบการแสดง คือ การขับร้องร่วมกับการบรรเลงดนตรีและการแสดงหรือการร้องประกอบการรำ จะเป็นการแสดงละครหรือรีวิวที่เป็นชุดเป็นตอนก็ได้ การร้องเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการแสดง เพราะการดำเนินเรื่องของการแสดงจะทำให้ผู้ชมรู้และเข้าใจเรื่องราว โดยมีเนื้อร้องเป็นตัวกำหนดเนื้อหาและอารมณ์ต่าง ๆ อยู่ที่คำร้องและทำนองเพลงของคนขับร้องทั้งสิ้น ดังนั้นการขับร้องประเภทนี้จึงค่อนข้างยาก คือผู้ร้องต้องร้องให้เหมาะสมกับเรื่องราวและผู้แสดง การขับร้องประเภทนี้จึงร้องยากที่สุด เพราะการขับร้องเป็นส่วนสำคัญในการขับร้องประกอบการแสดง ผู้ขับร้องซึ่งเป็น “ต้นเสียง” และ “ลูกคู่” จึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เข้าใจในการแสดงประเภทนั้น ๆ และเข้าใจเพลงร้อง เพลงดนตรี และลักษณะของกายกอลอน การแสดงจึงจะดำเนินไปสมความมุ่งหมายของการแสดงนั้น ๆ

สำหรับการใส่อารมณ์ตามบทร้องนั้น ก่อนที่เราจะใส่อารมณ์ เราจะต้องพิจารณาบทประพันธ์ที่จะใช้เป็นบทร้องนั้นเสียก่อนว่า คำประพันธ์นั้น ๆ ให้ความรู้สึกไปในแนวไหน เช่น อารมณ์รัก อารมณ์เศร้า อารมณ์สนุกสนานร่าเริง เป็นต้น การใส่อารมณ์อาจแบ่งกล่าวได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. บทที่เป็นการบรรยาย ผู้ขับร้อง ไม่ต้องสอดแทรกอารมณ์เข้าในบทร้องแต่อย่างใด
2. บทที่เป็นการเล่าเรื่อง ผู้ขับร้องควรใส่อารมณ์ลงไปพอสมควร เพื่อให้ผู้ชมเกิดอารมณ์คล้ายตามหรือเกิดภาพพจน์ตามไปด้วย
3. บทที่เป็นคำพูดของตัวละครหรือบรรยายความรู้สึกต่าง ๆ ในการขับร้องบทเพลงในลักษณะนี้จะต้องใส่อารมณ์ลงไปโดยคำและความหมายของเนื้อร้องให้มากที่สุด

การร้องประกอบการแสดงนี้สามารถแยกออกได้ดังต่อไปนี้

1. การขับร้องประกอบการแสดงโขน

การขับร้องประกอบการแสดงโขน ที่ใช้เป็นแบบแผนมาจนถึงทุกวันนี้ มีลักษณะวิธีการเหมือน ๆ กับการร้องประกอบละครใน ต้องมีทั้งต้นเสียงและลูกคู่ โดยต้นเสียงทำหน้าที่ร้องขึ้นต้นบท และร้องเดี่ยวไปจนจบวรรค ส่วนลูกคู่ ทำหน้าที่ร้องรับวรรคที่สองต่อไป การขับร้องประกอบการแสดงโขนของต้นเสียงนั้น นอกจากต้องร้องให้ถูกต้องแม่นยำแล้วยังต้องรู้ที่ท่าของตัวโขน และต้องแม่นยำในบทร้องและทำนองเพลง รักษาระดับเสียงร้องให้ตรงกับเสียงของดนตรีและยังต้องใส่อารมณ์ความรู้สึกลงไปให้สมกับอารมณ์ของตัว

แสดงด้วย ดนเสียงจะมีกี่คนก็ได้ แต่เวลาร้องต้องร้องทีละคน ส่วนลูกคู่นี้จะต้องร้องพร้อมกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป แต่ไม่ควรเกิน 6 คน แต่มีบางเพลงที่ต้นเสียงร้องคนเดียวตลอดเพลงได้แก่ เพลงเชิดฉิ่ง เป็นต้น

การขับร้องประกอบการแสดงโขนนี้ ถือเป็นต้นแบบของละครใน สำหรับการร้องเพลงร่ายแต่โบราณนั้น เป็นทำนองร่ายใน แตกต่างจากละครนอก คือ การร้องที่เรียกว่า ร่าย โดยการร้องร่ายนี้ มีลักษณะการร้องและแทรกอื่นร้องทำนองร่ายนอก การขับร้องประกอบการแสดงละครโขน ต้องร้องให้ถูกประเภทของการแสดงโขนที่ประกอบขึ้นด้วยความประณีต พิถีพิถันมีลีลาการแสดงที่มุ่งเน้นความงดงามของศิลปะท่ารำที่ประณีตอ่อนช้อย ความไพเราะของทำนองร้องและทำนองดนตรีเป็นสำคัญ

2. การขับร้องประกอบการแสดงละคร

ก. การขับร้องประกอบการแสดงละครโนราชาตรี

ผู้ขับร้องจะร้องให้เหมาะสมกับบทบาทของผู้แสดงได้นั้น ก็ควรจะทราบถึงลักษณะของละครโนราชาตรีดังต่อไปนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน กล่าวว่า “โนรา” หรือ “มโนห์รา” หรือ มโนราห์ เป็นศิลปะการแสดงพื้นเมืองอย่างหนึ่งของภาคใต้ มีแม่บททำร่ายอย่างเดียวกับละครชาตรี

การแสดงละครโนรา สมัยโบราณนั้น ผู้ที่ขับร้องมีทั้งตัวละคร ต้นเสียงและลูกคู่ในภาคใต้นั้น ผู้บรรเลงดนตรีต้องเป็นลูกคู่ด้วย และในการร้องไหว้ครุนี้ ตัวละครผู้เป็นนายโรง (โนห์รา) เป็นต้นเสียงเอง การร้องไหว้ครูดังกล่าวนี้ภาคใต้ เรียกว่า “กาศครู” การร้องไหว้ครุแต่ละคณะก็ร้องแตกต่างกันไปบ้างเล็กน้อย แต่ร้องเพลงร่ายโนห์ราเป็นหลักในการดำเนินเรื่องเหมือนกัน และใช้นักแสดงเป็นชายล้วน

เพลงขับร้องที่ใช้ประกอบการละครชาตรีนั้น นิยมใช้เพลงในอัตรา 2 ชั้น และชั้นเดียวเท่านั้น ไม่นิยมใช้เพลงในอัตรา 3 ชั้นประกอบการแสดงละครชาตรีเลย ในสมัยโบราณตัวละครมักเป็นผู้ต้นกลอน และร้องเป็นทำนองเพลงร่าย ปัจจุบันเพลงร้องมักมีคำว่า "ชาตรี" อยู่ด้วย เช่น ร่ายชาตรี ร่ายชาตรีกรับ ชาตรีตะลุง เป็นต้น

ข. การขับร้องประกอบการแสดงละครนอก

การร้องประกอบการละครนอกนั้น เป็นละครที่ปรุงแต่งมาจากละครชาตรี มีลีลาการแสดงที่มุ่งเน้นดำเนินเรื่องรวดเร็วและตลกขบขันเป็นสำคัญ ใช้ระดับเสียงผู้ชาย เรียกว่า “เสียงนอก” การร้องประกอบการละครนอกนี้ มักเป็นเพลงชั้นเดียว หรือเพลง 2 ชั้น ที่มีจังหวะรวดเร็ว มีคำว่า "นอก" ติดกับชื่อเพลง “เพลงร่ายนอก” เป็นเพลงสำคัญและเป็นหัวใจของการแสดง เพราะเพลงร่ายนอกทำหน้าที่ดำเนินเรื่องให้กระชับรวดเร็ว นอกจากผู้ที่เป็นต้นเสียงต้องมี

ความรู้เรื่องรายนอกแล้ว ยังต้องมีความรู้เรื่องเพลงที่ใช้สำหรับละครนอกและละครในเพื่อจะได้เลือกใช้เหมาะสม ส่วนมากเพลงที่มีชื่อว่า นอก ใช้สำหรับละครนอก เช่น ซ้ำปี่นอก โอ้ปี่นอก โอ้โลมนอก ปี่นดลิ่งนอก ขึ้นพลับพลานอก เป็นต้น ส่วนเพลงที่มีชื่อว่า ใน ใช้สำหรับละครใน เช่น ซ้ำปี่ใน โอ้ปี่ใน โอ้โลมใน ปี่นดลิ่งใน เป็นต้น การร้องประกอบละครนอกนี้มีต้นเสียง และลูกคู่ บางที่ตัวละครจะร้องเอง โดยมีลูกคู่รับทวน มีคนบอกบทอีก 1 คน ส่วนลูกคู่นั้นเน้นความพร้อมเพรียง และร้องรับ - ส่ง อย่างสนิทสนม เพื่อให้การขับร้องเกิดความไพเราะ

ค. การขับร้องประกอบการแสดงละครใน

การขับร้องประกอบการแสดงละครใน มีลักษณะวิธีการเหมือน ๆ กับการร้องประกอบละครนอกที่กล่าวมาแล้ว เพียงแต่ร้องให้ถูกแบบแผนและประเภทของละครชนิดนี้ ที่มุ่งหมายในการรักษาศิลปะในทางนาฏศิลป์ ที่มีจังหวะค่อนข้างช้าเพื่อให้การร่ายรำจะได้งดงาม ประณีตอ่อนช้อยเป็นสำคัญ ถูกต้องตามแบบแผน รักษาขนบประเพณีถ้อยคำที่ร้องต้องสุภาพ ไม่มีคำตลาด ส่วนมากเพลงที่มีชื่อว่า ใน ใช้สำหรับละครใน เช่น ซ้ำปี่ใน ร่ายใน โอ้ปี่ใน โอ้ชาตรีใน โอ้โลมใน ปี่นดลิ่งใน เป็นต้น

การร้องละครใน ต้องมีทั้งต้นเสียงและลูกคู่เช่นเดียวกับละครนอก โดยเฉพาะต้นเสียงนั้นจะต้องแม่นยำในบทร้องและทำนองเพลง แต่การร้องเพลงร่ายของละครในแตกต่างจากละครนอก คือ การร้องที่เรียกว่า “รื้อ” หรือ “รื้อร่าย” โดยการร้องรื้อรายนี้นี้ มีลักษณะการทอดจังหวะลงและแทรกเอื้อนพอสสมควรเฉพาะคำที่ขึ้นต้นบท และผู้ขับร้องที่เป็นต้นเสียงเท่านั้นที่ร้องทำนองรื้อ และลูกคู่ร้องรับคำซ้ำนั้นแบบร่ายธรรมดา การร้องรื้อ หรือ รื้อร่าย นี้ นิยมใช้สำหรับเมื่อเปลี่ยนอิริยาบถของตัวละคร ไม่ใช่บ่อยนัก

ง. การขับร้องประกอบการแสดงละครตึกคำบรรพ์

การขับร้องประกอบการแสดงละครตึกคำบรรพ์นั้น ตัวละครเป็นผู้ขับร้องและร้องเอง โดยไม่มีผู้ขับร้องให้ อย่างเช่นละครนอก ละครใน ฯลฯ ตัวละครจะพูดเป็นทำนองเพลง เพื่อสื่อถึงบทบาท กิริยาท่าทาง ความคิดและอารมณ์ของตัวละครเอง ตัวละครจึงมีความจำเป็นต้องฝึกทักษะทางด้านร้องเพลงควบคู่ไปกับการแสดงละครด้วย สิ่งสำคัญในการร้องคือ จังหวะถูกต้อง เสียงร้องไม่เพี้ยนแปร่งจากระดับเสียงของคนตรี

จ. การขับร้องประกอบการแสดงละครพื้นทาง

การขับร้องประกอบการแสดงละครพื้นทางเป็นละครแบบผสม คือ การขับร้องและปี่พาทย์ ผสมด้วยเพลงภาษา เช่น จีน ลาว เขมร พม่า แยก มอญ ฯลฯ การขับร้องก็จะเพี้ยน

แปร่งไปตามสำเนียงของชาตินั้น ๆ ส่วนลักษณะของกาพย์กลอนของบทร้องของละครพื้นทางนั้นประพันธ์หลายรูปแบบ ทั้ง โคลง ร่าย กาพย์และกลอน ที่แต่งตามทำนองร้อง

ฉ. การขับร้องประกอบการแสดงละครเสภา

การขับร้องประกอบการแสดงละครเสภา คือ ละครที่ดำเนินเรื่องด้วยการขับเสภา การแสดงคล้ายกับละครพื้นทาง เรื่องที่นิยมแสดง ได้แก่ เรื่องขุนช้างขุนแผน ไกรทอง และ พระยาราชนางสน เป็นต้น การแสดงหรือเพลงร้องเหมือนกับละครพื้นทาง มีเพลงร่ายนอก สำหรับร้องบรรยาย ปัจจุบันมีเพลงร้องมากขึ้นเหมือนละครนอกและละครอื่น ๆ แต่ยังคงเอกลักษณ์ของบทเสภาไว้ ซึ่งผู้ขับร้องต้องมีความสามารถขับได้ทั้งเสภาไทย เสภาลาว และ เสภามอญ

3. การขับร้องประกอบการแสดงหุ่นกระบอก

การขับร้องประกอบการแสดงหุ่นกระบอก คือ การขับร้องที่ประกอบการแสดง “หุ่น” หรือเรียกว่า “หุ่นกระบอก” การขับร้องและบรรเลง นอกจากใช้วงปี่พาทย์ฆ้องมโหรีแล้ว จะต้องเพิ่มเครื่องดนตรีขึ้นอีกบางอย่าง เช่น ซออู้ กลองตอกและแต้ว ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีของจีน

เพลงร้องประกอบการแสดงหุ่นกระบอกนี้ ดำเนินเรื่องดำเนินด้วยเพลงร่ายนอก ยืนพื้น และเพลงร้องเหมือนกับละครนอกและละครพื้นทาง สำหรับตอนดำเนินเรื่อง นอกจากใช้เพลงร่ายนอกแล้ว ยังมีทำนองเพลงที่ปรับปรุงขึ้นใหม่จากทำนองเพลงโบราณ คือเพลง “สังขารา” และมีซออู้สีคลอกับร้องสังขาราไปกับทำนองอย่างสนิทสนมกลมกลืน ฟังแล้วไพเราะมาก เป็นเอกลักษณ์ของการขับร้องประกอบการแสดงหุ่นกระบอก และเป็นที่แพร่หลายจนถึงทุกวันนี้

4. การขับร้องประกอบระบำ รำ ฟ้อน เบ็ดเตล็ด

การขับร้องประกอบระบำ รำ ฟ้อน เบ็ดเตล็ด หรือการรำไทยมาตรฐานนี้ คือ การรำและการขับร้อง ที่รักษาแบบฉบับของนาฏศิลป์ไทยตั้งแต่โบราณและมีอาจเปลี่ยนแปลงได้ การแสดงชนิดนี้ อาจแสดงเป็นหมวดหมู่ เป็นคู่ หรือการแสดงเดี่ยวก็ได้ ส่วนการร้องนั้นต้องร้องให้เหมาะสมกับท่ารำที่อ่อนช้อยสวยงาม การร้องต้องสอดใส่อารมณ์ให้กลมกลืนกับท่ารำ

การร้องประกอบฟ้อนนั้น บทร้องและทำนองตามภาษาถิ่นนั้น ๆ เป็นการแสดงชุดฟ้อนสั้น ๆ มุ่งแสดงความอ่อนช้อยสวยงามและความพร้อมเพรียงของผู้แสดง

การร้องประกอบระบำเบ็ดเตล็ด เป็นการร้องประกอบชุดรำที่ที่ไม่ได้อยู่ในรำหรือระบำมาตรฐาน แต่ได้มีการประดิษฐ์ท่ารำและเพลงขึ้นเป็นชุด ๆ เช่น พม่ารำชวาน สีนวน เป็นต้น

สำหรับเพลงขับร้องที่ใช้ประกอบระบำ รำ ฟ้อน เบ็ดเตล็ดนั้น โดยมากใช้เพลงที่มีอัตรา 2 ชั้นและชั้นเดียว ไม่นิยมใช้ทำนองเพลงในอัตรา 3 ชั้นประกอบระบำ รำ ฟ้อน เบ็ดเตล็ด เนื่องจากท่วงทำนองซ้ำเกินไป นิยมใช้ปีพาทย์บรรเลงลำลองไปพร้อมกับการร้อง เช่น ระบำพริตตี ระบำเทพบันเทิง ฯลฯ เป็นต้น

บทที่ 3 ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย

1. ลักษณะของผู้ฝึกหัดขับร้องเพลงไทย

การขับร้องเพลงไทยนั้น ต้องมีหลักและองค์ประกอบในการขับร้องเพลงไทย โดยสามารถศึกษาและฝึกหัดร้องเพลงไทยให้ถูกวิธี จนเกิดความชำนาญ ควบคู่กับเรื่องของการเปล่งเสียงให้ไพเราะ หากมีน้ำเสียงดีเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว เมื่อฝึกหัดขับร้อง ก็จะเพิ่มความไพเราะยิ่งขึ้น ซึ่งเสียงดีมีหลายแบบดังต่อไปนี้

1. เสียงมีกังวาน
2. เสียงดั่งชัดถ้อยชัดคำ
3. เสียงกว้างและลึก
4. เสียงหวานใสแจ่มใส
5. เสียงทุ้มละมุนละไม
6. เสียงไม่แตกเครือ
7. เสียงไพเราะชวนฟัง

แต่เนื่องจากผู้ที่สนใจทางด้าน การขับร้องก็มิอาจจะขับร้องได้ทุกคน เพราะผู้ที่จะสามารถขับร้องเพลงให้ไพเราะถึงขั้นคีตศิลป์ได้นั้น นอกจากน้ำเสียงดีแล้ว ต้องรู้จักวิธีการในการฝึกหัด รู้จักแบ่งวรรคตอนของบทเพลง การเปล่งเสียงถ้อยคำ การเอื้อนทำนอง และกลเม็ดพรายตลอดจนการใส่อารมณ์ และต้องมีคุณลักษณะเฉพาะตัวหลายประการ ดังนี้

1. มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ดี
2. มีเสียงกังวานแจ่มใส สามารถใช้เสียงสูงและต่ำ ได้อย่างมีคุณภาพออกเสียงคำได้ถูกต้องตามหลักภาษา สามารถออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ได้ถูกต้องตามอักขรวิธี
3. เป็นผู้รู้จักจังหวะ คือ ผู้ขับร้องเพลงได้ดี ต้องมีจังหวะที่มั่นคง
4. เป็นผู้มีความมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออก คือ สามารถแสดงออกในที่สาธารณะได้อย่างไม่ประหม่า และมีสมรรถนะที่จะขับร้องเพลง
5. เป็นผู้มีความจำอยู่ในเกณฑ์ดี คือ ผู้ขับร้องควรมีสามารถจดจำบทร้อง
6. เป็นผู้ที่มีสมองปราดเปรื่อง มีปฏิภาณไหวพริบดี

2. การฝึกหัดขับร้องเพลงไทย

การขับร้องเพลงไทยเป็นศิลปะที่มีความพิเศษ เพราะการขับร้องเพลงไทยมีกลเม็ดการฝึกหัดที่ต้องอาศัยทักษะควบคู่กับเรื่องของเสียง ถ้อยคำ การเอื้อน ฯลฯ เมื่อผู้สนใจที่จะฝึกหัดขับร้องมีคุณสมบัติครบถ้วนแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือ การเลือกหาครูชื่อนี้สำคัญมากด้วยครูอาจารย์แต่ละท่าน แต่ละสำนัก แต่ละสถาบัน ย่อมมีกลวิธีที่แตกต่างกันเพื่อที่จะถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ถูกต้องที่สุด เป็นหลักเป็นฐาน ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของวงการดนตรี การฝึกหัดขับร้องเพลงไทยได้ดี ควรประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

ศึกษาเนื้อเพลง

ในที่นี้หมายถึงเนื้อเพลง หรือบทประพันธ์ที่มีผู้ประพันธ์หรือเนื้อเพลงไว้ ซึ่งเนื้อเพลงต้องครบถ้วน เพราะเป็นหลักส่วนใหญ่ของเพลง ประกอบด้วย ทำนอง บทประพันธ์ มีสัดส่วน จังหวะ วรรคตอน และมีสัมผัสถูกต้อง

ผู้ฝึกหัดขับร้องเพลงไทยต้องศึกษาบทประพันธ์ด้วย ซึ่งบทประพันธ์หรือบทร้องเพลงไทยที่นิยมมาใช้ในการขับร้องประกอบการบรรเลง นิยมใช้คำประพันธ์ประเภทกลอนแปด บทร้องเพลงไทยใช้กับการร้องส่ง ร้องประกอบระบำ รำ ฟ้อน ร้อง ประกอบการแสดง บทร้องใน โขน ละคร และการละเล่นต่างๆ ลักษณะต่างๆ ข้างต้น จำแนกได้ 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. บทร้องที่คัดเลือกและตัดตอนมาจากบทละครหรือวรรณคดี ผู้ฝึกหัด ขับร้องเพลงไทยจึงควรศึกษาบทประพันธ์โดย

- ศึกษาวรรณคดีทั้งเรื่อง
- ศึกษาเฉพาะตอนที่มีในบทร้อง
- ศึกษาคำประพันธ์

2. บทร้องที่เป็นของเก่าและไม่ทราบนามผู้แต่ง

3. บทร้องที่มีการประพันธ์ขึ้นใหม่ เพื่อให้มีเนื้อหามีความสัมพันธ์และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของผู้ประพันธ์

ศึกษาทำนองเพลง

ทำนอง หมายถึง เสียงสูงๆ ต่ำๆ สลับกันไป นักร้องที่ดี ควรรู้จักบดแต่งทำนองให้ไพเราะสละสลวย ไม่ว่าจะเป็นตอนที่มีถ้อยคำหรือตอนเอื้อนทำนอง จะต้องรักษาทำนองของเพลงแต่ละเพลงไว้ให้ถูกต้องครบถ้วน

ผู้ฝึกหัดขับร้องเพลงไทยต้องศึกษาทำนองเพลงทั้งหมดโดยรวม เกี่ยวกับ

- ก. สำเนียงเพลง
- ข. ความช้าเร็วของจังหวะ

- ค. ลักษณะเฉพาะพิเศษในทำนองเพลงนั้น ๆ
- ง. เทคนิคลีลาของทำนองเพลง
- จ. จุดประสงค์ในการแต่งเพลงของผู้ประพันธ์
- ฉ. การสอดแทรกทำนองเพลง

ฯลฯ

การได้ศึกษาทำนองเพลงทำให้ผู้ขับร้องเกิดความแม่นยำในทำนองเพลง รู้เทคนิคลีลา การสอดแทรกทำนองเพลง ความเข้าใจของจังหวะและจังหวะเน้น ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญ ในการศึกษาทั้งทางร้องและทางรับ

ศึกษาเสียง

เสียง คือ สิ่งที่เกิดขึ้นจากการสั่นสะเทือน หรือกระทบกระทั่งกันระหว่างอวัยวะภายใน ลำคอ หรืออุปกรณ์ของเสียงล้วนเป็นอวัยวะที่อยู่ในตัวของผู้ขับร้องเองทั้งสิ้น ได้แก่ คอ ลิ้น ฝี เพดาน ปุ่มเหงือก ไรฟัน ฟัน ลิ้น ปาก คาง เป็นต้น นับว่าเสียงเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนมองไม่ เห็นได้ด้วยตา ปราศจากรูปร่างตัวตนให้สัมผัส แต่รู้สึกได้ทางโสตประสาท ความสั่นสะเทือนที่เป็นช่วงยาวหรือห่างจะเป็นเสียงต่ำและความสั่นสะเทือนที่เป็นช่วงสั้นหรือถี่จะเป็นเสียงอุปกรณ์ ของเสียงร้องจะต้องประกอบด้วยธรรมชาติของเสียงที่เอื้ออำนวย คือ มีเสียงแจ่มใสไม่แหบแห้ง เครือ เสียงกังวานไพเราะ โดยการขับร้องเพลงไทยที่ดีนั้นจะต้องรักษาระดับเสียงไม่ให้เพี้ยน เพราะจำเป็นอย่างยิ่งที่จะให้เสียงเข้ากับเสียงดนตรี (ดูรายละเอียดคำอธิบาย “เสียง” ในลำดับต่อไป)

ศึกษาถ้อยคำ

ผู้ขับร้องจะต้องร้องให้ชัดถ้อยชัดคำและชัดเจนตามบทประพันธ์ที่นำมาเป็นบทร้อง โดยรู้จักแบ่งถ้อยคำ วรรคตอนคำกลอนได้ถูกต้องสละสลวยและเหมาะสมกับวิธีการอ่าน โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน และเพื่อประกอบการเอื้อนแทรกคำกลอนได้ถูกต้องตามความหมายของคำ ประพันธ์ ประการสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ต้องคำนึงถึงการออกเสียงอักษรให้ถูกต้องตาม อักษรวิธี คำ ร,ล ควบกล้ำชัดเจน ถ้อยคำที่เปล่งออกมานั้นนอกจากจะต้องร้องให้ชัดถ้อยชัดคำ แล้ว การเน้นเสียงหนัก-เบาตรงที่ควรเน้น โดยการบังคับคาง ปาก แก้ม ลิ้น คอ จะทำให้การขับ ร้องเด่นขึ้น ข้อสำคัญก็คือ ปัจจัยที่จะทำให้การขับร้องเพลงไทยได้ไพเราะถูกต้อง เช่น การแบ่ง ถ้อยคำ การรวบคำ ฯลฯ จะต้องถูกต้องตามจังหวะของเพลงที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละเพลงด้วย

ในด้านถ้อยคำนั้นสามารถฝึกหัดได้ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- ก. อ่านหรือท่องบทร้องได้ถูกต้องตามวรรคตอนของบทประพันธ์
- ข. อ่านทำนองเสนาะได้ถูกต้องตามลักษณะของโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน

- ค. อ่านหรือท่องบทร้องได้ถูกต้องตามอักขรวิธี คำควบกล้ำ และสระเสียงสั้นยาว
- ง. แบ่งถ้อยคำหรือรวบคำบทร้อง เพื่อไม่ให้ความหมายของบทประพันธ์เปลี่ยนไป
- จ. อ่านหรือท่องบทร้องได้ถูกต้องตามจังหวะของเพลงที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละเพลง
- ฉ. ขับร้องโดยประดิษฐ์ถ้อยคำ และใช้เสียงอย่างเหมาะสมและประณีตฯลฯ

ศึกษาจังหวะ

จังหวะ หมายถึง การแบ่งส่วนย่อยของทำนองเพลง ซึ่งดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอ ทุกขณะที่แบ่งนี้คือ “จังหวะ” จังหวะเป็นหลักฐานอย่างยิ่งของการบรรเลงและขับร้อง ผู้ที่ขับร้องเพลงไทยได้ดีนั้นจะต้องมีจังหวะดี สำหรับการขับร้องเพลงไทยนั้นนิยมใช้ฉิ่งตีกำกับจังหวะในการขับร้องเพลงในอัตราต่าง ๆ แต่ถ้าเป็นผู้แม่นจังหวะแล้วก็อาจมีวิธีสักจังหวะย่อยจังหวะ เพื่อจะได้ฟังแล้วเกิดรสและเพื่อความเหมาะสม

จังหวะที่ใช้ในการขับร้องเพลงไทยและดนตรีไทย แบ่งออกได้เป็น 3 อย่าง คือ

1. จังหวะสามัญ หมายถึง จังหวะทั่วไปที่จะต้องยึดเป็นหลักสำคัญของการขับร้องและการบรรเลง เป็นการแบ่งระยะที่ถูกกำหนดขึ้นจากความรู้สึกที่มีอยู่ในใจของนักดนตรีและนักร้อง
2. จังหวะฉิ่ง เป็นการแบ่งระยะที่ถูกกำหนดด้วยเสียงที่ตีฉิ่ง เพื่อให้รู้จังหวะหนักและจังหวะเบา โดยปรกติฉิ่งกับฉับจะตีสลับกัน เป็น “ฉิ่ง” ที่หนึ่ง “ฉับ” ที่หนึ่ง เสียงที่ตีฉิ่ง “ฉิ่ง” เป็นจังหวะเบา และเสียงที่ตีฉับ “ฉับ” เป็นจังหวะหนัก
3. จังหวะหน้าทับ เป็นการกำหนดเอาเสียงตีของเครื่องหนึ่ง ได้แก่ กลองประเภทต่าง ๆ เช่น กลองแขก สองหน้า ตะโพน หรือโทนมโหรี – รำมะนา ซึ่งเรียกว่า “หน้าทับ” เป็นเกณฑ์นับจังหวะ

ศึกษาทางร้อง

การศึกษาทางร้องนั้น สิ่งสำคัญคือ การเลือกหาครู ชื่อนี้สำคัญมาก ด้วยครูอาจารย์แต่ละท่าน แต่ละสำนัก แต่ละสถาบัน ย่อมมีกลวิธีที่แตกต่างกัน ครูที่สอนร้องต้องมีความสามารถสูง สามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ดีที่สุด เป็นหลักเป็นฐาน แม่นยำและแนะนำให้ความรู้โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางร้องที่ถูกต้อง รวมทั้งปรับแต่งเทคนิคลีลาแนะนำข้อปลีกย่อยต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับผู้ร้องแต่ละคน ครูที่ดีต้องมีความสามารถทั้งทางร้องและทางรับ มีทักษะประสบการณ์สูงในด้านการขับร้องเพลงทุกประเภท ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของวงการดนตรี ในการศึกษาทางร้องนั้น ครูแต่ละท่านจะมีกลวิธีการสอนที่แตกต่างกัน

ศึกษาลักษณะการปฏิบัติกำรขับร้องเพลงไทย

การขับร้องเพลงไทย สามารถแบ่งตามลักษณะการปฏิบัติกำรขับร้องเพลงไทย คือ

1. การขับร้องเดี่ยว หมายถึง การขับร้องเพลงคนเดียว สิ่งสำคัญที่สุดนอกเหนือจากการปฏิบัติให้ ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของการขับร้องเพลงอย่างเคร่งครัดแล้ว ผู้ขับร้องยังต้องมีความแม่นยำในทำนองเพลงต่าง ๆ โดยเฉพาะตอนขึ้นต้นบทร้องนั้นผู้ขับร้องต้องตั้งเสียงให้ถูกต้อง มิฉะนั้นเมื่อดนตรีบรรเลงสวมรับจะทำให้เสียงเพี้ยน ไม่ไพเราะ ทำให้เสียอรรถรสของทำนองเพลงไป นอกจากนี้ควรร้องด้วยความมั่นใจ มีความกล้าหาญ ไม่สะทกสะท้านไม่ประหม่าร้องเต็มเสียงและรู้จักตกแต่งทำนองเทคนิคให้ไพเราะยิ่งขึ้น ตามความสามารถและน้ำเสียงของตนเอง

2. การขับร้องหมู่ หมายถึง การขับร้องเพลงตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป สิ่งสำคัญที่สุดนอกเหนือจากการปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของการขับร้องเพลงอย่างเคร่งครัดแล้ว ผู้ขับร้องยังต้องคำนึงถึง ความพร้อมเพรียงเป็นหลักสำคัญ การหลบเสียงสูงต่ำ การเอื้อน ตลอดจนการแบ่งถ้อยคำวรรคตอนก็ต้องเหมือนกันทุกคน ผู้ขับร้องจะตกแต่งทำนองหรือลีลาให้แตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ไม่ได้ ทั้งนี้จะต้องมีความแม่นยำในทำนองทำนองร้องและวิธีบรรเลงถ้อยคำเป็นอย่างดีอีกด้วย

ศึกษาวิธีการปฏิบัติกำรขับร้องเพลงไทย

การร้องเพลงที่เรียกว่า “ดี” นั้น ต้องมีคุณสมบัติของการเป็นนักร้องที่ดี และมีความกล้าหาญเป็นที่ตั้ง และต้องมีความรู้จากการศึกษาหลักและองค์ประกอบของการขับร้องมาพอสมควร เช่น เนื้อเพลง ทำนองเพลง เสียง ถ้อยคำ จังหวะ ฯลฯ และต้องรู้จักมารยาทในการขับร้องเพลงไทย การฝึกหัดขับร้องเพลงไทยได้ดี ควรประกอบด้วยขั้นตอนการฝึกหัดขับร้องเพลงไทยดังต่อไปนี้

1. เมื่อเริ่มหัด การฝึกขับร้อง ครั้งละไม่ควรจะนานเกินกว่า 60 นาที
2. เริ่มหัดเพลงที่ง่าย เช่น เพลงขับร้องที่มีเนื้อเต็ม
3. หัดร้องเพลงให้ตรงกับระดับเสียง
4. ควรเปล่งเสียงขับร้องให้ถูกต้องตามทำนองการเอื้อนและถูกทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย จังหวะ ระดับเสียง เป็นต้น
5. ต้องรู้ตำแหน่งหายใจในบทเพลง และต้องรู้จักใช้เสียงตามอารมณ์ของเพลง
6. จังหวะในขณะขับร้อง จะต้องถือเรื่องจังหวะโดยเคร่งครัด
7. ต้องร้องถ้อยคำให้ชัดเจน ออกเสียงถูกต้องและควรที่จะแบ่งถ้อยคำ ภาษาวรรคตอนที่ปรากฏในบทเพลงขับร้องให้ชัดเจน แยกพยางค์ วรรค ให้ออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธี ทั้งพยัญชนะ สระ คำควบกล้ำ และให้ออกเสียงตรงกับความหมายของบทร้องเพลงนั้น ๆ ด้วย

มารยาทในการขับร้องเพลงไทย

จากการที่นักร้องมีเครื่องดนตรีเป็นตัวของตัวเองนั้น การวางท่าทางของนักร้องจะมีผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพเสียง เมื่อฝึกการวางท่าทางที่ดีและการเปล่งเสียงที่ถูกต้องวิธีจนเป็นธรรมชาติแล้ว จะสามารถร้องเพลงได้ในทุกสถานการณ์อัตโนมัติ

การวางท่าทางที่ถูกต้องสำหรับการขับร้อง คือ วางศีรษะตั้งตรง ไม่เกร็งกล้ามเนื้อคอ ให้มีความรู้สึกคล้ายกับร่างกายถูกแขวนลงมาจากเพดานห้อง เปิดหัวไหล่และยกอกแบบไม่เกร็งแขน 2 ข้างปล่อยวางข้างลำตัวอย่างสบายๆ กระดูกสันหลังตรงแบบไม่แอ่นตัว ร่างกายควรอยู่ในท่าทางของการเตรียมพร้อม

การร้องเพลงไทยควรนั่งพับเพียบ มือทั้งสองประสานวางอยู่บนตัก ลำตัวตรง มีสมาธิอยู่ในอาการสำรวม วางสีหน้าให้เป็นไปตามปกติ ไม่สอจดสายตาหรือเหลียวหน้าเหลียวหลัง ไม่แสดงอาการประหม่าหรือหวาดกลัว ควรร้องอย่างสง่างามมีอารมณ์แจ่มใส ไม่ประหม่าดังนั้นหลักและมารยาทในการขับร้องเพลงไทยที่ควรทราบ มีดังนี้

1. ท่างนั่ง การนั่งโดยปกติ ผู้ขับร้องเพลงไทยมีทั้งการนั่งราบกับพื้นหรือการนั่งบนเก้าอี้ การนั่งจะนั่งกับพื้นจึงควรนั่งในท่าพับเพียบ เกือบปลายเท้า ตั้งตัวให้ตรง มือทั้งสองวางทับกันบนตัก หรือถ้านั่งบนเก้าอี้ ก็ต้องนั่งให้สำรวม
2. ทำยืน บางครั้งการขับร้องเพลงไทย อาจมีการยืน ผู้ขับร้องควรยืนสำรวม ท่าทางและการเคลื่อนไหวมือ เท้า และลำตัว ดังนั้นผู้ขับร้องควรนั่งหรือยืนอย่างสำรวม ทั้งท่าทางและการเคลื่อนไหวมือเท้า ลำตัว อิริยาบถอื่นๆ เพื่อบ่งบอกถึงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมอันดีงามของไทย
3. การวางสีหน้าให้เป็นไปตามปกติเรียบร้อย ไม่แสดงสีหน้าที่ตื่นตระหนกตกประหม่าหรือเก้อเขิน
4. การเคาะจังหวะ ควรเคาะด้วยนิ้วมือเบาๆ

บทที่ 4 แบบแผนการขับร้องเพลงไทยในกิจกรรมทางสังคม

ขับร้องเพลงไทยและการบรรเลงดนตรีไทย เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ในกิจกรรมของสังคมแล้ว ต้องให้เหมาะสมกับงาน โอกาส มีความเกี่ยวข้องกับเพลงที่ใช้ในงาน และมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันระหว่างการขับร้องเพลงไทยและการบรรเลงดนตรีไทย กับความต้องการของสังคมชุมชนที่อยู่ร่วมกัน ซึ่งตั้งแต่ครั้งโบราณกาลมาจนถึงปัจจุบันนั้นการขับร้องเพลงไทยและการบรรเลงดนตรีไทย ผูกพันกับวิถีชีวิตของคนไทยมาช้านาน ทำที่ได้ปฏิบัติกันมาเห็นว่ามีเหมาะสมคืออยู่แล้ว ซึ่งควรถือเป็นแบบฉบับได้ อันได้แก่ งานมงคลพิธี งานพิธีกรรมงานบรรเลง และงานแสดงในมหรสพต่างๆ เป็นต้น

การขับร้องเพลงไทยและการบรรเลงดนตรีไทยนี้ สามารถแยกออกได้ตามแบบแผนการร้องเพลงไทยที่นำไปใช้ประโยชน์ในกิจกรรมทางสังคมได้ดังต่อไปนี้

การขับร้องประกอบงานมงคลพิธี หมายถึง การขับร้องประกอบงานมงคลพิธีที่เป็นของประชาชนทั่วไป เช่น พิธีโกนผมไฟ พิธีโกนจุก พิธีอุปสมบท ฯลฯ สำหรับเพลงที่จะใช้ในงานมงคลนี้ ต้องเลือกให้เหมาะสมควรจะใช้ชื่อที่เป็นมงคล ได้แก่ เพลงมหาฤกษ์ มหาชัย เพลงเทวาประสิทธิ์ เพลงอวยพร ฯลฯ ในงานพิธีสมรสของชาวไทย ส่วนมากนิยมร้องเพลงเกี่ยวกับความรัก เช่น เพลงกล่อมনারีเฒ่า

การขับร้องประกอบงานพิธีศพ หมายถึง การขับร้องประกอบงานพิธีศพของประชาชนทั่วไป เมื่อเกิดมีการประกอบพิธีศพ โดยปรกติมีพระสงฆ์มาสวดพระอภิธรรมและดนตรีที่ประกอบใช้วงปี่พาทย์นางหงส์ แต่ปัจจุบันนิยมใช้วงปี่พาทย์มอญ เนื่องจากเสียงปี่มอญกับทำนองเพลงโทยหวาน และกระหึ่มเหมาะกับการงานศพ จึงได้รับความนิยมแพร่หลายสืบต่อกันมา

เพลงที่นำมาร้องจะมีเนื้อร้องและทำนองเศร้าโศก คร่ำครวญหาผู้ที่จากไป เช่น เพลงนางครวญ เพลงเทพรัญจวน ฯลฯ และเพลงในกลุ่มทยอยต่าง ๆ เช่น เพลงทยอยนอก ทยอยใน ทยอยญวน ทยอยเขมร เป็นต้น เนื้อร้องและทำนองเพลงแสดงถึงการเศร้าโศก คร่ำครวญรำพันทุกข์โศก ดังตัวอย่างบทร้องเพลงนางครวญ

การขับร้องประกอบงานบรรเลงและงานแสดงในมหรสพต่าง ๆ คือ การขับร้องร่วมกับการบรรเลงดนตรี กำหนดแนวทางไว้ 3 ประเภท ได้แก่

1. การขับร้องประกอบวงปี่พาทย์
2. การขับร้องประกอบวงเครื่องสาย
3. การขับร้องประกอบวงมโหรี

1. การขับร้องประกอบวงปี่พาทย์ การขับร้องประเภทนี้มักใช้แสดงในงานมหรสพ งานพิธีต่าง ๆ สำหรับเพลงที่ใช้ขับร้องประกอบวงปี่พาทย์นั้น นิยมร้องเพลงที่มีทำนองดนตรีเร้าใจเพื่ออวดฝีมือของผู้บรรเลงและอวดลีลาความสามารถของนักดนตรีในการพลิกแพลงทำนองเพลงให้เกิดความไพเราะยิ่งขึ้น เพลงที่นิยมร้องในวงปี่พาทย์ ได้แก่ เพลงเถา เพลงตับต่าง ๆ เช่น ตับนางลอย ตับพรหมมาสตรี ตับนาคบาศฯ เป็นต้น

เพลงที่ใช้ขับร้องประกอบวงปี่พาทย์ดังกล่าวมาข้างต้นนี้ จะไม่ใช้วงเครื่องสาย เพราะมีเพลงหน้าพาทย์ปนอยู่ด้วย วงปี่พาทย์ประกอบด้วย วงปี่พาทย์ไม้แข็ง วงปี่พาทย์ไม้นวม วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ และวงปี่พาทย์เสภา

อนึ่ง การร้องประกอบวงปี่พาทย์นั้น ก็ต้องทำให้ถูกหน้าที่เหมือนกัน โดยเฉพาะเวลา ร้องรับและเวลาร้องส่ง ก็ต้องดูความเหมาะสมว่าตรงไหนควรจะร้องสอดคนตรี ตรงไหนควรจะ ร้องพร้อมคนตรี ต้องพอดีทั้งวิธีการร้องและจังหวะ เมื่อจะส่งให้ปี่พาทย์รับก็ต้องระวังการ ทอดเสียงให้พอดีกับคนตรี และควรส่งหางเสียงให้เพียงไรจึงจะเหมาะสมไม่ห้วนหรือลูกสั้น จนเกินไป จะทำให้เสียอรรถรสของเพลง เป็นต้น

2. การขับร้องประกอบวงเครื่องสาย คือ การร้องประกอบวงดนตรีไทยประเภท หนึ่ง ซึ่งเครื่องดนตรีส่วนใหญ่ในวงจะประกอบด้วยเครื่องดนตรีที่ใช้สายเป็นต้นกำเนิดของ เสียงคนตรี เช่น ซอด้วง ซออู้ จะเข้ แม้ว่าเครื่องดนตรีที่นำมาบรรเลงนั้นจะมีวิธีบรรเลง แตกต่างกันไป เช่น สี ดีด หรือตี ก็ตาม จึงเรียกวงดนตรีประเภทนี้ว่า " วงเครื่องสาย " ศิลปะแห่งการขับร้องเพลงประกอบวงเครื่องสาย จึงเป็นการนำเอาศิลปะแห่งการขับร้องของ มโหรีปี่พาทย์มาใช้กับวงเครื่องสายด้วย แต่วงเครื่องสายจัดเป็นวงดนตรีประเภทขับกล่อมเพื่อ ความบันเทิง ส่วนมากใช้บรรเลงในงานมงคล เช่นงานมงคลสมรส งานวันเกิด งานขึ้นบ้าน ใหม่ งานพิธีทำบุญต่าง ๆ เป็นต้น เพลงที่นิยมนำมาขับร้องกับวงเครื่องสาย มีทั้งเพลงอัตรา จังหวะ 2 ชั้น เพลงอัตราจังหวะ 3 ชั้น และเพลงประเภท เพลงดับต่าง ๆ เช่น ดับจูล่ง ดับนิทราชาคริต ดับนางซิวเคอร์ริลลา ดับพระลอ สำหรับดับที่ไม่นิยมขับร้องและบรรเลงกับวง เครื่องสาย ได้แก่ ดับนางลอย ดับนาคบาท ดับพรหมมาสตรี ปัจจุบันวงเครื่องสายมี 4 แบบ คือ วงเครื่องสายไทยเครื่องเดียว วงเครื่องสายไทยเครื่องคู่ วงเครื่องสายผสม วงเครื่องสายปี่ชวา

3. การขับร้องประกอบวงมโหรี ศิลปะแห่งการขับร้องเพลงมโหรีเป็นประเภทเพลง ขับกล่อมเพื่อความบันเทิงเรีงรมย์ ในสมัยโบราณมีเครื่องดีดสี 2 อย่าง คือ "บรรเลงพิณ" อย่าง หนึ่งกับ "ขับไม้" อย่างหนึ่ง บรรเลงพิณนั้น ใช้แต่พิณน้ำเต้า (สายเดียว) เพียงชิ้นเดียว ผู้ขับร้อง เป็นผู้ดีดพิณเอง ส่วนขับไม้นั้นมีคนขับลำนาคคนหนึ่ง สีซอสามสายคนหนึ่ง และไกวบัณเฑาะห์ อีกคนหนึ่ง ในสมัยกรุงศรีอยุธยาได้เอาการบรรเลงพิณกับวงขับไม้มารวมกันเป็นวงมโหรี โดยมีผู้ บรรเลง 4 คน และคนขับร้องดีกรับพวง ให้จังหวะเอง ต่อมาในปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา ได้เพิ่มถึงให้คนขับร้องดีกรับพวง เพราะในสมัยกรุงธนบุรี ปรากฏว่ามโหรีมีหกคน

ในปัจจุบัน มโหรีกลายเป็นวงดนตรีที่มีเครื่องดนตรีครบทุกชนิด ทั้งดีด สี ดี เป่า ซึ่งเท่ากับการผสมวงปี่พาทย์และวงเครื่องสายเข้าด้วยกัน ประกอบด้วยเครื่องดนตรีเหล่านี้ คือ ซอ (ซอสามสาย ซอด้วง ซออู้), จะเข้, ระนาด, ฉิ่งวง, ขลุ่ย, กลอง หรือโทน และเครื่อง ประกอบจังหวะได้แก่ ฉิ่ง ฉาบ กรับ โหม่ง (สังเกตว่าไม่มี "ปี่") โดยแบ่งออกเป็น วงมโหรีเครื่อง เดียว, มโหรีเครื่องคู่ และมโหรีเครื่องใหญ่

แต่เดิมเพลงที่ใช้ฆ้องโหรีประกอบกับการร้องส่ง มี 2 อย่าง คือ เพลงดับ และเพลงเกร็ด เพลงดับนั้นเรียกว่า “เรื่อง” คัวยเหมือนกัน แต่มีคำว่าดับนำหน้า ทั้งดับเรื่องและดับเพลง (ดูคำว่าดับในศัพท์สังคีตประกอบ) ดับเพลงใช้ชื่อเพลงเป็นชื่อดับ เช่น เพลงดับเรื่องพระนคร ดับเรื่องใช้ชื่อเรื่องของบทร้องเป็นชื่อดับ เช่น ดับพรหมศาสตร์

6. ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา

ความหมายและความสำคัญของคอมพิวเตอร์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพุทธศักราช 2542 ได้ให้ความหมายของคอมพิวเตอร์ว่าเป็น “เครื่องอิเล็กทรอนิกส์แบบอัตโนมัติ ทำหน้าที่เหมือนสมองกล ใช้สำหรับแก้ปัญหาต่างๆที่ง่ายซับซ้อนโดยวิธีทางคณิตศาสตร์”

เทคโนโลยี หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การสร้างและการใช้สิ่งของ กระบวนการ หรืออุปกรณ์ที่ไม่ได้มีในธรรมชาติ (ครรชิต มาลัยวงศ์, 2539:79) การกำเนิดของคอมพิวเตอร์เมื่อประมาณห้าสิบกว่าปีที่แล้ว เป็นก้าวสำคัญที่นำไปสู่ยุคสารสนเทศ ในช่วงแรกมีการนำเอาคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นเครื่องคำนวณ แต่ต่อมาได้มีความพยายามพัฒนาให้คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์สำคัญสำหรับการจัดการข้อมูลเมื่อเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ได้ก้าวหน้ามากขึ้น ทำให้สามารถสร้างคอมพิวเตอร์ที่มีขนาดเล็กลง แต่ประสิทธิภาพสูงขึ้น สภาพการใช้งานจึงใช้งานกันอย่างแพร่หลาย ผลของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีต่อชีวิตความเป็นอยู่และสังคมจึงมีมาก มีการเรียนรู้และใช้สารสนเทศกันอย่างกว้างขวาง ผลของเทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวมกล่าวได้ดังนี้

- การสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สภาพความเป็นอยู่ของสังคมเมือง มีการพัฒนาใช้ระบบสื่อสารโทรคมนาคม เพื่อติดต่อสื่อสารให้สะดวกขึ้น มีการประยุกต์มาใช้กับเครื่องอำนวยความสะดวกภายในบ้าน เช่น ใช้ควบคุมเครื่องปรับอากาศ ใช้ควบคุมระบบไฟฟ้าภายในบ้าน เป็นต้น

- เสริมสร้างความเท่าเทียมในสังคมและการกระจายโอกาส เทคโนโลยีสารสนเทศทำให้เกิดการกระจายไปทั่วทุกหนแห่ง แม้แต่ถิ่นทุรกันดาร ทำให้มีการกระจายโอกาสการเรียนรู้ มีการใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกล การกระจายการเรียนรู้ไปยังถิ่นห่างไกล นอกจากนี้ในปัจจุบันมีความพยายามที่ใช้ระบบการรักษาพยาบาลผ่านเครือข่ายสื่อสาร

- สารสนเทศกับการเรียนการสอนในโรงเรียน การเรียนการสอนในโรงเรียนมีการนำคอมพิวเตอร์และเครื่องมือประกอบช่วยในการเรียนรู้ เช่น วีดิทัศน์ เครื่องฉายภาพ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน คอมพิวเตอร์ช่วยจัดการศึกษา จัดตารางสอน คำนวณระดับคะแนน จัดชั้น

เรียน ทำรายงานเพื่อให้ผู้บริหารได้ทราบถึงปัญหาและการแก้ปัญหาในโรงเรียน ปัจจุบันมีการเรียนการสอนทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนมากขึ้น

- เทคโนโลยีสารสนเทศกับสิ่งแวดล้อม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติหลายอย่างจำเป็นต้องใช้สารสนเทศ เช่น การดูแลรักษาป่า จำเป็นต้องใช้ข้อมูล มีการใช้ภาพถ่ายดาวเทียม การติดตามข้อมูลสภาพอากาศ การพยากรณ์อากาศ การจำลองรูปแบบสภาวะสิ่งแวดล้อมเพื่อปรับปรุงแก้ไข การเก็บรวบรวมข้อมูลคุณภาพน้ำในแม่น้ำต่าง ๆ การตรวจวัดมลภาวะ ตลอดจนการใช้ระบบการตรวจวัดระยะไกลมาช่วย ที่เรียกว่าโทรมาตร เป็นต้น

- เทคโนโลยีสารสนเทศกับการป้องกันประเทศ กิจการทางด้านการทหารมีการใช้เทคโนโลยี อาวุธยุทโธปกรณ์สมัยใหม่ล้วนแต่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์และระบบควบคุม มีการใช้ระบบป้องกันภัย ระบบเฝ้าระวังที่มีคอมพิวเตอร์ควบคุมการทำงาน

- การผลิตในอุตสาหกรรม และการพาณิชย์กรรม การแข่งขันทางการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมจำเป็นต้องหาวิธีการในการผลิตให้ได้มาก ราคาถูกลงเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทมาก มีการใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหารและการจัดการ การดำเนินการและยังรวมไปถึงการให้บริการกับลูกค้าเพื่อให้ซื้อสินค้าได้สะดวกขึ้นต่อชีวิตประจำวันบทบาทเหล่านี้มีแนวโน้มที่สำคัญมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้เยาวชนคนรุ่นใหม่จึงควรเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อจะได้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้ก้าวหน้าและเกิดประโยชน์ต่อประเทศต่อไป (ผลของเทคโนโลยีสารสนเทศ. <http://www.mict.go.th>, 30 กรกฎาคม 2551)

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการในหน่วยงานต่างๆ ปัจจุบันทุกหน่วยงานต่างพัฒนาระบบรวบรวมจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในองค์กรประเทศไทยมีระบบทะเบียนราษฎรที่จัดทำด้วยระบบ ระบบเวชระเบียนในโรงพยาบาล ระบบการจัดเก็บข้อมูลภาษีในองค์กรทุกระดับเห็นความสำคัญที่จะนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวข้องกับคนทุกระดับ พัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี ดังจะเห็นได้จากการพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์ การใช้ตารางคำนวณ และใช้อุปกรณ์สื่อสาร โทรคมนาคมแบบต่างๆ เป็นต้น นอกจากนั้นยังกล่าวได้ว่า เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ เครื่องมือ กระบวนการ และผลผลิตจากคอมพิวเตอร์ ส่วนนวัตกรรมการศึกษา (Educational Innovation) หมายถึง การเปลี่ยนแปลง นำเอาความคิดใหม่ วิธีการใหม่มาใช้เพื่อช่วยให้การศึกษามีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น การนำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วเป็นการประหยัดเวลา สามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียน และมีประสิทธิผลสูงกว่าเดิม (กิดานันท์ มลิทอง, 2543:256) ในปัจจุบันเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ได้เข้ามามีบทบาทต่อการใช้นวัตกรรมการศึกษาเป็นอย่างมาก นวัตกรรมทาง

การศึกษาที่ใช้กันอย่างแพร่หลายล้วนเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์แทบทั้งสิ้น อาทิ สื่อประสม อินเทอร์เน็ต และความเป็นจริงเสมือน เป็นต้น

การใช้ซอฟต์แวร์กับดนตรี

1) ความจำเป็นของการใช้ซอฟต์แวร์

ซอฟต์แวร์ (Software) หมายถึงชุดคำสั่งหรือโปรแกรมที่ใช้สั่งงานให้คอมพิวเตอร์ทำงาน ซอฟต์แวร์จึงหมายถึงลำดับขั้นตอนการทำงานที่เขียนขึ้นด้วยคำสั่งของคอมพิวเตอร์ คำสั่งเหล่านี้เรียงกันเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จากที่ทราบมาแล้วว่าคอมพิวเตอร์ทำงานตามคำสั่ง การทำงานพื้นฐานเป็นเพียงการกระทำกับข้อมูลที่เป็นตัวเลขฐานสองซึ่งใช้แทนข้อมูลที่เป็นตัวเลข ตัวอักษร รูปภาพ หรือแม้แต่เป็นเสียงพูดก็ได้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้สั่งงานคอมพิวเตอร์จึงเป็นซอฟต์แวร์ เพราะเป็นลำดับขั้นตอนการทำงานของคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์เครื่องหนึ่งทำงานแตกต่างกันได้มากมายด้วยซอฟต์แวร์ที่แตกต่างกัน ซอฟต์แวร์จึงหมายถึงรวมถึงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทุกประเภทที่ทำให้คอมพิวเตอร์ทำงานได้การที่เราเห็นคอมพิวเตอร์ทำงานให้กับเราได้มากมาย เพราะว่ามีผู้พัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาให้เราสั่งงานคอมพิวเตอร์ ร้านค้าอาจใช้คอมพิวเตอร์ทำบัญชีที่ยุ่งยากซับซ้อน บริษัทขายตัวใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในระบบการจองตั๋ว คอมพิวเตอร์ช่วยในเรื่องกิจการงานธนาคารที่มีข้อมูลต่างมากมายคอมพิวเตอร์ช่วยงานพิมพ์ เอกสารให้สวยงาม เป็นต้น การที่คอมพิวเตอร์ดำเนินการให้ประโยชน์ได้มากมายมหาศาลจะอยู่ที่ซอฟต์แวร์ ซอฟต์แวร์จึงเป็นส่วนสำคัญของระบบคอมพิวเตอร์ หากขาดซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ก็ไม่สามารถทำงานได้ ซอฟต์แวร์จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญมาก และเป็นส่วนประกอบหนึ่งที่ทำให้ระบบสารสนเทศเป็นไปได้ตามที่ต้องการ

2) ซอฟต์แวร์และภาษาคอมพิวเตอร์

เมื่อนมนุษย์ต้องการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการทำงาน มนุษย์จะต้องบอกขั้นตอนวิธีการให้คอมพิวเตอร์ทราบ การที่บอกสิ่งที่มนุษย์เข้าใจให้คอมพิวเตอร์รับรู้ และทำงานได้อย่างถูกต้อง จำเป็นต้องมีสื่อกลาง ถ้าเปรียบเทียบกับชีวิตประจำวันแล้ว เรามีภาษาที่ใช้ในการติดต่อซึ่งกันและกัน เช่นเดียวกันถ้ามนุษย์ต้องการจะถ่ายทอดความต้องการให้คอมพิวเตอร์รับรู้และปฏิบัติตามจะต้องมีสื่อกลางสำหรับการติดต่อเพื่อให้คอมพิวเตอร์รับรู้ เราเรียกสื่อกลางนี้ว่าภาษาคอมพิวเตอร์ เนื่องจากคอมพิวเตอร์ทำงานด้วยสัญญาณทางไฟฟ้า ใช้แทนด้วยตัวเลข 0 และ 1 ได้ ผู้ออกแบบคอมพิวเตอร์ใช้ตัวเลข 0 และ 1 นี้เป็นรหัสแทนคำสั่งในการสั่งงานคอมพิวเตอร์ รหัสแทนข้อมูลและคำสั่งโดยใช้ระบบเลขฐานสองนี้ คอมพิวเตอร์สามารถเข้าใจได้ เราเรียกเลขฐานสองที่ประกอบกันเป็นชุดคำสั่งและใช้สั่งงานคอมพิวเตอร์ว่าภาษาเครื่อง การใช้ภาษาเครื่องนี้ถึงแม้คอมพิวเตอร์จะเข้าใจได้ทันทีแต่ผู้ใช้จะมีข้อมูลยุ่งยากมากเพราะเข้าใจและจดจำได้ยากจึงมีผู้สร้างภาษาคอมพิวเตอร์ในรูปแบบที่เป็นตัวอักษรเป็นประโยคข้อความ ภาษาในลักษณะดังกล่าวนี้

เรียกว่าภาษาคอมไพเลอร์ระดับสูง ภาษาระดับสูงมีอยู่มากมายบางภาษามีความเหมาะสมกับการใช้
 งานการคำนวณทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ บางภาษามีความเหมาะสมไว้ใช้ทำงาน
 ทางด้านการจัดการข้อมูล ในการทำงานของคอมไพเลอร์ คอมไพเลอร์จะแปลภาษาระดับสูงให้เป็น
 ภาษาเครื่อง ดังนั้นจึงมีผู้พัฒนาโปรแกรมคอมไพเลอร์สำหรับแปลภาษาคอมไพเลอร์ระดับสูงให้
 เป็นภาษาเครื่อง โปรแกรมที่ใช้แปลภาษา คอมไพเลอร์ระดับสูงให้เป็นภาษาเครื่องเรียกว่า
 คอมไพเลอร์ (Compiler) หรืออินเทอร์พรีเตอร์ (Interpreter) คอมไพเลอร์จะทำการแปล
 โปรแกรมที่เขียนเป็นภาษาระดับสูงทั้งโปรแกรมให้เป็นภาษาเครื่องก่อนแล้วจึงให้คอมไพเลอร์
 ทำงานตามภาษาเครื่องนั้น ส่วนอินเทอร์พรีเตอร์จะทำการแปลทีละคำสั่งแล้วให้คอมไพเลอร์ทำ
 ตามคำสั่งนั้นเมื่อทำเสร็จแล้วจึงมาทำการแปลคำสั่งลำดับต่อไป ข้อแตกต่างระหว่างคอมไพเลอร์
 กับอินเทอร์พรีเตอร์จึงอยู่ที่การแปลทั้งโปรแกรมหรือแปลทีละคำสั่ง ตัวแปลภาษาที่รู้จักกันดี เช่น
 ตัวแปลภาษาเบสิก ตัวแปลภาษาโคบอล ซอฟต์แวร์หรือโปรแกรมคอมไพเลอร์จึงเป็นส่วนสำคัญที่
 ควบคุมการทำงานของคอมไพเลอร์ให้ดำเนินการตามแนวความคิดที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้าแล้ว
 คอมไพเลอร์ต้องทำงานตาม โปรแกรมเท่านั้นไม่สามารถทำงานที่นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ใน
 โปรแกรม

3) ชนิดของซอฟต์แวร์

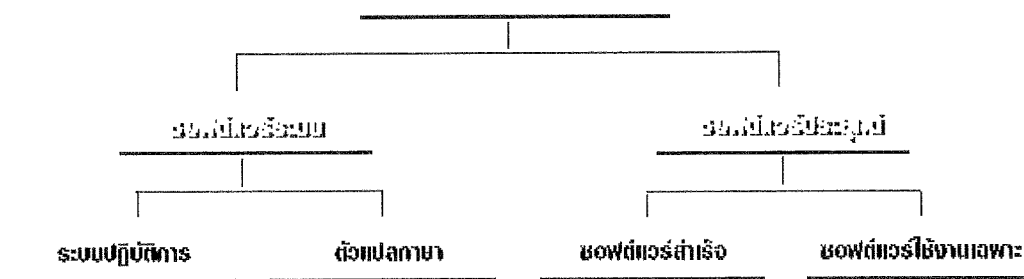
ในบรรดาซอฟต์แวร์หรือโปรแกรมคอมไพเลอร์ที่มีผู้พัฒนาขึ้นเพื่อใช้งานกับ
 คอมไพเลอร์มีมากมาย ซอฟต์แวร์เหล่านี้อาจได้รับการพัฒนาโดยผู้ใช้งานเอง หรือผู้พัฒนาระบบ
 หรือผู้ผลิตจำหน่าย หากแบ่งแยกชนิดของซอฟต์แวร์ตามสภาพการทำงาน พอแบ่งแยกซอฟต์แวร์
 ได้เป็นสองประเภท คือ ซอฟต์แวร์ระบบ (System Software) และซอฟต์แวร์ประยุกต์
 (Application Software)

(1) ซอฟต์แวร์ระบบ

คือซอฟต์แวร์ที่บริษัทผู้ผลิตสร้างขึ้นมาเพื่อใช้จัดการกับระบบหน้าที่การ
 ทำงานของซอฟต์แวร์ระบบคือดำเนินงานพื้นฐานต่าง ๆ ของระบบคอมไพเลอร์ เช่น รับข้อมูลจาก
 แผงแป้นอักขระแล้วแปลความหมายให้คอมไพเลอร์เข้าใจ นำข้อมูลไปแสดงผลบนจอภาพหรือนำ
 ออกไปยังเครื่องพิมพ์ จัดการข้อมูลในระบบแฟ้มข้อมูลบนหน่วยความจำรอง เมื่อเราเปิดเครื่อง
 คอมไพเลอร์ ทันทีที่มีการจ่ายกระแสไฟฟ้าให้กับคอมไพเลอร์ คอมไพเลอร์จะทำงานตาม
 โปรแกรมทันที โปรแกรมแรกที่สั่งคอมไพเลอร์ทำงานนี้เป็นซอฟต์แวร์ระบบ ซอฟต์แวร์ระบบอาจ
 เก็บไว้ในรอม หรือในแผ่นจานแม่เหล็ก หากไม่มีซอฟต์แวร์ระบบ คอมไพเลอร์จะทำงานไม่ได้
 ซอฟต์แวร์ระบบยังใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาซอฟต์แวร์อื่นๆ และยังรวมไปถึงซอฟต์แวร์ที่ใช้
 ในการแปล ภาษาต่าง ๆ

(2) ซอฟต์แวร์ประยุกต์

ซอฟต์แวร์ประยุกต์ เป็นซอฟต์แวร์ที่ใช้กับงานด้านต่าง ๆ ตามความต้องการของผู้ใช้ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้โดยตรง ปัจจุบันมีผู้พัฒนาซอฟต์แวร์ใช้งานออกจำหน่ายมาก การประยุกต์งานคอมพิวเตอร์จึงกว้างขวางและแพร่หลาย เราอาจแบ่งซอฟต์แวร์ประยุกต์ออกเป็นสองกลุ่มคือ ซอฟต์แวร์สำเร็จ และซอฟต์แวร์ที่พัฒนาขึ้นใช้งานเฉพาะ ซอฟต์แวร์สำเร็จในปัจจุบันมีมากมาย เช่น ซอฟต์แวร์ประมวลคำ ซอฟต์แวร์ตารางทำงาน

ภาพประกอบ 4 แผนภูมิการแบ่งชนิดของซอฟต์แวร์

1. ซอฟต์แวร์สำเร็จ

ในบรรดาซอฟต์แวร์ประยุกต์ที่มีใช้กันทั่วไป ซอฟต์แวร์สำเร็จ (Package) เป็นซอฟต์แวร์ที่มีความนิยมใช้กันสูงมาก ซอฟต์แวร์สำเร็จเป็นซอฟต์แวร์ที่บริษัทพัฒนาขึ้น แล้วนำออกมาจำหน่ายเพื่อให้ผู้ใช้งานซื้อไปใช้ได้โดยตรงไม่ต้องเสียเวลาในการพัฒนาซอฟต์แวร์อีก ซอฟต์แวร์สำเร็จที่มีจำหน่ายในท้องตลาดทั่วไปและเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้มี 5 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ ซอฟต์แวร์ประมวลคำ (Word Processing Software) ซอฟต์แวร์ตารางทำงาน (Spread Sheet Software) ซอฟต์แวร์จัดการฐานข้อมูล (Data Base Management Software) ซอฟต์แวร์นำเสนอ (Presentation Software) และซอฟต์แวร์สื่อสารข้อมูล (Data Communication Software)

1.1 ซอฟต์แวร์ประมวลคำ เป็นซอฟต์แวร์ประยุกต์ใช้สำหรับการพิมพ์เอกสาร สามารถแก้ไข เพิ่ม แทรก ลบ และจัดรูปแบบเอกสารได้อย่างดี เอกสารที่พิมพ์ไว้จัดเป็นแฟ้มข้อมูล เรียกมาพิมพ์หรือแก้ไขใหม่ได้ การพิมพ์ออกทางเครื่องพิมพ์ก็มีรูปแบบตัวอักษรให้เลือกหลายรูปแบบเอกสารจึงดูเรียบร้อยสวยงาม ปัจจุบันมีการเพิ่มขีดความสามารถของซอฟต์แวร์ประมวลคำอีกมากมาย ซอฟต์แวร์ประมวลคำที่นิยมอยู่ในปัจจุบัน เช่น วินส์เวิร์ด จูพาจาร์ก โลตัส เอมิโปร

1.2 ซอฟต์แวร์ตารางทำงาน เป็นซอฟต์แวร์ที่ช่วยในการคิดคำนวณการ ทำงานของซอฟต์แวร์ตารางทำงาน ใช้หลักการเสมือนมีโต๊ะทำงานที่มีกระดาษขนาดใหญ่วางไว้ มี เครื่องมือคล้ายปากกา ยางลบ และเครื่องคำนวณเตรียมไว้ให้เสร็จ บนกระดาษมีช่องให้ใส่ตัวเลข ข้อความหรือสูตร สามารถสั่งให้คำนวณตามสูตรหรือเงื่อนไขที่กำหนด ผู้ใช้ซอฟต์แวร์ตาราง ทำงานสามารถประยุกต์ใช้งานประมวลผลตัวเลขอื่น ๆ ได้กว้างขวาง ซอฟต์แวร์ตารางทำงานที่ นิยมใช้ เช่น เอกเซล โลตัส

1.3 ซอฟต์แวร์จัดการฐานข้อมูล การใช้คอมพิวเตอร์อย่างหนึ่งคือการใช้ เก็บข้อมูล และจัดการกับข้อมูลที่จัดเก็บในคอมพิวเตอร์ จึงจำเป็นต้องมีซอฟต์แวร์จัดการข้อมูล การรวบรวมข้อมูลหลาย ๆ เรื่องที่เกี่ยวข้องกันไว้ในคอมพิวเตอร์ เราก็เรียกว่าฐานข้อมูล ซอฟต์แวร์ จัดการฐานข้อมูลจึงหมายถึงซอฟต์แวร์ที่ช่วยในการเก็บ การเรียกค้นมาใช้งาน การทำรายงาน การ สรุปลงจากข้อมูล ซอฟต์แวร์จัดการฐานข้อมูลที่นิยมใช้ เช่น เอกเซล ดีเบส พาราคว็อก ฟ็อกเบส

1.4 ซอฟต์แวร์นำเสนอ เป็นซอฟต์แวร์ที่ใช้สำหรับนำเสนอข้อมูล การ แสดงผลต้องสามารถดึงดูดความสนใจ ซอฟต์แวร์เหล่านี้จึงเป็นซอฟต์แวร์ที่นอกจากสามารถแสดง ข้อความในลักษณะที่จะสื่อความหมายได้ง่ายแล้วจะต้องสร้างแผนภูมิ กราฟ และรูปภาพได้ ตัวอย่างของซอฟต์แวร์นำเสนอ เช่น เพาเวอร์พอยต์ โลตัสฟรีแลนซ์ ฮาร์วาร์ดกราฟิก

1.5 ซอฟต์แวร์สื่อสารข้อมูล ซอฟต์แวร์สื่อสารข้อมูลนี้หมายถึง ซอฟต์แวร์ที่จะช่วยให้ไมโครคอมพิวเตอร์ติดต่อสื่อสารกับเครื่องคอมพิวเตอร์อื่นในที่ห่างไกล โดย ผ่านทางสายโทรศัพท์ ซอฟต์แวร์สื่อสารใช้เชื่อมโยงต่อเข้ากับระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เช่น อินเทอร์เน็ต ทำให้สามารถใช้บริการอื่นเพิ่มเติมได้ สามารถใช้รับส่ง ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ใช้ โอนย้ายแฟ้มข้อมูล ใช้แลกเปลี่ยนข้อมูล อ่านข่าวสาร นอกจากนี้ยังใช้ในการเชื่อมเข้าหา미니 คอมพิวเตอร์หรือเมนเฟรมเพื่อเรียกใช้งานจากเครื่องเหล่านั้นได้ ซอฟต์แวร์สื่อสารข้อมูลที่นิยมมี มากมายหลายซอฟต์แวร์ เช่น โปรคอม ทรอสทอล์ค เทลิก

1.6 ซอฟต์แวร์ใช้งานเฉพาะ การประยุกต์ใช้งานด้วยซอฟต์แวร์สำเร็จ มักจะเน้นการใช้งานทั่วไป แต่อาจจะนำมาประยุกต์โดยตรงกับงานทางธุรกิจบางอย่างไม่ได้ เช่นใน กิจการธนาคาร มีการฝากถอนเงิน งานทางด้านบัญชี หรือในห้างสรรพสินค้าก็มีการขายสินค้า การออกใบเสร็จรับเงิน การควบคุมสินค้าคงคลัง ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนาซอฟต์แวร์ใช้งานเฉพาะ สำหรับงานแต่ละประเภทให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้แต่ละราย ซอฟต์แวร์ใช้งานเฉพาะมัก เป็นซอฟต์แวร์ที่ผู้พัฒนาต้องเข้าไปศึกษารูปแบบการทำงานหรือความต้องการของธุรกิจนั้นๆ แล้ว จัดทำ ขึ้น โดยทั่วไปจะเป็นซอฟต์แวร์ที่มีหลายส่วนรวมกันเพื่อร่วมกันทำงาน ซอฟต์แวร์ใช้งาน เฉพาะที่ใช้กันในทางธุรกิจ เช่น ระบบงานทางด้านบัญชี ระบบงานจัดจำหน่าย ระบบงานใน โรงงานอุตสาหกรรม บริหารการเงิน และการเช่าซื้อ

จากข้อมูลเบื้องต้นจึงสามารถสรุปได้ว่า ความต้องการของการใช้คอมพิวเตอร์ยังมีอีกมาก ดังนั้น เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็วประหยัดเวลาประหยัดงบประมาณ ผู้วิจัยจึงมีความต้องการพัฒนาสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ใช้งานเฉพาะทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย การบันทึกโน้ตเพลงไทยเดิม เป็นสำคัญ

การดนตรีกับวิทยาศาสตร์

ความสัมพันธ์ระหว่างคลื่นเสียงเชิงวิทยาศาสตร์กับคุณค่าทางสุนทรียภาพเชิงศิลปะดนตรี (Music) มีความหมายแตกต่างกันในแต่ละบริบททางสังคม ดนตรีเป็นแขนงองค์ความรู้หนึ่งที่สำคัญในศาสตร์ศิลปะ ลักษณะความแตกต่างระหว่างดนตรีกับงานศิลปะแขนงอื่น ๆ นั้น กล่าวได้ว่า ดนตรีทำงานอยู่บนพื้นที่ (Space) และ เวลา (Time) อาศัยการรับรู้โดยใช้ผัสสะการฟัง ส่วนงานศิลปกรรมที่ใช้ผัสสะในการมองเห็น (Visual Arts) นั้น ทำงานบนพื้นที่ว่าง (Space) ลักษณะดนตรีสามารถอธิบายได้ในเชิงวิทยาศาสตร์และศิลปะ ดนตรีในทางวิทยาศาสตร์ ดนตรีเกิดจากคลื่นเสียง และเวลาการบรรเลงเครื่องดนตรีมีความเชื่อมโยงกับวิธีการคำนวณทางคณิตศาสตร์ เริ่มต้นแต่สมัยกรีกโบราณปรากฏทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความถี่เชิงวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเสียง โดยการค้นพบอัตราส่วนที่สำคัญ (Ratios) โดยนักวิทยาศาสตร์ (Pythagoras) ซึ่งค้นพบระบบ (Harmonic Series) ซึ่งมีความสำคัญต่อการสร้างบทประพันธ์ดนตรีในเวลาต่อมา และค้นพบอัตราส่วน 4:3 ได้ขึ้นคู่ 4 (P4) Fourth อัตราส่วน 3:2 ได้ขึ้นคู่ 5 (P5) Fifth อัตราส่วนที่สำคัญนี้ยังส่งผล และมีบทบาทกับลักษณะองค์ประกอบทางศิลปะ และงานสถาปัตยกรรมในขณะนั้น ความสำคัญของ (Harmonic Series) เป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการสร้างบันไดเสียง (Scale) ในเวลาต่อมามนุษย์สามารถรับฟังเสียงได้ในระดับความถี่ที่ 20 Hertz ถึง 20000 Hertz แต่ในระดับคลื่นความถี่ที่ต่ำกว่า 20 Hertz มนุษย์ไม่สามารถรับฟังระดับเสียงในระดับที่ต่ำกว่า 20 Hertz ได้ แต่มนุษย์สามารถรับรู้เสียงของคลื่นเสียงที่ต่ำกว่า 20 Hertz ได้จากความสั่นสะเทือนของระดับเสียงที่เกิดขึ้น พบได้ในเพลงที่มีเสียงต่ำประเภทเพลง Dance / Hip Hop เป็นต้น

เชิงปรัชญาและศิลปะถูกนำเสนอทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความถี่เชิงอุดมคติโดยนักปราชญ์ ชาวกรีกชื่อ Boethius ได้แบ่งระดับของดนตรีออกเป็น 3 ระดับ ประกอบด้วย

Musica Instrumentalis เครื่องดนตรี ระดับการรับรู้ใช้หูฟัง

Musica Humana ดนตรีมนุษย์ ระดับการรับรู้ใช้สัมผัสทั้ง 7

Musica Mundana ดนตรีจักรวาล ระดับการรับรู้ใช้ญาณ

ลักษณะเฉพาะทางดนตรีที่เด่นชัดในสมัยกรีกโรมัน สรุปได้ว่า ดนตรีเป็นดนตรีแบบบริสุทธิ ให้ความสำคัญต่อลักษณะการเคลื่อนไหวที่ของทำนอง ทำนองมีความสัมพันธ์ต่อจังหวะและหน่วยคำ ไม่มีการบันทึกโน้ต ใช้การจดจำทำนอง นักปราชญ์มองดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของความเป็นมนุษย์ ลดความเชื่อเรื่องการใช้นิยามบูชาเทพเจ้า ธรรมชาติ นักวิทยาศาสตร์ค้นพบทฤษฎีเกี่ยวกับ

สวนศาสตร์(Acoustic) บันไดเสียงถูกสร้างขึ้นจาก Tetra Chords และทฤษฎีดนตรีพัฒนาขึ้น ได้รับการยอมรับจากการอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์

ปัจจุบันรูปแบบของดนตรีได้พัฒนาไปตามโลกทรรศน์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปรูปแบบดนตรีร่วมสมัย(Contemporary Music) หรือรูปแบบดนตรีสมัยใหม่ มีพัฒนาการไปถึงระบบของการสร้างสรรค์ดนตรี (Nano Music) มีวิธีการผสมเสียงที่แตกต่างกันอย่างละเอียดหาคมองย้อนกลับมาสำรวจดนตรีทางตะวันออก หรือดนตรีที่ไม่ใช่วัฒนธรรมดนตรีตะวันตก(Non-Western Art Music) แล้วพบว่ามีส่วนทฤษฎีทางด้านดนตรี และบริบทที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันออกไปจากรูปแบบดนตรีทางตะวันตกสามารถใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาช่วยอธิบายถึงลักษณะความแตกต่างของดนตรีที่เกิดขึ้นในแต่ละวัฒนธรรมจากการศึกษา วิเคราะห์เชิงวิทยาศาสตร์เช่นกัน ยกตัวอย่างเมื่อเราได้รับฟังเสียงฆ้องวงของไทยแล้วเรารู้สึกว่ามีความแตกต่างไปจากระดับเสียงของเปียโนและอาจไม่สามารถบรรเลงร่วมกันได้อย่างกลมกลืนนั้น เนื่องจากวิธีการของดนตรีทั้งสองแบบนี้แตกต่างกัน ระบบเสียงในภาษานั้นแตกต่างกันด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ระดับเสียงที่ได้ยินได้ฟังจึงมีความแตกต่างกัน จากการศึกษาของนักดนตรีวิทยาชาวตะวันตก (David Morton) ที่เข้ามาสำรวจและศึกษาระบบเสียงของดนตรีไทยนั้น พบว่า ใน 1 ช่วงเสียงของดนตรีตะวันตกมีความแตกต่างกันของระดับเสียงแบ่งออกเป็น 12 เสียงเท่าๆ กัน C C# D D# E F G G# A A# B C ส่วนดนตรีไทยนั้นในช่วงความยาวที่เท่ากัน 1 ช่วงเสียง แบ่งระดับเสียงออกเป็น 7 เสียงเท่ากัน (7 Equal Tones) คร ม ฟ ซ ล ท ด

ความกลมกลืนระหว่างคลื่นเสียงที่เหมาะสมตามระเบียบแบบแผนตะวันตกกับระยะความห่างของเสียงที่มีความงามของไทย หากทำการวิเคราะห์พบว่ามีความแตกต่างของการเทียบเสียงของรูปแบบดนตรีทั้งสองรูปแบบ สุนทรียภาพของดนตรีแต่ละยุคสมัยขึ้นอยู่กับมุมมองโลกทัศน์ (Paradigm) ของสังคมแต่ละยุคสมัย

แนวคิดเกี่ยวกับการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการศึกษา

การนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้สอน เป็นการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือซึ่งทำให้เกิดรูปธรรมในเนื้อหาที่สอนมากขึ้น หรือเป็นสื่อในการเรียนการสอนโดยตรง เรียกว่าคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction หรือ CAI)

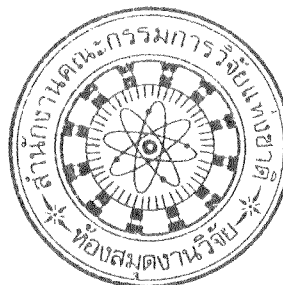
รูปแบบการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ได้แก่ การสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย (คอมพิวเตอร์ช่วยสอน) โดยใช้โปรแกรมบทเรียนคอมพิวเตอร์ในการเรียนรู้ การใช้สื่อผสมในลักษณะตัวอักษร ภาพ และเสียงในการเรียนการสอน การประชุมทางไกลโดยวีดิทัศน์เพื่อเชื่อมโยงการเรียนการสอนระหว่างผู้เรียนและผู้สอน การใช้ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ช่วยในการสืบค้นของผู้เรียนและผู้สอน การใช้ระบบสารสนเทศ การประมวลผลข้อมูลภายในสถานศึกษา เช่นการตรวจข้อสอบและการคำนวณผลสอบ การจัดระบบงานพัสดุ บัญชี บุคลากร

เป็นต้น การใช้ระบบฐานข้อมูลเพื่อจัดการเก็บรักษาฐานข้อมูลต่างๆ การใช้ระบบข่ายงาน โดยใช้ระบบเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกเพื่อการเรียนการสอนและการสื่อสาร(กิดานันท์ มลิทอง, 2543:262)

ในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนนั้นกิดานันท์ มลิทอง,(2543:242);ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2542:4-7); วารินทร์ รัศมีพรหม,(2531:190) และ บิทเตอร์ (Bitter,1992 : 10-11,25) ได้กล่าวถึงแนวทางการใช้คอมพิวเตอร์เกี่ยวกับการเรียนการสอนในทิศทางเดียวกัน โดยยึดตามวัตถุประสงค์หลักในการใช้ขั้นพื้นฐานสามประการ ได้แก่ 1. ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) 2. ใช้คอมพิวเตอร์จัดการสอน (CMI) 3. ใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหาร

ในแง่ของการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน บิทเตอร์ (Bitter,1992 : 10-11,25) กล่าวถึงการใช้คอมพิวเตอร์จัดการเรียนการสอน(CMI) ในความหมายที่กว้างแตกต่างไปจากคนอื่น ๆ โดยมีความหมายรวมทั้งที่เป็นคอมพิวเตอร์จัดการสอน ซึ่งเรียกว่า แอปพลายอิง ซีเอ็มไอ (Applying CMI) และ คอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องในการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เรียกว่า โปรดักทิฟตี ซอฟต์แวร์ (Productivity Software) นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการใช้คอมพิวเตอร์ในการติดต่อสื่อสารในแง่ของการใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดการในชั้นเรียน และการใช้งานภาพและเสียงด้วยคอมพิวเตอร์ในแง่ของการใช้คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนด้วย

นักการศึกษาหลายท่านได้ระบุถึงแนวทางการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนไว้หลายแนวทาง บิทเตอร์ (Bitter, 1992:10-11,25) สรุปเป็นแนวทางการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนที่สำคัญ 5 ประการ คือ ประการแรก การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยอาศัยซอฟต์แวร์ที่เรียกว่า โปรแกรมช่วยสอน เป็นส่วนสำคัญในกระบวนการเรียนการสอน ประการที่สอง การใช้คอมพิวเตอร์จัดการเรียนการสอน คอมพิวเตอร์จัดกระบวนการเรียนรู้ ตั้งแต่การทดสอบทั้งก่อนเรียนหลังเรียน การเก็บสถิติต่างๆของผู้เรียนนำมาประเมิน วางแผนการเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ประการที่สาม การใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหาร การใช้คอมพิวเตอร์ในงานต่างๆไปที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนของครูผู้สอน เช่น ช่วยในการผลิตสื่อการสอน การผลิตตำรา-เอกสารประกอบการสอน จัดทำแผนการสอน การเก็บสถิติต่างๆของผู้เรียน การตรวจและรวบรวมคะแนน เป็นต้น ประการที่สี่ การใช้คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์การเรียนการสอน เพื่อเสนอเนื้อหาวิชาที่เป็นข้อมูลตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงในการเรียนการสอนในชั้นเรียน และประการที่ห้า การใช้คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์การติดต่อสื่อสาร และค้นคว้าข้อมูล

ลักษณะของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

บุรณะ สมชัย (2542:14) อรณูช ลิ้มศิริ (2544: 200) ถนอมพร (ต้นพิพัฒน์) เกาหจรัสแสง (2541: 7) อำนวย เศษชัยศรี (2542: 112-117) และวุฒิชัย ประสารสอย (2543: 30) ให้ความหมายของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยสรุป บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหมายถึงเนื้อหาวิชาที่ได้นำไปพัฒนาอย่างเป็นระบบ ในรูปแบบของโปรแกรมคอมพิวเตอร์และในลักษณะสื่อประสม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และทบทวนได้ด้วยตนเองเพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นสื่อช่วยถ่ายทอดความรู้เนื้อหาวิชานั้นแทนครูผู้สอน พร้อมทั้งประเมิน ให้ผลย้อนกลับ และสามารถโต้ตอบหรือมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนได้ ซึ่งถนอมพร (ต้นพิพัฒน์) เกาหจรัสแสง (2541: 8-11) และบุรณะ สมชัย (2542: 23 -30) กล่าวถึงลักษณะบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สำคัญ ดังนี้

- 1) สารสนเทศ (Information) หมายถึง เนื้อหาสาระ (content) ที่ถูกเรียบเรียงอย่างดี ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือทักษะตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
- 2) ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individualization) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อการเรียนการสอนรายบุคคลประเภทหนึ่ง ซึ่งตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนมีอิสระในการควบคุมการเรียนรู้ได้เอง
- 3) การมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ต้องมีการโต้ตอบระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนอย่างต่อเนื่องและตลอดทั้งบทเรียน
- 4) การให้ผลย้อนกลับในทันที (Immediate Feedback) การให้ผลย้อนกลับเป็นวิธีที่ทำให้ผู้เรียนทดสอบหรือประเมินความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียน ช่วยให้ผู้เรียนตรวจสอบการเรียนรู้ของตนได้ การให้ผลย้อนกลับในทันที ถือได้ว่าเป็นจุดเด่นของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเมื่อเทียบกับสื่อชนิดอื่นๆ

ประเภทของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

วิธีสอนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีหลากหลายประเภท ดังเช่น อเลสซี และทรอลลิป (Alessi & Trollip, 1991: 9-10) ได้แบ่งคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยมีรูปแบบและวิธีการตามจุดประสงค์ในการใช้ที่แตกต่างกัน สามารถจำแนกได้ดังนี้

- การสอน (Tutorials) คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้สอนเนื้อหาใหม่ให้กับผู้เรียนโดยเสนอรูปแบบของข้อความ ภาพ เสียง หรือทุกแบบรวมกันเป็นลักษณะของสื่อหลายมิติ (Hypermedia)
- การฝึกหัด (Drill) คอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยการทบทวนในเนื้อหาบทเรียนที่ได้เรียนมาแล้ว พร้อมกับการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญต่อไป

- การจำลองสถานการณ์ (Simulation) คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สามารถจำลองสถานการณ์ โดยจัดเตรียมสภาพที่คล้ายคลึงกับความเป็นจริง
- เกมการสอน (Games) คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีรูปแบบเหมือนซอฟต์แวร์เกมทั่วไป แต่จะมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับการเรียนเป็นหลัก เป็นการสร้างสิ่งเร้าให้กับผู้เรียน
- การทดสอบ (Tests) คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีลักษณะเป็นการทดสอบเพื่อวัดความรู้ของผู้เรียน

สอดคล้องกันกับ เฮนิช และคณะ (Heihich, Molenda and Russell: 1998) ได้แบ่งวิธีสอนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ออกไว้ดังนี้แบบฝึกทักษะและฝึกปฏิบัติ (Russell) แบบสอนตัวต่อตัว (Tutorial) สถานการณ์จำลอง (Simulations) เกมการเรียนการสอน (Instruction Games) แบบทดสอบ (Tests) แบบสาธิต (Demonstration) การแก้ปัญหา (Problem - Solving)

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้สร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ในปัจจุบันมีโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ที่ออกแบบสำหรับช่วยในการเรียนการสอนการจับร่องและดนตรีที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นโปรแกรมแบบแชร์แวร์ (Shareware) คือ โปรแกรมที่ให้ทดลองใช้โดยจำกัดเวลาในการใช้ และโปรแกรมแบบฟรีแวร์ (Freeware) คือ โปรแกรมที่เปิดโอกาสให้ใช้โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้น ครรชิต มาลัยวงศ์ กล่าวว่า มีการพัฒนามาเป็นลำดับ พร้อม ๆ กับโปรแกรมที่ใช้งานด้าน Graphic ซึ่งเป็นการประมวลผลเกี่ยวกับภาพ เช่น นำภาพมาตัดต่อ ขยาย ย่อ ฯลฯ ต่อมาผู้ใช้คอมพิวเตอร์สร้างเสียงต่างๆขึ้น รวมทั้งเสียงดนตรีซึ่งมีการพัฒนาแผ่นวงจรเสียงขึ้นใช้กับคอมพิวเตอร์ ทำให้สามารถสร้างเสียงเครื่องดนตรีแบบต่าง ๆ ได้อย่างไพเราะ ในขณะที่เดียวกันก็มีผู้สนใจใช้คอมพิวเตอร์สร้างภาพเคลื่อนไหว (Animation) ขึ้นด้วย (ครรชิต มาลัยวงศ์, 2539 : 183)

สำหรับโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ที่ใช้สร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ประยุกต์มาจากโปรแกรมนำเสนอผลงาน (Presentation Software) มี 3 ประเภท (บุรณะ สมชัย , 2538 : 34-35)

1. โปรแกรมนำเสนอด้วยภาพนิ่ง (Slide Presentation Software)
2. โปรแกรมนำเสนอด้วยภาพเคลื่อนไหว (Animation Presentation Software)
3. โปรแกรมสื่อผสม (Multimedia or Interective Vedio)

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบโปรแกรมทั้ง 3 ประเภท (บุรณะ สมชัย, 2538 : 35)

โปรแกรม	คุณภาพ	อุปกรณ์เพิ่ม	ซอฟต์แวร์	ราคา
1. Slide Presentation	ดี	ไม่มี	มี	แพง
2. Animation Presentation	ดีมาก	มี	มีมาก	แพงมาก
3. Multimedia	ดีที่สุด	มีมาก	มีมากที่สุด	แพงมากที่สุด

จากตาราง แสดงการเปรียบเทียบโปรแกรมทั้ง 3 ประเภท ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นผลสรุปว่า คุณภาพและอุปกรณ์เพิ่ม รวมทั้งซอฟต์แวร์ของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้น ดีที่สุดและมากที่สุด ซึ่ง มีความสามารถในการเสนองานออกไปในรูปแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่อาศัยสื่อ ข้อความ ภาพ เสียง และภาพเคลื่อนไหว อันจะช่วยด้านการเรียนการสอนที่น่าสนใจและเป็นคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สื่อความหมายได้ดี และสามารถเผยแพร่ไปได้อย่างกว้างขวาง อาจกล่าวได้ว่าคอมพิวเตอร์เกือบมาทำหน้าที่แทนครูผู้สอนได้ทั้งหมด อย่างไรก็ตามคอมพิวเตอร์ช่วยสอนก็ยังทำหน้าที่ช่วยสอนเท่านั้น การถ่ายทอดความรู้โดยเฉพาะการขับร้องเพลงไทยยังต้องการครูเป็นผู้สอนที่มีความสำคัญ

7. ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนดนตรีและขับร้อง

สำหรับการนำคอมพิวเตอร์มาใช้กับการเรียนการสอนวิชาดนตรีและการขับร้องนั้น ได้เริ่มมีการใช้พร้อมๆกับการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนในวิชาอื่นๆ นักการศึกษาและผู้เรียนทางด้านดนตรีและการขับร้องได้ให้ความสนใจในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในงานดนตรีและการขับร้องปฏิบัติ (Performance) และงานด้านการประพันธ์ (Composition) กันมากขึ้น

ฮอฟเฟอร์ (Hoffer, 1991:293-315) ได้กล่าวถึงความสำคัญที่เป็นข้อดีในแง่ต่างๆของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่มีต่อดนตรีและการขับร้อง เช่น ช่วยส่งเสริมการสอนเป็นรายบุคคล (Individualize instruction) เนื่องจากการสอนในชั้นเรียนนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องเลือกวิธีการสอนระดับกลางโดยคำนึงถึงผู้เรียนส่วนใหญ่ ซึ่งอาจจะเป็นการยากหรือง่ายเกินไปสำหรับผู้เรียนบางส่วน คอมพิวเตอร์จะมีบทบาทในการช่วยเหลือผู้เรียนที่ไม่สามารถเรียนได้ทันกับชั้นเรียนส่วนใหญ่ ส่วนกลุ่มที่เรียนเร็วกว่าชั้นเรียนคอมพิวเตอร์ จะมีบทบาทในการช่วยเหลือเสริม นอกเหนือจากที่ได้เรียนรู้แล้วเช่นกัน การโต้ตอบระหว่างบทเรียนของผู้เรียนโดยตรง (Provide interaction) บทเรียนคอมพิวเตอร์สามารถสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน สามารถบอกถึงผลการตอบสนองได้ในทันทีว่าถูกหรือผิดประการใด ทั้งยังช่วยชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องให้ลดอุปสรรคในการเล่นและการบันทึกโน้ตดนตรีและโน้ตเพลงร้อง (Reduce technical barriers)

คอมพิวเตอร์ช่วยเหลือในการขับร้องและเล่นดนตรีในบทเพลงที่ยาก ซึ่งต้องใช้เทคนิคที่ผู้เล่นยังไม่สามารถทำได้ โดยการบันทึกไว้ ปรับแต่งให้เหมาะสมและนำมาใช้บรรเลงร่วมกับการแสดงอื่นๆ (accompaniment) เช่น การร้อง การบรรเลงเครื่องดนตรี รวมทั้งใช้ในการเรียนการสอน ช่วยประหยัดเวลาและทำให้ง่ายขึ้น (Save time and effort) คอมพิวเตอร์ทำงานได้รวดเร็ว โดยเฉพาะการบันทึกเสียงและการเขียนโน้ตที่สะดวกและง่ายดายอีกทั้งยังสามารถปรับแต่งได้ตลอดเวลา นอกจากนั้นยังกล่าวถึงแนวทางการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนดนตรีและการขับร้องไว้ว่า “ในการนำคอมพิวเตอร์มาสอนดนตรีและการขับร้อง อาจารย์ผู้สอนจะต้องสามารถตอบคำถามได้ว่า อาจารย์ผู้สอนเองจะนำคอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอนได้อย่างไร คอมพิวเตอร์ไม่สามารถจะทำหน้าที่แทนอาจารย์ผู้สอนได้ แต่สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนได้”

ถ้าแบ่งประเภทการใช้งานได้ 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ โปรแกรมเพื่อทฤษฎี และโปรแกรมเพื่อปฏิบัติหรือการแสดง โปรแกรมที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ต้องประยุกต์ใช้ตามความต้องการจริง แต่ยังมีโปรแกรมเพื่อใช้ประโยชน์เฉพาะวิชาดนตรีและการขับร้องต่างๆ เช่น โปรแกรมสอนการขับร้อง โปรแกรมตรวจความถูกต้องในทฤษฎีดนตรีและทฤษฎีขับร้อง โปรแกรมฝึกโสตประสาท ต่างๆ เป็นต้น

8. การผลิตสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อการศึกษา

ในการผลิตสื่อคอมพิวเตอร์ประกอบการเรียนการสอนให้มีคุณภาพนั้น จะต้องมีขั้นตอนการผลิตที่ดี ขบวนการผลิตสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนตามหลักสูตรนั้น จะต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด ระหว่างฝ่ายผลิตหรือฝ่ายเทคนิค กับฝ่ายหลักสูตรหรือฝ่ายวิชาการ รวมทั้งต้องคำนึงถึง ปัญหาการผลิตสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อการศึกษา เช่น เลือกใช้ให้เหมาะสมกับคุณลักษณะเฉพาะของสื่อ เลือกใช้ให้เหมาะกับขนาดของกลุ่มเป้าหมาย เลือกใช้ให้สัมพันธ์กับเนื้อหา และจุดมุ่งหมายที่จะนำเสนอ โดยพิจารณาว่า มีเนื้อหาถูกต้อง เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ของผู้ศึกษา และเป็นสื่อที่น่าสนใจ ทันสมัย เกิดประสิทธิผลต่อการเรียนการสอนมากที่สุด เลือกใช้ให้เหมาะกับกระบวนการเรียนการสอน

ในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกที่จะสร้างบทเรียนในลักษณะแบบแตกกิ่ง นำเสนอด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ทูลบุ๊ก (Toolbook) เป็นโปรแกรมที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะ ขั้นตอนการใช้งานง่ายและสะดวกต่อการสื่อความหมายผู้ใช้ ประกอบด้วยหน้า (Page) ในแต่ละหน้าประกอบด้วยภาพ (Graphic) ข้อความ (Text) โดยมีปุ่ม (Button) บอกให้ทราบว่าเมื่อคลิกปุ่มต่างๆแล้วจะมีอะไรปรากฏขึ้น เป็นโปรแกรมที่ทำงานบนระบบวินโดวส์ (Windows)

สามารถสร้างบทเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีตัวอักษร ภาพ ภาพเคลื่อนไหว เสียงบรรยาย และเสียงเพลงประกอบบทเรียน

ดังนั้น ก่อนที่จะกล่าวถึงเนื้อหาขั้นต่อไป ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพการบันทึกโน้ตเพลงขั้บร้องและในส่วนที่จะเกี่ยวข้องกับงานวิจัยพอสังเขปดังนี้

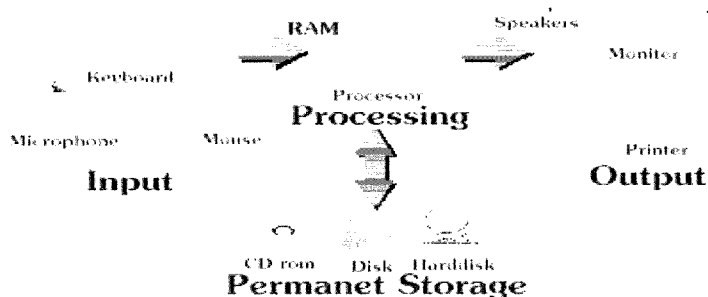
1. การใช้เทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพการบันทึกโน้ตเพลงขั้บร้องและดนตรี

การนำเทคโนโลยีมาใช้ในขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการบันทึกเพลงนั้น ส่วนใหญ่มีขั้นตอนที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งอาจมีมากหรือน้อยกว่ากันขึ้นอยู่กับงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์ที่มีคุณภาพใช้ในการทำงาน และความรู้ความชำนาญของผู้เรียบเรียงด้วย จากการศึกษาการใช้เทคโนโลยีในการบันทึกโน้ตเพลงขั้บร้องและดนตรี มีขั้นตอนการทำงานดังนี้

1.1 ขั้นตอนการนำเทคโนโลยีมาใช้ ในปัจจุบันการป้อนข้อมูลลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยไม่ต้องบันทึกงานลงกระดาษโน้ตบรรทัดห้าเส้น โดยใช้โปรแกรมซีแควนเซอร์ ทำให้ผู้ประพันธ์สามารถที่จะได้ฟังเสียงต่างๆที่แต่งขึ้นได้ทันที การบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรม ซีแควนเซอร์นี้มีสองลักษณะด้วยกันคือ 1) การบันทึกข้อมูลเป็นมิดี้ (MIDI) 2) การบันทึกข้อมูลเป็นออดีโอ (Audio)

1.2 เทคโนโลยีที่ใช้กับการประพันธ์เพลงและการเรียบเรียงเสียงประสาน จากศึกษาเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลโดยสรุปเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ใช้กระบวนการสร้างสรรค์งานดนตรีได้ดังนี้

1)คอมพิวเตอร์ (Computer) กล่าวได้ว่าเป็นเครื่องมือที่สามารถทำงานได้ด้วยตัวเอง โดยที่ไม่ต้องอาศัยเครื่องมืออื่นๆเหมือนอย่างในสมัยก่อน ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 ส่วนประกอบของคอมพิวเตอร์

ปัจจุบันเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการทำงานคนตรีมีอยู่สองประเภทคือ

(1) พีซีคอมพิวเตอร์

(2) แมคอินทอชคอมพิวเตอร์ เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ที่นิยมนำมาใช้ทำงานด้านกราฟิกเสียงการคำนวณทางวิทยาศาสตร์หรืองานอื่นๆที่ต้องการประมวลผลที่รวดเร็วและประสิทธิภาพสูงโดยมีอุปกรณ์ที่สำคัญอยู่ในเครื่อง คือ เมนบอร์ด (Mainboard) เป็นแผ่นวงจร PCB (Print Circuit Board) ที่มีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ทำงานอยู่ร่วมกัน มีสล็อตและซ็อกเก็ตสำหรับติดตั้งอุปกรณ์ ได้แก่ ซีพียู แรม ฮาร์ดดิสก์และการ์ดต่อเพิ่ม โดยมีเมนบอร์ดเป็นตัวประสานการทำงานของอุปกรณ์เหล่านี้ผ่านระบบบัส (Bus) นอกจากนี้บางเมนบอร์ดอาจมีอุปกรณ์อื่นๆ เช่น การ์ดจอ การ์ดเสียง การ์ดแลนหรือโมเด็ม

2) ซีพียู (CPU) มีหน้าที่ประมวลผลคำสั่งที่รับมาจากอุปกรณ์ เช่น เม้าส์กับคีย์บอร์ดผ่านทางหน่วยความจำหลัก คือ (RAM) เมื่อประมวลผลแล้ว จะส่งผลไปให้อุปกรณ์แสดงผลเช่น ภาพผ่านทางการ์ดแสดงผล เสียงผ่านทางการ์ดเสียง หรือให้ทำการพิมพ์งานลงบนกระดาษด้วยเครื่องพิมพ์ผ่านพอร์ตพาราลล (Parallal Port)

3) แรม (RAM) ทำหน้าที่เก็บบันทึกคำสั่งและข้อมูลที่ระบบคอมพิวเตอร์กำลังทำงานอยู่โดยจะทำงานเฉพาะขณะที่เปิดระบบคอมพิวเตอร์เท่านั้น

4) ฮาร์ดดิสก์ (Hard Disk) ใช้สำหรับเก็บซอฟต์แวร์ และข้อมูล (Data) ของเครื่องคอมพิวเตอร์ และควรมีอย่างน้อย 2 ตัวขึ้นไป ตัวหนึ่งสำหรับเก็บข้อมูลซอฟต์แวร์ อีกตัวหนึ่งสำหรับเก็บข้อมูล (Data) ที่ทำขึ้น

5) การ์ดเสียง (Sound Card) เป็นอุปกรณ์ที่สำคัญมากสำหรับการทำงานคนตรีที่ทำหน้าที่สำหรับการนำสัญญาณ (Interface) เสียงเข้าไปยังตัวเครื่องคอมพิวเตอร์

6) การ์ดแสดงผล (Display Adapter) ใช้สำหรับสร้างและแปลงสัญญาณภาพแบบดิจิทัลไปเป็นสัญญาณแบบอนาล็อกเพื่อแสดงผลที่ภาพจอ การ์ดแสดงผลที่ดีจะช่วยให้เครื่องสามารถแสดงภาพเคลื่อนไหวและภาพ 3 มิติ เช่นเกมส์ต่างๆได้ราบรื่นไม่เกิดการกระตุกของภาพ

7) คีย์บอร์ด (Keyboard)

8) เม้าส์ (Mouse) เป็นอุปกรณ์รับข้อมูลสำหรับชี้ตำแหน่งในหน้าจอผ่านตัวชี้เม้าส์และทำการเลือกคำสั่งต่างๆของโปรแกรมด้วยการกดปุ่มบนตัวเม้าส์ บางชนิดยังมีล้อ (Wheel) สำหรับเลื่อน (Scroll) หน้าจอโปรแกรมเพื่อความสะดวกในการใช้งาน

9) จอภาพ (Monitor) เป็นส่วนที่ใช้แสดงผลการทำงานของคอมพิวเตอร์ จอภาพที่ดีควรแสดงผลได้แบบสีจริงๆ (True Color) ที่ความละเอียด 800x600 จุดขึ้นไป

10) ลำโพง (Speaker) ลำโพงเป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับแสดงผลทางเสียง ซึ่งนับว่าเป็นอุปกรณ์ที่มีความสำคัญมากขึ้นในงานคนตรี โดยทั่วไปจะมี 2 แบบคือ แบบที่มีเครื่องขยายเสียง (Amplifier) ลำโพงประเภทนี้สามารถปรับความดังได้ด้วยการหมุนปุ่ม Volume

2. คุณสมบัติของคอมพิวเตอร์ที่ใช้กับงานขับร้องและดนตรี

ระบบคอมพิวเตอร์ที่จะใช้ในงานดนตรีต่างๆไป ควรมีคุณสมบัติดังนี้

- 1) หน่วยประมวลผล (CPU) ระดับ Pentium 4 ขึ้นไปและมีความเร็วขั้นต่ำอย่างน้อย 300 MHz
- 2) หน่วยความจำ (RAM) อย่างน้อย 1 GB
- 3) ฮาร์ดดิสก์ (Harddisk) อย่างน้อย 80 GB
- 4) การ์ดเสียง (Sound Card) ควรเป็นการ์ดเสียงที่ผลิตมาเพื่อทำงานด้านขับร้องและดนตรีโดยเฉพาะ สามารถทำหน้าที่อินเทอร์เฟซได้ทั้งออกดีโอและมีดี
- 5) การ์ดแสดงผล (VGA Card) ควรเป็นการ์ดที่มีความละเอียดไม่ต่ำกว่า 1024 x 768 pixels
- 6) จอภาพ (Monitor) ควรเป็นจอภาพขนาด 17 นิ้วขึ้นไป
- 7) ซีดีรอมไดรฟ์ (CD-ROM Drive) ที่สามารถบันทึกงานลงแผ่น CD ได้

เนื่องจากความต้องการใช้เสียงใหม่ๆในการสร้างสรรค์ผลงานมีอยู่ตลอดเวลาจึงต้องมีการผลิต Keyboard รุ่นใหม่ๆออกมาสนองตอบ แต่เพื่อลดความซ้ำซ้อนสำหรับสตูดิโอทั่วไป ซึ่งมีเครื่องมือประเภทคีย์บอร์ดอยู่บ้างแล้ว จึงมีการสร้างเครื่องดนตรีคล้ายคีย์บอร์ดที่ดัดลิมกคและคุณสมบัติที่มีอยู่แล้วบนคีย์บอร์ดทิ้งไปเหลือเฉพาะส่วนที่สร้างเสียงและคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้คู่กับคีย์บอร์ดเดิมที่มีอยู่แล้ว โดยใช้ระบบมิดี้สั่งงานเสียงเหล่านั้น

ขั้นตอนการผลิตสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ผลิตสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้น จะต้องมีการเตรียมข้อมูลเบื้องต้น (Script) ได้แก่ การวางแผน กำหนดจุดประสงค์ และกำหนดกลุ่มเป้าหมาย รวบรวมข้อมูล มีการตรวจสอบความถูกต้องและแน่นอนเพื่อสะดวกในการจัดทำ เพื่อให้ได้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีคุณภาพดี จึงต้องเตรียมข้อมูลเบื้องต้น (Script) คัดเลือกเอกสาร การผลิตจะต้องเลือกเอกสารที่เกี่ยวข้อง และตรงจุดที่จะทำ และทดสอบความเข้าใจให้ตรงกัน เตรียมการบันทึก (Record) จัดตารางมอบหมายเจ้าหน้าที่ทำงาน และจัดเตรียมสถานที่ งานด้านศิลปกรรม (Script) เตรียมการเขียนไตเติ้ลชื่อเรื่อง การจัดทำ การบันทึกภาพ แล้วจึงค่อยเริ่มต้นสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เตรียมการเกี่ยวกับการบันทึก แสง เครื่องบันทึก เสียง ฯลฯ การตัดต่อภาพ เตรียมอุปกรณ์การตัดต่อภาพ การบันทึกเสียง ดำเนินการบันทึกเสียงคำบรรยาย ดนตรีประกอบเพลงและเสียงอื่นๆ เมื่อสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเสร็จแล้ว ควรตรวจสอบความถูกต้องและประเมินผล โดยเช็ครายการที่ตัดต่อแล้วเพื่อปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง ประเมินผล ทำแบบสอบถามให้ผู้เรียนประเมินผล และวิจารณ์ เพื่อแก้ไขในส่วนที่บกพร่องว่าสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้นมีคุณภาพเพียงใด จากนั้นจึงบันทึกสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนลงในแผ่นซีดีรอม และฉบับสำหรับการ

บันทึกซ้ำ (Duplicate) สำหรับเป็นข้อมูลในการพัฒนาสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ต่อไป แต่อย่างไรก็ตาม การบันทึกสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนี้ ไม่นานอาจล้าสมัยเช่นเดียวกับตำรา จึงควรมีการแก้ไข หรือปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ

การนำเสนอสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ส่วนใหญ่จะถูกเก็บบันทึกอยู่ในแผ่น CD-ROM ซึ่งสามารถเก็บข้อมูลได้จำนวนมากมหาศาล โดยเฉพาะข้อมูลภาพ เสียงและภาพเคลื่อนไหว เป็นข้อมูลที่ต้องการพื้นที่จัดเก็บปริมาณสูง ดังนั้นงานด้านคอมพิวเตอร์ช่วยสอนส่วนใหญ่จึงออกไปสู่ผู้ใช้ในรูปแบบของแผ่นซีดีเป็นหลัก

การสร้างและนำเสนอสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผู้วิจัยเห็นว่า ต่อไปจะแพร่หลายและนิยมอย่างกว้างขวาง เนื่องจากอาศัยสื่อหลายอย่างมาใช้ร่วมกัน ทำให้การนำเสนอ การอธิบาย และการสื่อความหมายต่าง ๆ ทำได้ดี โดยเฉพาะได้อาศัยการเขียน โปรแกรมเพื่อให้สื่อเหล่านี้ดูราวกับมีชีวิตและสามารถโต้ตอบกับผู้ใช้ได้

9. งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย มีดังนี้

เจตชรินทร์ จิรสันติธรรม (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสอนวิชาทฤษฎีการขับร้องเพลงไทยในมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ทุกสถาบันในมหาวิทยาลัย เห็นว่า วิชาทฤษฎีการขับร้องเพลงไทยมีความสำคัญ และจำเป็นในกระบวนการศึกษา จึงได้บรรจุวิชาดังกล่าวในหลักสูตร โดยจัดอยู่ในหมวดวิชาบังคับพื้นฐานวิชาชีพศึกษาทั่วไป หรือ วิชาเลือกเสรี ตามความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรของแต่ละสถาบัน สำหรับปัญหาอุปสรรค พบว่า หนังสือและตำราที่มีอยู่ส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ ตำราสำหรับศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมที่เป็นตำราภาษาไทยมีไม่เพียงพอ กิจกรรมการเรียนการสอนจัดได้ไม่เต็มที่ ไม่มีห้องเรียนที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอน

ศุภรัตน์ ชาญเสนา (2535) ได้ทำวิจัยเรื่อง เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาขับร้องเพลงไทยของนักศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยครู ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนจุลบทกับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองที่ใช้ชุดการสอนจุลบทมีพัฒนาการด้านเนื้อหา มีพัฒนาการด้านการฝึกปฏิบัติขับร้องเพลงไทย และมีเจตคติที่ดีต่อชุดการสอนจุลบทสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยการสอนแบบปกติ

ฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง การศึกษาการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับการเรียนการสอนดนตรี (2537-2540) ผลหลังจากการวิเคราะห์และศึกษาซอฟต์แวร์ในห้องทดลอง การ

ฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง การศึกษาการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับการเรียน การสอนดนตรี (2537-2540) ผลหลังจากการวิเคราะห์และศึกษาซอฟต์แวร์ในห้องทดสอบ การออกแบบสอบถามรวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับศูนย์คอมพิวเตอร์ของสถาบันทั้งในและต่างประเทศผลปรากฏว่า ซอฟต์แวร์ด้านดนตรีในปัจจุบัน จำแนกได้เป็น 4 ประเภทคือ 1) Notation เป็นซอฟต์แวร์เพื่อใช้งานด้านการเขียนเพลงประสิทธิภาพสูง สามารถที่จะบรรเลงเสียงตามโน้ตที่เขียนขึ้นแบบง่ายๆ โดยอาจจะใช้เสียงจากคอมพิวเตอร์เอง เป็นซอฟต์แวร์ที่เหมาะสมสำหรับนักประพันธ์เพลง นักเรียนเรียงเสียงประสาน 2) Sequencer คือซอฟต์แวร์เพื่อใช้งานด้านการบันทึกเสียง ซอฟต์แวร์นี้มีคุณสมบัติพิเศษในการใช้บันทึกและบรรเลงเสียงได้เหมือนการบรรเลงด้วยนักดนตรี แต่ในการป้อนข้อมูลต้องใช้สัญลักษณ์แทนอัตราจังหวะและตัวโน้ตเป็นซอฟต์แวร์ที่เหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับใช้งานในห้องบันทึกเสียงเพื่อการแต่งเพลงประกอบโฆษณา ประกอบภาพยนตร์หรือแม้แต่การแสดงสด 3) Notation และ Sequencer เป็นซอฟต์แวร์ที่มีสองคุณสมบัติในตัว สามารถใช้งานได้หลายประเภท 4) Digital Audio เป็นซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการสร้างเสียงหรือเลียนแบบเสียงทุกเสียงที่เกิดจากเครื่องดนตรี

พิเชฐ สีตะพงษ์ (2540 : 87) ได้ทำการวิจัยเรื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการนำเสนอศัพท์ดนตรีไทย พบว่า คอมพิวเตอร์มีประโยชน์ต่อทางด้านวัฒนธรรมศึกษาเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะสื่อภาพเสียงและภาพ เคลื่อนไหวได้ช่วยให้การทำทความเข้าใจศัพท์ดนตรีไทยง่ายขึ้นและมีความน่าสนใจกับทั้งการที่มีข้อมูล จำนวนมากทำให้สะดวกสำหรับการค้นคว้าเป็นอย่างยิ่ง เนื่องด้วยงานทางด้านวัฒนธรรมนั้น เป็นงานที่ละเอียดอ่อน เกี่ยวข้องกับความคิดจิตใจและความรู้สึกของมนุษย์ การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ถ่ายทอดวัฒนธรรมการดนตรีนั้น แม้จะทำให้ได้ดีแต่คอมพิวเตอร์ก็เป็นได้เพียงเครื่องมือช่วยการทำงานของมนุษย์เท่านั้น ไม่สามารถแทนที่พยานบุคคลอันมีความสำคัญยิ่งต่องานที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมของมนุษย์

ศราวุธ เสียงแจ่ม (2537) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาของวิทยาลัยครูเทพสตรี ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรแบบกว้างเหมาะสมกับวิชาดนตรีทุกระดับ สภาพของการจัดการเรียนการสอน พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสม ผู้สอนมีความพร้อม โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก แต่สิ่งที่ควรปรับปรุงคือด้านอาคารเรียนอุปกรณ์ที่ต้องจัดหาเพิ่มเติม โดยค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและน้อย ลักษณะผู้สอนส่วนใหญ่เป็นชาย มีภูมิลำเนาในจังหวัด และมีความต้องการที่จะประกอบอาชีพครูเป็นส่วนใหญ่

นิติมาภรณ์ ลับแล (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาคีตารเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนกลุ่มสนใจ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครสวรรค์ เป็น การวิจัยที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาคีตารเบื้องต้นเพื่อทดสอบ ประสิทธิภาพของชุดการเรียนที่พัฒนาขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 และเพื่อศึกษาผู้เรียนที่มี ต่อชุดการสอนที่พัฒนาขึ้น ผลการวิจัย พบว่า ชุดการเรียนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 90.10 / 93.75

ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองพบว่า สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ทรงศักดิ์ ปัทมรุจ (2549) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน ของอาจารย์ผู้สอนคนตรีในระดับอุดมศึกษาของไทย เป็นการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการใช้งานคอมพิวเตอร์ของอาจารย์ผู้สอนตามความแตกต่างของตัวแปร อายุและประสบการณ์การสอน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาคนตรีและการขับร้องในระดับอุดมศึกษา ส่วนใหญ่ใช้เป็นอุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นอุปกรณ์ติดต่อสื่อสาร และค้นคว้าข้อมูล ใช้ในการบริหาร เป็นคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและใช้จัดการสอนเป็นลำดับ

วลัย พานิช (2544) ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนของครูสังคมาระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครูสังคมาเห็นด้วยมาก ว่าคอมพิวเตอร์จะมีบทบาทมากขึ้นต่อการสอนสังคมาในอนาคต และครูสังคมาศึกษาทุกคนต้องมีความรู้เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อการเรียนการสอน และจากการศึกษาด้านสภาพปัญหาจากการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูสังคมาศึกษาระดับมัธยมศึกษามีปัญหาเรื่องการขาดความพร้อมและความมั่นใจในด้านอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ ความรู้ด้านการใช้ภาษาอังกฤษ และการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ให้เหมาะสมกับบทเรียน

ชนพล ศิริชาติ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถภาพทางเทคโนโลยีของอาจารย์คนตรีในสถาบันราชภัฏ จากการวิจัย พบว่า อาจารย์คนตรีมีความคิดเห็นว่าตนเองมีสมรรถภาพทางเทคโนโลยีการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง มีสมรรถภาพด้านการจัดเก็บแฟ้มข้อมูลในระดับสูง มีสมรรถภาพด้านการประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอน ด้านการใช้ฮาร์ดแวร์และด้านความรู้เกี่ยวกับกฎหมายมารยาท จรรยาบรรณ ในระดับปานกลาง มีสมรรถภาพด้านการใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูป ด้านการใช้อินเทอร์เน็ตทางด้านการศึกษาประเมินผลการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และ สมรรถภาพทางเทคโนโลยีการศึกษาที่จำเป็นสำหรับอาจารย์คนตรี อยู่ในระดับมากทุกด้าน

10. งานวิจัยต่างประเทศ

เชียร์ล่า เดวิส (Shiela Davis. nd.: 95) ได้เขียนตำราวิชาการประพันธ์เพลงไว้อย่างละเอียด ครอบคลุมเนื้อหาสาระของการประพันธ์เพลงในทุกเรื่องไว้ คือ 1) ขอบข่ายของการใช้คำในบทเพลง ในการสร้างบทเพลงโดยเฉพาะถ้อยคำที่ใช้ให้พิจารณาส่วนประกอบ 5 อย่าง ได้แก่

สตีฟ ริช (Steve Reich. 1-5 May : 2008) ศึกษาเกี่ยวกับเสียงของเพลงคลื่นเสียง (Sound Unbound) ศึกษาวิธีการผสม เสียงอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า คลื่นไฟฟ้ามีบทบาทต่อคลื่นเสียง ดิจิตอลโดยการนำคลื่นเสียงวิทยาศาสตร์มาศึกษาคลื่นความถี่ทำให้เกิดจังหวะต่างๆได้ นอกจากนั้น ยังศึกษาชีวประวัตินักประดิษฐ์และประวัติวิวัฒนาการของคลื่นอิเล็กทรอนิกส์ ทฤษฎีสื่อ วิศวกรรมไฟฟ้า ประวัติ ศาสตร์ความเป็นมาและอิทธิพลจังหวะในศาสนาอิสลาม (<http://mitpress.mit.edu/catalog/> 5 กรกฎาคม 2551.)

ดัซซาส คีสล่า (Douglas Keislar. 44, 13 March 2006) วารสารเพลงคอมพิวเตอร์ (CMJ) เรื่อง เสียงดิจิตอลและสัญญาณการประมวลผล มีใจความว่าวารสารเพลงคอมพิวเตอร์คือ ทรัพยากรซึ่งจำเป็นสำหรับนักดนตรี ผู้แต่ง นักวิทยาศาสตร์ วิศวกร ผู้ที่มีความสนใจใน เทคโนโลยีดนตรีและจากการสัมภาษณ์นักดนตรีแทบทุกคนรู้สึกประหลาดใจในคอมพิวเตอร์กับ เสียงที่สร้างขึ้นได้ไม่มีที่สิ้นสุด

Baker (1981) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาคูดนตรีและขับร้อง จากการ ตรวจสอบของผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีและการขับร้อง และผลสัมฤทธิ์ของการประเมิน คูดนตรีและขับร้อง ผลการวิจัยพบว่าลักษณะที่สำคัญและเหมาะสมทางความสามารถของ ครูผู้สอนดนตรีและขับร้อง ได้แก่ ทักษะการสอน ความใส่ใจในกลุ่มนักเรียน การบริหารจัดการ ชั้นเรียน มีทุนการศึกษาเกี่ยวกับดนตรีและการขับร้อง มีบุคลิกน่าเชื่อถือ สามารถแสดงดนตรี และขับร้องได้อย่างมีคุณภาพ

แวกโกเนอร์ (Waggoner, 1968) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสามารถ พื้นฐานทางการใช้คอมพิวเตอร์ พบว่าอายุมีความสัมพันธ์ทางลบ กับความสามารถพื้นฐานทางการ ใช้คอมพิวเตอร์ กล่าวคือ กลุ่มอายุที่มากขึ้นจะมีความรู้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ใน ระดับน้อย

ข้อสรุปจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้มองเห็นภาพรวมความสำคัญ ขององค์ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สภาพปัญหาของการขับร้องและดนตรี ทำให้ มองเห็น การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ค้นคว้าใน ประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วช่วยให้ผู้วิจัยได้มีความรู้พื้นฐาน ที่เกี่ยวกับเรื่องที่จะทำการวิจัยและ สามารถนำความรู้พื้นฐานเหล่านี้มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล และอภิปรายผลในการวิจัย ต่อไป